

Jaarverslag

SERV 2015

Brussel, 11 april 2016

Bij gebruik van gegevens en informatie uit dit jaarverslag wordt een correcte bronvermelding op prijs gesteld.

Goedgekeurd raad: 11 april 2016

Inhoud

Inhoud	3
Deel 1 Werking van de SERV	9
Hoofdstuk 1 SERV	10
1 Advieswerk in cijfers	10
1.1 Raadzittingen.....	14
1.2 Evenementen	17
2 SERV als strategische adviesraad	18
2.1 Werk en sociale economie.....	18
2.2 Energie	24
2.3 Economie	28
2.4 Werking overheid.....	34
2.5 Overheidsfinanciën	37
3 SERV als overlegorgaan	40
3.1 Onderwijs en vorming	40
3.2 Omgevingsbeleid.....	42
3.3 Innovatie.....	46
3.4 Sociale bescherming	47
3.5 Diversiteit.....	51
3.6 Internationale relaties	52
3.7 VESOC.....	56
Hoofdstuk 2 Stichting Innovatie & Arbeid	58
1 Inleiding	58
2 Projecten	60
2.1 Arbeidsmarkt en innovatieprocessen in organisaties en ondernemingen	60
2.2 Economie, innovatiebeleid en duurzaam ondernemerschap	63

2.3	Werkbaar werk en langere loopbanen	64
3	Valorisatie-activiteiten.....	70
3.1	Toolkit werken aan werkbaar werk.....	70
3.2	Andere initiatieven	71
	Hoofdstuk 3 Competentieteam.....	74
1	Updates Competent.....	74
2	Competent als brug tussen arbeidsmarkt en opleiding/onderwijs	75
3	Partnerschappen	75
4	Vernieuwde look, feel & search voor Competent en communicatie	76
5	Overdracht naar VDAB	76
	Hoofdstuk 4 Commissie Diversiteit.....	77
1	Opdracht en werking	77
2	Adviezen.....	77
	Hoofdstuk 5 Begeleidingscommissie Pendelfonds	82
1	Opdracht en werking	82
2	Activiteiten	82
2.1	Negende Pendelfondsoproep	82
2.2	Opvolgingsrapporten	82
2.3	Evaluatie Pendelfonds	82
	Hoofdstuk 6 Adviescommissie voor Uitzendactiviteiten	84
1	Opdracht en werking	84
2	Activiteiten	84
2.1	Adviezen.....	84
2.2	Hoorzittingen	85
	Hoofdstuk 7 Sectorcommissies	86
1	Goederenvervoer	86

2	Hout en Bouw	86
3	Metaal- en Technologische industrie	86
4	Textiel en Confectie.....	86
5	Welzijn- en Gezondheidszorg	87
6	Toerisme	87
Hoofdstuk 8 Communicatie van de SERV		88
1	Website.....	88
2	Elektronische nieuwsbrieven.....	88
3	Sociale media.....	89
4	Persberichten en -conferenties	89
5	De Vrije Markt.....	91
6	Documentatiecentrum en archief	95
7	Openbaarheid van bestuur	96
8	Klachtenbehandeling	96
9	Publicaties 2015.....	97
9.1	SERV.....	97
9.2	Stichting Innovatie & Arbeid.....	101
9.3	Commissie Diversiteit	102
9.4	Sectorcommissie Hout en Bouw	102
Deel 2 Organisatie van de SERV		103
Hoofdstuk 1 Wetgeving.....		104
Hoofdstuk 2 Opdracht en werking		109
1	Opdracht	109
1.1	Advies.....	109
1.2	Overleg.....	109
1.3	Extra opdrachten	109
2	Werking	109

3	Commissies	110
	Hoofdstuk 3 Samenstelling.....	111
	Hoofdstuk 4 Medewerkers	128
	Deel 3 Commissie Sociale Economie	134
	Hoofdstuk 1 Opdracht en werking	135
1	Opdracht en werking	135
2	Adviezen.....	135
3	Activiteiten	136
	Hoofdstuk 2 Organisatie	138
1	Wetgeving	138
2	Medewerkers.....	138
3	Samenstelling	138
	Deel 4 Vlaamse Havencommissie	142
	Hoofdstuk 1 Werking 2015.....	143
1	Adviezen.....	143
2	Publicaties.....	143
	Hoofdstuk 2 Organisatie	144
1	Wetgeving	144
2	Opdracht en werking	144
2.1	Taakomschrijving.....	144
2.2	Advies- en aanbevelingsopdracht	145
2.3	Informatie- en studieopdracht	145
2.4	Werking	146
2.5	Werkjaar 2015	146
3	Medewerkers.....	147
4	Samenstelling	147
	Deel 5 De Vlaamse Luchthavencommissie.....	151

Hoofdstuk 1 Opdracht en werking	152
1 Opdracht	152
2 Werking	152
3 Werkjaar 2015	152
Hoofdstuk 2 Organisatie	153
1 Wetgeving	153
2 Medewerkers	153
Afkortingenregister	154

Voorwoord

In 2015 bleef de economische crisis aanhouden. Ook in deze moeilijkere omstandigheden bevestigden de Vlaamse sociale partners hun geloof in het belang van sociaal overleg. Dat resulteerde in 2015 o.a. in drie akkoorden. Twee akkoorden waren in het kader van het Banenpact en één akkoord werkte verder de principes uit voor een Vlaamse kinderbijslag. Alle drie de akkoorden tekenden mee de lijnen uit voor de nieuwe bevoegdheden die Vlaanderen na de zesde staatshervorming overgeheveld kreeg. Op die manier willen de werkgevers- en werknemersorganisaties proactief bijdragen aan het beleid in Vlaanderen.

Daarnaast brachten de sociale partners in de schoot van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen uiteraard ook adviezen uit aan de Vlaamse ministers en het Vlaams Parlement. Dat gebeurde zowel op vraag als op eigen initiatief. In 2015 gaf de SERV 54 keer advies: 49 adviezen op vraag en 5 adviezen op eigen initiatief. Het grootste aantal adviezen werd uitgebracht over de thema's economie, werk en sociale economie en energie. Daarnaast leverde de SERV ook zijn jaarlijks begrotingsrapport af.

Op de volgende pagina's vind je een overzicht van de werkzaamheden van de SERV in 2015. Ook de andere SERV-entiteiten en de Commissie Diversiteit, de Commissie Sociale Economie en de Vlaamse Havencommissie komen daarna aan bod.

Karel Van Eetvelt

voorzitter SERV

Deel 1 Werking van de SERV

Hoofdstuk 1 SERV

1 Advieswerk in cijfers

Figuur 1 Adviesvragen en uitgebrachte SERV-adviezen in 2015

De SERV ontving in 2015 88 adviesvragen. De SERV gaat niet op elke adviesvraag in, maar adviseert selectief om zo een grote(re) beleidsimpact te hebben. De SERV maakt een selectie op basis van een aantal criteria die de oriëntatie op belangrijke sociaal-economische dossiers en strategische discussies verzekert, met oog voor de brede taakstelling van de raad. Is er bij een adviesvraag overlapping met het werkterrein van een andere strategische adviesraad, dan wordt samenwerking afgewogen. Zo werkt de SERV regelmatig samen met de Miniraad. Soms beslissen de sociale partners om een advies binnen een andere strategische adviesraad of commissie te formuleren zoals de MORA, SAR WGG, Commissie Diversiteit of VHC.

Naast de adviezen op vraag werkt de SERV ook proactief en brengt de raad een aantal adviezen op eigen initiatief uit.

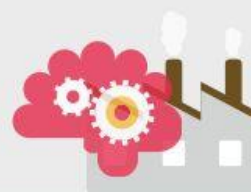
In 2015 bracht de SERV 54 adviezen uit: 49 adviezen op vraag en 5 adviezen op eigen initiatief. Over 10 adviesvragen konden de sociale partners geen consensus bereiken en werden de

standpunten van de organisaties in de raad aan de bevoegde minister overgemaakt. Voor 24 adviesvragen besliste de SERV geen advies uit brengen, 3 daarvan behandelden de sociale partners binnen een andere SAR. Voor 14 adviesvragen werkte de SERV samen met een andere adviesraad (zie figuur 1).

Het grootste aantal adviezen werd uitgebracht over de thema's economie, werk en sociale economie en energie (zie figuur 2).

Adviezen 2015

Sociaal-Economische
Raad van Vlaanderen

werk en sociale economie

10 adviezen
+ 2 akkoorden

opleidingsfonds dienstencheques
implementatie 6de staatshervorming WSE
inkanteling ESF-agentschap
aanvraagprocedures ervaringsfonds
wijziging raad van bestuur VDAB
wijziging koopvaardijsector
toekenning betaald educatief verlof
regierol gemeenten lokale sociale economie
conceptnota streekbeleid
conceptnota tijdelijke werkervaring

7 adviezen
+ 2 rapporten
energie

BVR projectcategorieën en WKK
tariefendecreet energie
BVR groene warmte en diepe geothermie
wijziging energieprestatie regeling 2015
diepe aardwarmte
conceptnota clean power for transport
REG stimuleren in woningen

economie
11 adviezen

industriële kmo-beleid
transitie naar AIO
O&O-besluit IWT
ambulante en kermisactiviteiten
herstructurering Beleidsdomein EWI
conceptnota ondernemerschap
conceptnota clusterbeleid
hervorming kmo-steuninstrumentarium
fonds flankerend economisch innovatiebeleid
ontbinding IWT
steunregeling innovatieclusters

4 adviezen onderwijs & vorming

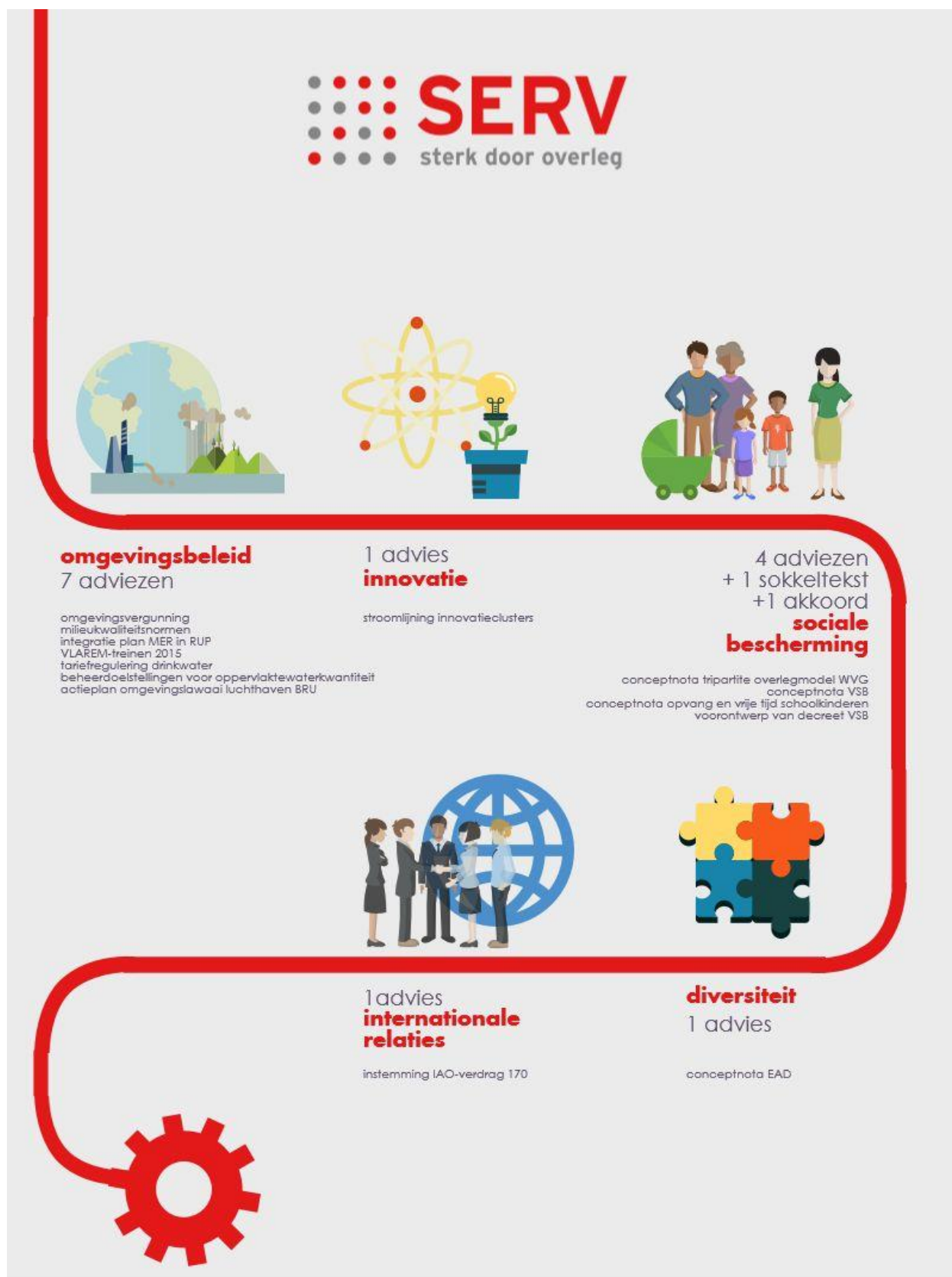
kwaliteitszorg en accreditatie hoger onderwijs
conceptnota duaal leren
conceptnota schooluitval
erkenning van competenties

3 adviezen
overheidsfinanciën

reparatiedecreet Vlaamse Codex Fiscaliteit
begroting 2016
programmabegroting 2016
+ 1 evaluatierapport begroting 2015

werking overheid
5 adviezen

kaderdecreet BBB
hervorming strategische adviesraden
beleidsrelevant wetenschappelijk onderzoek
decreetsevaluatie
Visie 2050

Figuur 2 Overzicht SERV-adviezen 2015 per thema

1.1 Raadzittingen

In 2015 kwam de raad vier keer fysiek bij elkaar tijdens een gesloten raadszitting (21 januari 2015, 27 april 2015, 8 juli 2015 en 14 oktober 2015). Daarnaast was er wekelijks een elektronische procedure bij de raad om adviezen goed te keuren. Aansluitend op de gesloten raad, die enkel toegankelijk is voor raadsleden, organiseerde de SERV twee open raden. Op deze open raden nodigt de SERV een aantal stakeholders uit. Het thema van een open raad hangt samen met de agenda van het gesloten gedeelte. In het open gedeelte komen een aantal sprekers een thema verder uitdiepen, elk vanuit de eigen organisatie en onderzoeks- of beleidservaring. De open raden in 2015 gingen respectievelijk over de toekomstige organisatie van beleidsrelevant wetenschappelijk onderzoek en de doorgroei van kmo's met behoud van hun beslissingscentrum in Vlaanderen (zie tabel 1).

Tabel 1: overzicht open raden 2015

Open raden 2015	Onderwerp	Sprekers
27 april 2015	toekomstige organisatie van beleidsrelevant wetenschappelijk onderzoek	Caroline Copers, voorzitter SERV Tim Buyse, studiedienst SERV Bruno Lambrecht, kabinet minister Muylers prof. dr. Geert Bouckaert, KULeuven prof. dr. Carine Smolders, UGent Willem De Klerck, Studie- en Beleidscoördinatie WSE Luc Moens, Beleidsinformatie en Kennisbeheer WVG Peter Van Humbeeck, studiedienst SERV
14 oktober 2015	doorgroei van kmo's met behoud van hun beslissingscentrum in Vlaanderen	Caroline Copers, voorzitter SERV Erwin Eysackers, studiedienst SERV Tim Buyse, studiedienst SERV prof. dr. Leo Sleuwaegen, KULeuven, Vlerick Leuven Gent Management School Karl Verlinden, CEO Qualiphar NV Philippe Muylers, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport

We geven een korte toelichting bij de open raden die de SERV in 2015 organiseerde.

Open raad toekomstige organisatie van beleidsrelevant wetenschappelijk onderzoek

Op 27 april 2015 organiseerde de SERV onder leiding van SERV-voorzitter Caroline Copers een open SERV-raad over de toekomst van het beleidsondersteunend wetenschappelijk onderzoek. Een tachtigtal personen uit de politieke, ambtelijke, wetenschappelijke en maatschappelijke wereld debatteerden mee.

Na toelichting van het SERV-advies van 16 maart 2015 door Tim Buyse (SERV) werd de problematiek verder uitgediept door een panel van bevoorrechte getuigen. Willem De Klerck (WSE), Luc Moens (WVG), prof. Geert Bouckaert (KULeuven,) en prof. Carine Smolders (UGent) vonden dat de SERV op het juiste moment een sterk en bruikbaar advies heeft afgeleverd. Zij gingen in hun bijdrage in op de huidige situatie en de verbeterpunten voor de toekomst.

Het aansluitende debat werd ingeleid door Peter Van Humbeeck (SERV) en zoomde in op de bruikbaarheid en het gebruik van beleidsondersteunend wetenschappelijk onderzoek en op het belang van structurele data- en kennisopbouw.

Tot slot kregen Koen Algoed en Bruno Lambrecht (kabinetschef resp. adjunct-kabinetschef van de minister bevoegd voor Wetenschapsbeleid) het woord om enkele conclusies te trekken uit het debat en een tip van de sluier te lichten over de concrete beleidsvoornemens voor de periode na 2015.

Meer info

[uitgebreid verslag en presentaties open raad 14 oktober 2015](#)

Open raad doorgroei van kmo's met behoud van hun beslissingscentrum in Vlaanderen

Op 14 oktober 2015 organiseerde de SERV onder leiding van SERV-voorzitter Caroline Copers een open SERV-raad rond het thema doorgroei van kmo's. Er namen een 50-tal personen deel uit de politieke, ambtelijke, wetenschappelijke en maatschappelijke werelden.

Na toelichting van de SERV-adviezen over de 'Doorgroei van ondernemingen met behoud van beslissingscentrum in Vlaanderen' en 'Naar een efficiënt en doeltreffend industrieel kmo-beleid' door respectievelijk Erwin Eysackers en Tim Buyse van de SERV-studiedienst, werd de problematiek verder uitgediept door twee gastsprekers: prof. Leo Sleuwaegen (KULeuven) en dhr. Karl Verlinden (Qualiphar). prof. Leo Sleuwaegen zette zijn visie uiteen over het belang van hoge groei ondernemingen en hoe men het voorkomen van deze ondernemingen kan stimuleren vanuit het beleid. Karl Verlinden ging daarna vanuit de praktijk dieper in op de vraag welke nu de determinerende factoren zijn voor de doorgroei van een kmo, met welke belemmeringen een kmo wordt geconfronteerd en hoe het Vlaamse beleid daar best zou op inspelen. Tot slot kwam de heer Philippe Muyters (Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport) aan het woord om een inzicht te geven in de instrumenten die de Vlaamse overheid inzet om groei van kmo's te ondersteunen en wat de Vlaamse overheid al dan niet kan doen om beslissingscentra van kmo's in Vlaamse handen te houden.

De open raad werd afgesloten met een korte vragenronde en gedachtewisseling met de zaal.

Meer info

[uitgebreid verslag en presentaties open raad 24 april 2015](#)

1.2 Evenementen

Brussels Airport, een sociaal-economische motor van de regio's

Op 22 september 2015 organiseerden de sociale partners van de SERV, de Brusselse sociaaleconomische raad (ERSBHG) en RESOC Vlaams-Brabant een event over de rol en de impact van Brussels Airport voor de verschillende regio's. De sterke inhoudelijke bijdragen, het constructieve debat en de talrijke aanwezigheid van relevante actoren waaronder ook Vlaams minister Ben Weyts en Brussels minister Didier Gosuin, maakten van het event een groot succes. De sociale partners hebben hiermee een eerste voorzet gegeven voor een grotere betrokkenheid bij de voorbereiding van de plannen voor de ontwikkeling van de luchthaven en de luchthavenregio.

De belangrijkste conclusies van het event waren:

- De plannen voor de luchthaven en de luchthavenregio moeten gekaderd worden in een brede maatschappelijke langetermijnvisie.
- Gezien het belang van de groei van Brussels Airport voor de toekomstige welvaartscreatie willen de sociale partners een constructieve rol spelen in de voorbereiding en uitwerking van deze visie.
- De sociale partners willen de maatschappelijke langetermijnvisie verder uitwerken in de Vlaamse Luchthavencommissie.
- De groei van de luchthaven genereert tewerkstelling, investeringen en toegevoegde waarde en gedijt best in een stabiel evenwichtig en rechtszeker wetgevend kader.
- De sociaal-economische ontwikkelingen moeten voortdurend worden afgewogen tegen de maatschappelijke effecten van een luchthaven in een verstedelijkte omgeving.
- Een economische *return* is pas optimaal als ook de aspecten leefmilieu, arbeidsvoorwaarden en mobiliteit mee in rekening worden genomen.
- De sociale partners vragen in het bijzonder aandacht voor een betere multimodale bereikbaarheid van de luchthaven voor passagiers en werknemers en het wegwerken van de *mismatch* tussen de vraag naar specifieke jobs en het aanbod van werkzoekenden.
- Een langetermijnvisie moet een 'EN-EN verhaal' zijn, waarbij tegelijk wordt ingezet op verschillende maatregelen vanuit verschillende domeinen.

Meer info

[presentaties en fotoverslag luchthavenevent 22 september 2015](#)

2 SERV als strategische adviesraad

2.1 Werk en sociale economie

De doelstelling van het Pact 2020 blijft het uitgangspunt van het toekomstig arbeidsmarkt- en loopbaanbeleid: meer mensen aan de slag, in gemiddeld langere loopbanen en meer werkbare jobs. Dit impliceert een hogere werkzaamheids- en werkbaarheidsgraad. Met deze doelstelling als kader, formuleert de SERV-commissie Arbeidsmarkt haar adviezen en inbreng voor het overleg binnen VESOC.

De commissie Arbeidsmarkt buigt zich over de verschillende subthema's binnen het domein werk, waaronder overgang onderwijs-arbeidsmarkt, activering, competentie- en loopbaanbeleid, werkbaarheid, doelgroepenbeleid, sociale economie, dienstencheques, economische migratie, sectorconvenants, diversiteit ... Bijzondere aandacht gaat uit naar de bevoegdheden die overkomen in het kader van de zesde staatshervorming.

2.1.1 Adviezen

Welke adviezen bracht de SERV in 2015 uit?

In 2015 bracht de SERV 10 adviezen over het thema werk en sociale economie uit:

- 9 adviezen waren op vraag van de minister van Werk. Ze handelden over:
  - opleidingsfonds dienstencheques
  - implementatie zesde staatshervorming WSE
  - inkanteling ESF-agentschap
  - aanvraagprocedures Ervaringsfonds
  - wijziging ledenaantal en samenstelling raad van bestuur VDAB
  - vrijstelling koopvaardijsector
  - toekenning betaald educatief verlof
  - conceptnota streekbeleid
  - conceptnota tijdelijke werkervaring.
- 1 advies was op vraag van de minister van Sociale Economie over de regierol gemeenten lokale sociale economie.

Daarnaast vind je bij het thema Onderwijs en vorming de adviezen die handelen over de relatie onderwijs-arbeidsmarkt. Voor deze adviezen werken de SERV-commissies Arbeidsmarkt en Onderwijs samen.

Advies opleidingsfonds dienstencheques

19/01/2015

De SERV wenst dat de paritaire adviescommissies ook na de zesde staatshervorming paritaire adviescommissies blijven. Dit houdt in dat de samenstelling paritair is én dat er een garantie is dat deze paritaire adviescommissies in volle onafhankelijkheid hun adviesrol kunnen vervullen, waar ze ook zullen worden ingebed in de toekomst.

Verder benadrukt de raad dat hij zijn werking wenst te concentreren op de strategische lijnen en advisering van het beleid. De operationele beoordeling en advisering van individuele dossiers ziet de raad niet als kerntaak van de SERV.

Contactpersoon

Sandra Hellings, tel. 02 209 01 91, shellings@serv.be

[advies opleidingsfonds dienstencheques](#)

Advies implementatie zesde staatshervorming WSE

26/01/2015

De SERV verleent een positief advies over de implementatie van de zesde staatshervorming in het Beleidsdomein Werk en Sociale Economie.

Contactpersoon

Niels Morsink, tel. 02 209 01 95, nmorsink@serv.be

[advies implementatie zesde staatshervorming WSE](#)

Advies inkanteling ESF-agentschap

22/06/2015

De SERV geeft een positief advies bij dit voorontwerp van decreet maar formuleert vier bemerkingen. Zo is het van belang dat de sociale partners betrokken blijven bij de strategische beslissingen in het kader van de ESF-programma's. Ten tweede vragen de sociale partners dat het samenwerkingsprotocol (13/09/2007) tussen VDAB en de vzw ESF-agentschap spoedig wordt aangepast. Ten derde vragen de sociale partners dat het inkantelen van de vzw ESF-agentschap wordt aangegrepen om snel overeenstemming te vinden over de minimale kwaliteitsnormen waaraan dienstverleners moeten voldoen en de (kosteloze) labels om dit te operationaliseren. Ten slotte merkt de raad op dat er geen duidelijke motivatie is waarom nog contractueel personeel tijdelijk ter beschikking moet worden gesteld van de vzw.

Contactpersoon

Niels Morsink, tel. 02 209 01 95, nmorsink@serv.be

[advies inkanteling ESF-agentschap](#)

Advies aanvraagprocedures Ervaringsfonds

6/07/2015

De SERV vraagt meer uitleg bij de samenstelling van de heroverwegingscommissie binnen het Ervaringsfonds. Het Ervaringsfonds ondersteunt werkgevers en sectoren die de kwaliteit van de arbeid van hun 45+-werknemers verbeteren, met als doel deze langer aan het werk te houden. Zo is het niet duidelijk wie deze commissie zal samenstellen, wie hierin kan zetelen en wat de stemmingsprocedure zal zijn. Ook over het wegvallen van de mogelijkheid van verhoor van de aanvrager vraagt de SERV verduidelijking. De SERV is wel erg tevreden dat de aanvraagprocedure om beroep te doen op het Ervaringsfonds verder wordt gestroomlijnd en vereenvoudigd. Daarnaast willen de sociale partners (pro)actief betrokken worden bij de huidige en toekomstige werking van het Ervaringsfonds. Ze willen een grotere rol opnemen in het beleid, beheer en de opvolging van het fonds en willen betrokkenheid bij alle opdrachten die onder het Ervaringsfonds vallen.

Contactpersoon

Sandra Hellings, tel. 02 209 01 91, shellings@serv.be

[advies aanvraagprocedures Ervaringsfonds](#)

Advies ledenaantal en samenstelling raad van bestuur VDAB

13/07/2015

De SERV gaat ermee akkoord dat het ledenaantal van de representatieve werknemersorganisaties en van de representatieve werkgeversorganisaties binnen de raad van bestuur van VDAB wordt vastgelegd op tien.

Contactpersoon

Sandra Hellings, tel. 02 209 01 91, shellings@serv.be

[advies ledenaantal en samenstelling rvb VDAB](#)

Advies vrijstelling koopvaardijsector

31/08/2015

De SERV geeft een positief advies over de vrijstelling van bepaalde werkgeversbijdragen voor ondernemingen die behoren tot de koopvaardijsector en zeesleepvaartsector.

Contactpersoon

Niels Morsink, tel. 02 209 01 95, nmorsink@serv.be

[advies vrijstelling koopvaardijsector](#)

Advies toekenning betaald educatief verlof

31/08/2015

De raad geeft een positief advies over het voorgestelde uniek forfait dat geldt voor elk type opleiding en de begrenzing van het forfaitair bedrag dat de werkgever kan terugvorderen.

Contactpersoon

Mieke Valcke, tel. 02 209 01 17, mvalcke@serv.be

[advies toekenning betaald educatief verlof](#)

Advies regierol gemeenten lokale sociale economie

14/09/2015

In dit advies vestigt de SERV eerst de aandacht op drie algemene punten: ten eerste moeten de regie- en de actorrol van de gemeenten duidelijk worden gescheiden. Ten tweede moet hetgeen dat door dit BVR inzake de regierol van gemeenten zou worden vastgelegd, sporen met het beleid dat min of meer gelijktijdig inzake streekontwikkeling wordt uitgerold. Ten derde is een grondige evaluatie van de regierol van de lokale besturen en de samenwerkingsverbanden dringend nodig. Pas na en bovendien rekening houdend met deze drie aandachtspunten, gaat de SERV in het advies in op

de concrete wijzigingen die via dit BVR worden voorgesteld. Daarbij keurt de SERV de voorgestelde wijziging van verdelingscriteria niet goed. Het feit dat de inhoudelijke beoordeling van de plannen niet meer meespeelt bij de verdeling van de subsidies roept fundamentele vragen en bedenkingen op. Ook vraagt de SERV meer informatie over de functie-inhoud en verantwoordelijkheden van de regie-ondersteuner. Verder is een kritische houding t.a.v. de inhoud en outcome van de MVO-acties nodig.

Contactpersoon

Sandra Hellings, tel. 02 209 01 91, shellings@serv.be

[advies regierol gemeenten lokale sociale economie](#)

Advies conceptnota streekbeleid

5/10/2015

De SERV wil de vaste structuur voor streekoverleg met betrokkenheid van de sociale partners laten voortbestaan maar vindt dat de werking hervormd en geoptimaliseerd moet worden. Ook het aanwenden van de middelen moet dringend herbekeken worden. De SERV pleit er dan ook voor om in regio's waar het streekoverleg goed werkt, de huidige structuur en financiering verder te zetten binnen het bestaande wettelijke kader, maar steeds met de opdracht maximaal te optimaliseren met het oog op efficiënter streekoverleg. De SERV is van

oordeel dat de Vlaamse overheid daarnaast bijzondere aandacht moet geven aan de regio's waar de lokale dynamiek het tot nog toe liet afweten. In deze regio's pleit de SERV voor een proeftuin gedurende een afgebakende periode. Dat geeft deze regio's de kans hun streekoverleg te optimaliseren via een veranderings- en verbetertraject. In zijn advies geeft de SERV een aantal punten mee die richting moeten geven aan een vernieuwd streekoverleg.

Contactpersoon

Sandra Hellings, tel. 02 209 01 91, shellings@serv.be

[advies conceptnota streekbeleid](#)

Advies conceptnota tijdelijke werkervaring

30/11/2015

De SERV stelt vast dat de conceptnota tijdelijke werkervaring op een aantal belangrijke punten afwijkt van het banenpact dat Vlaamse sociale partners eind oktober bereikten. Zo werden afspraken over de doelgroep, duurtijd, modulaire opbouw, gesimuleerde werkplekken, aanwervingsstimulans, art.60§7/art.61 (leefloners), PWA ... niet overgenomen. Andere belangrijke elementen zoals budget, aantal te bereiken personen en trajecten, tijdspad, inhoud van het traject, toeleidingsmethodiek en -procedure, toewijzing van de trajectbegeleiders, monitoring en evaluatie ... ontbreken of zijn beperkt uitgewerkt. De SERV vraagt dat het banenpact effectief maximaal wordt gehonoreerd en dat met alle afspraken uit dit pact wordt rekening gehouden. De minister gaf meermaals aan dit te zullen doen. Het banenpact vormt immers het resultaat van een weloverwogen compromis tussen Vlaamse sociale partners.

Contactpersoon

Sandra Hellings, tel. 02 209 01 91, shellings@serv.be

[advies conceptnota tijdelijke werkervaring](#)

Geen consensus

Over zes adviesvragen vonden de sociale partners geen consensus en was er een verdeeld advies. Het gaat over:

- ▀ [advies contingentgesco's](#) - 12/1/2015
- ▀ [advies erkenningscommissie betaald educatief verlof](#) - 2/02/2015
- ▀ [advies Vlaams doelgroepenbeleid](#) - 10/08/2015
- ▀ [advies vrijstelling baggervaartsector](#) - 31/08/2015
- ▀ [advies project-GESCO'S](#) - 9/11/2015
- ▀ [advies sociale inschakelingseconomie](#) - 14/12/2015

De afzonderlijke standpunten werden aan de bevoegde minister bezorgd.

2.1.2 Akkoorden

In 2015 sloten sociale partners twee akkoorden af rond doelgroepenbeleid.

Akkoord principes doelgroepenbeleid

21/01/2015

In dit akkoord leggen sociale partners de principes vast van het doelgroepenbeleid. Het akkoord behandelt zowel de doelgroepenkorting, de kwalitatieve en versterkende ondersteuning als het duaal leren.

Contactpersoon

Sandra Hellings, tel. 02 209 01 91, shellings@serv.be

Akkoord banenpact

21/10/2015

De Vlaamse sociale partners hebben op 21 oktober 2015 een akkoord bereikt over een banenpact dat enerzijds inzet op doelgroepenbeleid en anderzijds op het versterken en aanwerven van langdurig werkzoekenden. Het vernieuwde Vlaamse doelgroepenbeleid richt zich op jongeren, 55-plussers en personen met een arbeidshandicap. Het vereenvoudigen en transparanter maken van deze doelgroepenkorting is een belangrijke doelstelling.

Wat de doelgroepenkorting voor jongeren betreft, zijn de volgende punten belangrijk: de loongrens moet voldoende hoog zijn zodat de doelgroepenkorting in alle sectoren kan toegepast worden; de doelgroepenkorting moet worden uitgebreid naar jongeren in duaal leren; als de jongere bij instap voldoet aan gestelde voorwaarden behoudt hij/zij de doelgroepenkorting voor de volledige drie jaar; er wordt een bijkomende korting voor laaggeschoolde jongeren gevraagd.

Verder wordt in het banenpact gevraagd naar een specifieke aanwervingssteun voor de groep van langdurig werkzoekende tussen 25 en 55 jaar.

Vlaamse sociale partners willen verder inzetten op een volwaardig werkervaringstraject met prioriteit op langdurig werkzoekenden. Het traject moet zoveel mogelijk op maat gemaakt worden, met een aanvangsscreening bij VDAB, begeleiding via tenderpartners, een vlotte doorstroom tussen de verschillende modules en nazorg bij de overstap naar het normaal economisch circuit.

Vlaamse sociale partners engageren zich er tot slot toe om tegen het voorjaar 2016 een vormings- en opleidingspact af te sluiten over levensbrede en loopbaangeoriënteerde vorming en opleiding voor werkenden (o.a. betaald educatief verlof, verlof sociale promotie, aanmoedigingspremies voor opleidingskrediet en opleidingscheques).

Contactpersoon

Sandra Hellings, tel. 02 209 01 91, shellings@serv.be

[akkoord banenpact](#)

2.2 Energie

De energievoorziening is cruciaal voor de economie en de samenleving. De overgang naar een duurzame energievoorziening is één van de belangrijkste uitdagingen voor de komende jaren. De SERV bouwde een ruime expertise op rond de werking van energiemarkten en energieprijzen, rationeel energiegebruik en de inzet van hernieuwbare energiebronnen, energiebevoorradingszekerheid, klimaatverandering en klimaatbeleid ...

Welke adviezen bracht de SERV in 2015 uit?

In 2015 bracht de SERV 7 adviezen over het thema energie uit:

- 5 adviezen waren op vraag van de minister van Energie. Ze handelden over:
  - BVR projectcategorieën en WKK
  - tarievende decreet energie
  - BVR groene warmte en diepe geothermie
  - wijziging energieprestatieregeling 2015
  - clean power for transport.
- 1 advies was op vraag van de minister van Omgeving, Natuur en Landbouw over diepe aardwarmte.
- 1 advies was op eigen initiatief over REG stimuleren in woningen.

De SERV-studiedienst bracht ook 2 rapporten uit over REG stimuleren in woningen.

Advies BVR projectcategorieën en WKK

23/03/2015 – in samenwerking met Minaraad

Het schrappen van de certificatensteun voor kleinschalige installaties van zonnepanelen, omdat deze PV-installaties ook zonder steun rendabel zijn geworden, kan volgens SERV en Minaraad logisch en verantwoord zijn indien dit past in een duidelijke, brede visie. De raden missen deze visie. Zo vragen zij op basis van welke objectieve factoren het onderscheid tussen kleinschalige PV-installaties en andere PV-installaties wordt verantwoord. De huidige onrendabele toppen en bandingfactoren zijn immers voor alle installaties van zonnepanelen ongeveer dezelfde.

Daarnaast vragen de raden hoe zal worden verzekerd dat investeringen in kleinschalige PV-installaties zullen blijven gebeuren. Zo zijn de aangekondigde flankerende maatregelen te beperkt en nog niet volledig uitgewerkt op het moment dat de categorie kleinschalige installaties van zonnepanelen wel al zou worden geschrapt.

Contactpersoon

Peter Van Humbeek, tel. 02 209 01 01, pvhumbecck@serv.be

[advies BVR projectcategorieën en WKK](#)

Advies tarievendecreet energie

5/05/2015 – in samenwerking met Minaraad

SERV en Minaraad hebben in eerdere adviezen al herhaaldelijk gewezen op de nood aan een beleidsvisie over de financiering van het energiebeleid en de prijszetting van energie. Het voorontwerp van tarievendecreet was dan ook een ideale kans voor de Vlaamse Regering om deze discussie te voeren. De nieuwe bevoegdheid van Vlaanderen voor de regulering van distributienettarieven en de afschaffing van de gratis kWh elektriciteit vormen goede aanknopingspunten. Daarom vinden SERV en Minaraad dit voorontwerp van tarievendecreet een gemiste kans om die discussie te voeren of minstens duidelijkheid te brengen over de visie van de Vlaamse Regering.

Bij gebrek aan duidelijke beleidsvisie en richtlijnen komen belangrijke politiek-maatschappelijke beleidsvragen nu te liggen bij actoren die uiteindelijk tariefstructuren en tarieven moeten voorstellen of goedkeuren (netbeheerders en de VREG), terwijl die niet thuishoren op dat niveau. De uitgewerkte richtsnoeren voor de regulering van de distributienettarieven lijken bovendien meer problemen en nieuwe vragen op te roepen dan dat ze beantwoorden.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbeeck@serv.be

[advies tarievendecreet energie](#)

Advies BVR groene warmte en diepe geothermie

1/06/2015 – in samenwerking met Minaraad

De SERV en Minaraad zijn blij dat de Vlaamse Regering diepe geothermie als duurzame energiebron wil stimuleren en de bestaande steunregeling voor groene warmte wil verbeteren. Wel missen de raden de bredere context en beleidsvisie voor deze wijzigingen. Ze verwijzen hiervoor naar een eerder gezamenlijk advies uit 2011 waarin ze een aanzet gaven voor zo'n beleidsvisie. Daarnaast vragen de sociale partners verduidelijkingen bij de modaliteiten van de steunregeling voor diepe geothermie en bij de aangepaste modaliteiten van de call-regeling voor groene warmte, de injectie van biomethaan en restwarmte.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbeeck@serv.be

[advies BVR groene warmte en diepe geothermie](#)

Advies wijziging energieprestatie regelgeving 2015

7/09/2015 – in samenwerking met Minaraad

De SERV en Minaraad verwelkomen in het advies de verbeteringen die het ontwerpbesluit bevat en een vooruitgang betekenen in het energieprestatiebeleid. Voorbeelden hiervan zijn het verder uitwerken van de procedures m.b.t. opleidingsinstellingen en verslaggevers met het oog op kwaliteitsbewaking, het uitsluiten van uitzonderingen/vrijstellingen voor het E-peil bij ingrijpende renovaties ... Toch formuleren de raden een aantal bedenkingen bij de grote

voorgestelde aanpassingen inzake de externe warmtelevering en de nieuwe E-peil eisen voor niet-residentiële gebouwen. Zo missen de raden een beleidsvisie voor groene warmte en een grondige onderbouwing van het introductieniveau voor de E-peil voor niet residentiële gebouwen, zowel bij nieuwbouw als bij ingrijpende renovaties.

Contactpersoon

Peter Van Humbeek, tel. 02 209 01 01, pvhumbeek@serv.be

[advies wijziging energieprestatieregelgeving 2015](#)

Advies diepe aardwarmte

7/09/2015 – in samenwerking met Minaraad

De raden vinden een brede beleidsvisie op groene warmte, diepe aardwarmte en het gebruik en beheer van de diepe ondergrond noodzakelijk. Ze missen deze echter in het beleid. Daarnaast formuleren de sociale partners ook aandachtspunten rond het draagvlak, het effect op de omgeving, het energierendement en de rendabiliteit van diepe aardwarmte. Ook hebben SERV en Minaraad vragen en bemerkingen bij de voorgestelde wijzigingen in het ontwerpdecreet, onder meer over de vergoedingen, de financiële garanties en potentiële administratieve vereenvoudigingen. SERV en Minaraad zijn wel tevreden dat de Vlaamse Regering diepe aardwarmte als duurzame energiebron wil stimuleren en via een uitbreiding en aanpassing van het decreet een kader schept voor diepe aardwarmte. Ook verwelkomen de raden de maatregelen om onnodige hindernissen voor de exploitatie van diepe aardwarmte te vermijden.

Contactpersoon

Peter Van Humbeek, tel. 02 209 01 01, pvhumbeek@serv.be

[advies diepe aardwarmte](#)

Advies REG stimuleren in woningen

19/10/2015

De SERV nam het initiatief om het beleid rond rationeel energiegebruik (REG) in andere landen te bestuderen en om na te gaan welke inzichten uit gedragseconomie in deze context relevant kunnen zijn. De focus lag daarbij op energiebesparing bij bestaande gebouwen. Aanleiding van deze initiatieven is de evaluatie van de REG-ODV-instrumenten (Rationeel Energiegebruik-Openbare Dienstverplichting) en de beleidsintentie om deze instrumenten aan te passen. De SERV

zal in de toekomst, wanneer ze om advies gevraagd wordt, adviseren over deze evaluatie van de REG-ODV-instrumenten. In afwachting formuleert de raad op basis van de bevindingen en eerdere adviezen nu reeds zeven aandachtspunten bij de lopende evaluatie.

Contactpersoon

Peter Van Humbeek, tel. 02 209 01 01, pvhumbeek@serv.be

[advies REG stimuleren in woningen](#)

[rapport gedragseconomie en energiebesparing](#)

[rapport energiebesparing stimuleren in woningen - voorbeelden en lessen uit andere landen](#)

Advies conceptnota clean power for transport

26/10/2015 – in samenwerking met MORA

De MORA en SERV vinden het positief dat ze vroeg in het beleidsproces rond *clean power for transport* om advies gevraagd worden. Ze zien het als een meerwaarde om alle stakeholders betrokken te krijgen bij de ondersteuning en marktontwikkeling van alternatieve, milieuvriendelijke brandstoffen en de uitrol van de bijhorende infrastructuur tegen 2020 en daarna, zoals bepaald in een Europese richtlijn. De MORA en SERV beklemtoonden in vroegere adviezen al het belang van een evolutie naar een duurzamer en groener voertuigenpark in Vlaanderen. Ze menen dat de vooropgestelde doelstellingen realistisch zijn en verwelkomen het initiatief van de Vlaamse overheid om op korte termijn acties te nemen.

De raden vragen tijdens de verdere ontwikkeling van een Vlaams en Belgisch beleidskader aandacht te hebben voor de bestaande beleidskaders en de combinatie met CPT-doelen. Ze vragen ook duidelijk te communiceren naar gebruikers over de Vlaamse ambitie inzake koolstofarme voertuigen. Verder adviseren ze een keuze te maken voor prioritaire gebruikersgroepen om zo korte- en langetermijnwinsten te genereren. Er is ook afstemming nodig van de keuze voor locaties voor laad-en tankinfrastructuur met de keuze voor prioritaire gebruikersgroepen. De raden vragen te voorzien in een transparante nulmeting en monitoring van korte- en langetermijnacties. Ten slotte vragen ze voldoende aandacht voor de vergroeningsmogelijkheden in het goederenvervoer, in het bijzonder voor binnenvaart en wegvervoer.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbeeck@serv.be

[advies conceptnota clean power for transport](#)

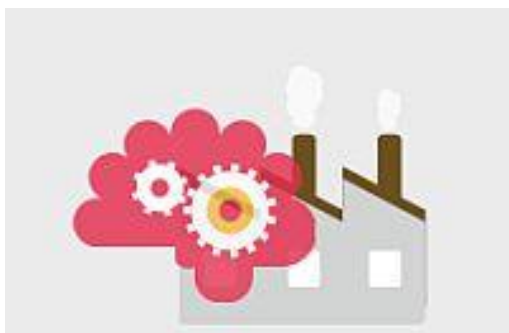
Geen consensus

Over één advies vonden de sociale partners geen consensus:

■ [advies programmadecreet begroting 2016 amendement energie](#) - 30/10/2015

De afzonderlijke standpunten werden aan de bevoegde minister bezorgd.

2.3 Economie

Een competitieve en duurzame economie is voor de SERV een prioriteit, een performante economie creëert immers welvaart voor Vlaanderen. Vlaanderen groeit uit tot een toonaangevende, innovatiegedreven kenniseconomie met een sterk ondernemerschap en een sterke internationale oriëntatie. Het veelzijdige karakter van de Vlaamse economie en de samenhang in de Vlaamse economische structuur blijven behouden. De Vlaamse economie, kennis en werkgelegenheid worden verankerd.

Met deze doelstelling uit het Pact 2020 als kader formuleert de SERV over de brede economische aspecten van het Vlaams beleid. Thema's als de doorgroei van ondernemingen, de toekomst voor de industrie, hernieuwbare energie, vergroening van de economie, innovatie, ruimtelijk-economisch beleid, sociaal-economisch streekoverleg en nog veel meer komen aan bod.

Welke adviezen bracht de SERV in 2015 uit?

In 2015 bracht de SERV 11 adviezen over het thema economie uit:

- 10 adviezen waren op vraag van de minister van Economie en Innovatie. Ze handelden over:
  - transitie naar Agentschap Innoveren en Ondernemen
  - O&O-besluit IWT
  - ambulante en kernmisactiviteiten
  - herstructurering beleidsdomein EWI
  - conceptnota ondernemerschap
  - conceptnota clusterbeleid
  - hervorming kmo-steuninstrumentarium
  - fonds flankerend economisch innovatiebeleid
  - ontbinding IWT
  - steunregeling innovatieclusters
- 1 advies was op eigen initiatief over industrieel kmo-beleid.

Op 1 adviesvraag besliste de SERV geen advies te geven:

- van de minister van Buitenlands Beleid over het nationaal actieplan bedrijven en mensenrechten (9/11/2015).

Advies industrieel kmo-beleid

19/01/2015

Een competitieve industrie staat garant voor groei en dus is er nood aan een sterk beleid ter ondersteuning van de industriële activiteit. De SERV wil met zijn advies de aandacht vestigen op het belang van de Vlaamse industriële kmo en de rol van de overheid in het optimaal betrekken van deze kmo's in het industrieel ondersteuningsbeleid.

Concreet doet de SERV aanbevelingen op twee niveaus. In eerste instantie benadrukt hij in de lijn van zijn eerdere adviezen het belang van een stimulerend flankerend beleid gericht op *incentives* tot ondernemerschap via het bevorderen van het algemeen ondernemingsklimaat. In tweede instantie doet de SERV een aantal specifieke aanbevelingen voor het Vlaamse industriële kmo-beleid, gericht op het wegwerken van de groeibelemmingen waarmee de industriële kmo's worden geconfronteerd. De SERV wil met deze concrete aanbevelingen zijn bijdrage leveren voor een efficiënt en doeltreffend Vlaams industrieel kmo-beleid.

Contactpersoon

Tim Buyse, tel. 02 209 01 23, tbuyse@serv.be

[advies industrieel KMO-beleid](#)

Advies transitie naar Agentschap Innoveren en Ondernemen (AIO)

26/01/2015

De SERV staat positief tegenover de fusies van een aantal agentschappen in het Agentschap Innoveren en Ondernemen en het vernieuwde FWO. Klantgerichtheid, efficiëntie, transparantie en homogene taakafbakening zijn belangrijke beginselen bij de voorgenomen herstructurering. Belangrijk hierbij is dat de nieuwe agentschappen maximale afstemming nastreven. In het advies halen de sociale partners een aantal aspecten van deze integratie-oefening aan die voor hen cruciaal zijn zoals een efficiënte voorbereiding van het transitietraject, een duidelijk communicatiebeleid, sterke dwarsverbanden tussen de nieuwe agentschappen en de volwaardige betrokkenheid van de relevante stakeholders in een EVA-structuur.

Contactpersoon

Wim Knaepen, tel. 02 209 01 05, wknaepen@serv.be

[advies transitie naar AIO](#)

Advies O&O-besluit IWT

16/03/2015

De SERV vraagt de minister zo snel mogelijk en in samenspraak met alle stakeholders een voorstel tot nieuwe kaderregeling te maken met oog op een optimale afstemming met de nieuwe Europese staatssteunregels. Verder heeft de SERV geen bemerkingen.

Contactpersoon

Tim Buyse, tel. 02 209 01 23, tbuyse@serv.be

[advies O&O-besluit IWT](#)

Advies ambulante en kermisactiviteiten

23/03/2015

De SERV vestigt in zijn advies de aandacht op twee bekommernissen. Ten eerste doet de aanstelling van de SERV als vervangende adviesinstantie van de Hoge Raad voor Zelfstandigen en kmo's voor aangelegenheden inzake ambulante en kermisactiviteiten de vraag rijzen of de Vlaamse Regering de intentie heeft om de SERV bij uitbreiding ook als substituerend adviesorgaan te beschouwen voor het ruime 'toegang tot het beroep'. Ten tweede is de consumentenbescherming een belangrijk maatschappelijk thema en blijft het een federale bevoegdheid. Indien er naar aanleiding van een aangelegenheid inzake de toegang tot het beroep elementen van consumentenbescherming in het geding zijn, is het voor de SERV evident dat het bevoegde federale beleids- en adviesniveau op adequate wijze kan worden gevat.

Contactpersoon

Wim Knaepen, tel. 02 209 01 05, wknaepen@serv.be

[advies ambulante en kermisactiviteiten](#)

Advies herstructurering Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie

15/06/2015

De SERV gaf reeds eerder aan positief te staan tegenover het voornemen van de Vlaamse Regering om het economische overheidslandschap en de daaraan verbonden dienstverlening te vereenvoudigen en te herstructureren. Wel vraagt de SERV bij de verdere integratie van de agentschappen binnen het Beleidsdomein EWI aandacht voor rechtszekerheid en duidelijke communicatie, een sterke focus op digitalisering en administratieve vereenvoudiging en een gestroomlijnde financiële en administratieve benadering van de klant. Daarnaast formuleert de raad concrete bemerkingen bij de werking van het Agentschap Innoveren en Ondernemen (AIO) en het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) en hun onderlinge afstemming. Tot slot geeft de SERV aandachtspunten mee voor meer coherentie, complementariteit en stroomleiding binnen het steuninstrumentarium.

Contactpersoon

Tim Buyse, tel. 02 209 01 23, tbuyse@serv.be

[advies herstructurering Beleidsdomein EWI](#)

Advies conceptnota ondernemerschap

28/09/2015

De SERV steunt de doelstelling van de Vlaamse Regering om ambitieus ondernemerschap te stimuleren met het Agentschap Innoveren en Ondernemen (AIO) in een belangrijke regisseursrol. Wel vragen de sociale partners om een duidelijke aflijning en focus te bewaken in de te plannen programma's en acties. De sociale partners benadrukken dat er, in het kader van een algemeen ondernemerschapsbevorderend beleid, ook aandacht moet gaan naar de professionalisering van de brede ondernemerswereld. Dit naast de focus op ambitieus ondernemerschap en zonder het belang van doorgroei en internationalisering van Vlaamse ondernemingen te miskennen.

Contactpersoon

Tim Buyse, tel. 02 209 01 23, tbuyse@serv.be

[advies conceptnota ondernemerschap](#)

Advies conceptnota clusterbeleid

28/09/2015

De SERV onderstreept het belang van een transparant en efficiënt clusterbeleid en is tevreden dat de Vlaamse Regering daartoe belangrijke perspectieven biedt. Met het clusterbeleid worden open samenwerkingsverbanden tussen grote bedrijven, kennisinstellingen én kmo's gestimuleerd die van cruciaal belang zijn voor de concurrentiekracht van onze economie en de verankering van ondernemingen en werkgelegenheid in Vlaanderen. De raad suggereert aanvullingen bij het beleidskader en dit rond acht thema's: de steunverlening, de tweeledige opzet van speerpuntclusters en de innovatieve bedrijfsnetwerken, de kmo-betrokkenheid, de clusterselectie en -erkenning, de monitoring en evaluatie van het clusterbeleid, de budgettaire omkadering en de samenhang met het Europese beleid. Om het clusterbeleid efficiënt uit te rollen vraagt de SERV aandacht voor een afgestemde timing van de vier beleidsinitiatieven. Dat zijn de inwerkingtreding van het nieuwe Agentschap AIO, de samenstelling van het beslissingscomité van het Hermesfonds, de invulling van de concrete modaliteiten in de steunverlening en de selectieprocedure via een besluit van de Vlaamse Regering en uiteindelijk de lancering van de oproepen voor speerpuntclusters en de innovatieve bedrijfsnetwerken.

Contactpersonen

Wim Knaepen, tel. 02 209 01 05, wknaepen@serv.be

Tim Buyse, tel. 02 209 01 23, tbuyse@serv.be

[advies conceptnota clusterbeleid](#)

Advies hervorming kmo-steuninstrumentarium

28/09/2015

De SERV steunt de vereenvoudiging van de kmo-portefeuille rond opleiding en advies. De raad verwelkomt ook de bundeling van een reeks sterk verschillende maatregelen in de kmo-subsidie. De sociale partners gaan ervan uit dat deze hervormingen bijdragen tot een grotere transparantie en eenvoud van het steuninstrumentarium. Ook de additionaliteit wordt door deze acties verhoogd. De SERV vraagt dat in de verdere optimalisatie van het steuninstrumentarium de

vereenvoudiging en het verhogen van de toegankelijkheid centraal blijven staan. Dit moet resulteren in een beperkt aantal herkenbare en begrijpbare steuninstrumenten. Om additionaliteit te blijven garanderen, vraagt de raad om nu al na te denken over de manier waarop de hervormde kmo-portefeuille en de kmo-groei-subsidie zullen worden geëvalueerd en opgevolgd. De SERV formuleert tot slot enkele fundamentele bemerkingen bij de budgettaire omkadering van de hervormde kmo-portefeuille.

Contactpersoon

Tim Buyse, tel. 02 209 01 23, tbuyse@serv.be

[advies hervorming kmo-steuninstrumentarium](#)

Advies fonds flankerend economisch innovatiebeleid

19/10/2015

De SERV formuleert in dit advies een aantal bekommernissen en bijhorende remediëringen die een vlotte overgang naar het nieuwe Agentschap Innoveren en Ondernemen moeten bespoedigen. De raad focust daarbij in eerste instantie op de bevoegdheden en werking van het beslissingscomité van het Hermesfonds. De sociale partners vragen een snelle samenstelling en opstart van dit beslissingscomité. Bovendien dringt de SERV erop aan dat het beslissingscomité ook de toewijzingsbevoegdheid over economische instrumenten van enige omvang ter ondersteuning van investeringen bij ondernemingen krijgt (strategische transformatiesteun, strategische ecologiesteun ...), en vraagt hij hierbij naar een duidelijk referentiekader en concrete timing voor de overdracht van deze bevoegdheden. Wat de samenstelling van het beslissingscomité betreft, is de SERV vragende partij om (i) bijkomend één of twee extra vertegenwoordigers uit het ruime en diverse bedrijfsleven op te nemen, en (ii) te verzekeren dat de voorzitter van het Hermes-beslissingscomité benoemd wordt onder de leden-vertegenwoordigers van het bedrijfsleven die vertrouwd moeten zijn met het economisch, wetenschaps- en innovatiebeleid. In tweede instantie gaat de raad in op de verhouding tussen het Hermes-beslissingscomité en het raadgevend comité bij het AIO. Daarbij suggereert de SERV om de adviserende werking te versterken via een integratie van dit raadgevend comité binnen het op te richten beslissingscomité

Contactpersoon

Tim Buyse, tel. 02 209 01 23, tbuyse@serv.be

[advies fonds flankerend economisch innovatiebeleid](#)

Advies ontbinding IWT

19/10/2015

De SERV formuleert bemerkingen en verbetervoorstellen om de overgang te bevorderen van het Agentschap voor ondernemen (AO) en het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) naar het nieuwe Agentschap Innoveren en Ondernemen (AIO). De raad focust daarbij in eerste instantie op de bevoegdheden en werking van het op te richten beslissingscomité van het Hermesfonds. Dit is het begrotingsfonds binnen AIO. De sociale partners vragen een snelle samenstelling en opstart van het beslissingscomité. Daarnaast dringt de SERV erop aan dat dit comité de toewijzingsbevoegdheid krijgt over economische instrumenten zoals strategische transformatiesteun en strategische ecologische steun. De raad vraagt een duidelijk referentiekader en een concrete timing voor de overdracht van deze bevoegdheden. In tweede instantie gaat de SERV in op de verhouding tussen het Hermesbeslissingscomité en het raadgevend comité bij het AIO. De raad ziet een sterkere adviserende werking indien het raadgevend comité geïntegreerd wordt binnen het op te richten beslissingscomité.

Contactpersoon

Tim Buyse, tel. 02 209 01 23, tbuyse@serv.be

[advies ontbinding IWT](#)

Advies steunregeling innovatieclusters

30/11/2015

De sociale partners formuleren bijkomende aandachtspunten gericht op de verdere verdieping en concretisering van het algemeen beleidskader van het clusterbeleid. De aandachtspunten zijn een aanvulling op een eerder SERV-advies over de conceptnota clusterbeleid (september 2015). De sociale partners vragen onder meer aandacht voor de maatschappelijke beoordelingscriteria, de concrete steunmodaliteiten voor innovatieve bedrijfsnetwerken respectievelijk speerpuntclusters, de formele criteria van een clusterorganisatie, het representatief mandaat van een clusterorganisatie, de draagwijdte en inhoud van een competitiviteitsprogramma versus actieplan ... De SERV vindt het vooruitziend om al kort na de conceptnota een eerste operationeel besluit van het clusterbeleid goed te keuren en om advies voor te leggen. Hierdoor wordt de wettelijke procedure tijdig afgerond en kan het wettelijk kader tijdig in werking treden.

Contactpersoon

Wim Knaepen, tel. 02 209 01 05, wknaepen@serv.be

[advies steunregeling innovatieclusters](#)

2.4 Werking overheid

De rol van de overheid is in heel wat maatschappelijke domeinen cruciaal voor het verzekeren van een kwalitatieve dienstverlening, het benutten van kansen en het effectief oplossen van problemen. Een effectieve en efficiënte overheid is dan ook een belangrijke voorwaarde voor meer welzijn en welvaart. Beter bestuur en betere regelgeving zijn van groot belang om beleidsdoelstellingen te realiseren, om onnodige kosten, lasten en negatieve effecten te vermijden en om het concurrentievermogen van Vlaanderen en de aantrekkingskracht voor buitenlandse investeringen

op langere termijn veilig te stellen: *governance matters*.

De SERV focust voor het thema werking overheid op specifieke thema's die vanuit sociaal-economisch perspectief belangrijk zijn en waarbij de SERV een duidelijke meerwaarde kan leveren vanuit de aanwezige kennis en expertise en het overleg. Inhoudelijk werkt de SERV op twee sporen: (1) slagkrachtige overheid en (2) beter beleid/betere regelgeving, dit telkens vanuit het perspectief en het belang van de doelgroepen.

Welke adviezen bracht de SERV in 2015 uit?

In 2015 bracht de SERV 5 adviezen over het thema overheid uit:

- 1 advies was op vraag van de minister van Binnenlands Bestuur over wijziging kaderdecreet beter bestuurlijk beleid
- 2 adviezen waren op vraag van de minister-president. Ze handelden over:
  - hervorming strategische adviesraden
  - Visie 2050
- 1 advies was op vraag van de voorzitter van het Vlaams Parlement over decreetsevaluatie
- 1 advies was op eigen initiatief en ging over de toekomstige organisatie van het beleidsondersteunend wetenschappelijk onderzoek.

Op 4 adviesvragen besliste de SERV geen advies te geven:

- van de minister van Cultuur over uitvoeringsbesluit topstukkendecreet (13/07/2015)
- van de minister van Omgeving, Natuur en Landbouw over transitie inspectie RWO (10/08/2015)
- van de minister-president over de Vlaamse openbare statistieken (31/08/2015)
- van de minister van Binnenlands Beleid over de hervorming AGIV (31/08/2015).

Advies wijziging kaderdecreet beter bestuurlijk beleid (BBB)

26/01/2015

De Vlaamse Regering legde een eerste reeks wijzigingen aan het BBB-decreet ter advies voor aan de SERV. Wat de vervanging van beheersovereenkomsten door ondernemingsplannen betreft, erkent de SERV dat het naast elkaar bestaan van beide tot planoverlast leidt. Wel vraagt de raad om overlegmechanismen te voorzien die de beleidsafstemming met en tussen

de agentschappen van een beleidsdomein en het departement moeten verzekeren om verkoking tegen te gaan. Wat de voorgestelde taakverdeling tussen departementen en agentschappen betreft, vinden de sociale partners het positief dat er criteria worden vooropgesteld. Het belangrijkste blijft echter de structurele samspraak en samenwerking tussen beide, o.a. via projectwerking. Tot slot meent de SERV dat de efficiëntie en de kwaliteit van de gemeenschappelijke dienstverlening kan worden versterkt indien ook hier overlegmechanismen worden voorzien waarin afnemers van de diensten een rol krijgen.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbeeck@serv.be

[advies wijziging kaderdecreet BBB](#)

Advies hervorming strategische adviesraden

2/03/2015 – in samenwerking met SALV

De SERV en de SALV vinden de beslissing in het Vlaams regeerakkoord over de hervorming van de strategische adviesraden voldoende vertaald in het ontwerpdecreet. De raden wijzen wel op enkele belangrijke principes en randvoorwaarden waartoe ze zichzelf ook engageren. Zo willen ze dat de volledige inhoudelijke autonomie van de raden die ingebed worden bij de SERV blijft behouden. Ten tweede mag de inbedding ook geen invloed hebben op de huidige bevoegdheden en samenstelling van de SERV of van de raden die overkomen. Daarnaast moet de inbedding praktisch werkbaar en efficiënt gebeuren. Tot slot moeten de mogelijkheden om synergieën te boeken tussen de SERV en deze raden maximaal worden benut.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbeeck@serv.be

[advies hervorming strategische adviesraden](#)

Advies beleidsrelevant wetenschappelijk onderzoek

16/03/2015

Beleid heeft nood aan voeding en onderbouwing door data en wetenschappelijk onderzoek. In dit advies op eigen initiatief formuleert de SERV denksporen voor de toekomstige organisatie van dat beleidsrelevant wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen. De sociale partners willen zo proactief een bijdrage leveren aan de aangekondigde conceptnota en het debat hierover. Daarnaast bevat het advies ook enkele bekommernissen die ingegeven zijn door de huidige onzekerheid over de toekomst van de steunpunten. Het is volgens de SERV aangewezen om hierover zo snel mogelijk duidelijkheid te scheppen en de nodige overgangsregelingen te treffen in de transitie naar een eventueel nieuw beleidskader.

Contactpersonen

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbeeck@serv.be

Tim Buyse, tel. 02 209 01 23, tbuyse@serv.be

[advies beleidsrelevant wetenschappelijk onderzoek](#)

Advies decreetsevaluatie

21/09/2015

Op vraag van het Vlaams Parlement formuleert de SERV tien denksporen om de aandacht voor ex post evaluaties en beleidsresultaten structureel in te bouwen in de werking en de agenda van het Vlaams Parlement. De belangrijkste aanbeveling voor de korte termijn is om het instrument van de themadebatten en de commissie ad hoc nieuw leven in te blazen en daarvoor een structurele samenwerking met het Rekenhof uit te bouwen. Op iets langere termijn is de mogelijke invoering van beleidsopvolgingsbrieven en

beleidseffectenrapportage een belangrijke aanbeveling. Het advies gaat ook in op enkele belangrijke uitgangspunten en randvoorwaarden. Zo zijn een aangepaste politieke cultuur met ruimte voor samenwerking tussen meerderheid en oppositie en een adequate ondersteuning binnen het parlement essentieel.

Contactpersonen

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbeeck@serv.be

Tim Buyse, tel. 02 209 01 23, tbuyse@serv.be

[advies decreetsevaluatie](#)

Advies Visie 2050

30/11/2015

De SERV verwelkomt dat de Vlaamse Regering met Visie 2015 bijzondere aandacht wil hebben voor de langere termijn, maar wenst dat deze langetermijnstrategie geen project wordt van de Vlaamse Regering alleen. De raad benadrukt dat langetermijnvisievorming en strategieontwikkeling best gebeuren in echte coproductie met de stakeholders. Enkel dan is een brede gedragenheid over legislaturen heen mogelijk. Dit vraagt een bijsturing van het huidige proces en de aansturing ervan. Daarnaast bevat de transversale beleidsnota enkel een visie voor 2050. Volgens de SERV is er ook en vooral nood aan breed gedragen doelstellingen voor 2030 op goedgekozen prioritaire actieterreinen.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbeeck@serv.be

[advies Visie 2050](#)

Geen consensus

Over 2 adviezen vonden de sociale partners geen consensus:

- ▀ [advies programmadecreet aanpassing begroting 2016](#) - 13/04/2015
- ▀ [advies intergemeentelijke samenwerking \(DIS\)](#) - 21/09/2015

De afzonderlijke standpunten werden aan de bevoegde minister bezorgd.

2.5 Overheidsfinanciën

Een gezonde overheid is ook financieel gezond. Elk jaar in juli geeft de SERV een advies aan de Vlaamse Regering voor de begrotingsopmaak. De SERV maakt dan een raming van de ontvangsten en uitgaven bij ongewijzigd beleid. De SERV geeft advies over de budgettaire ruimte voor nieuwe initiatieven en voor schuldafbouw. Stabiliteit op lange termijn staat hierbij voorop.

Jaarlijks in januari maakt de SERV een evaluatie van de begroting zoals ze door het Vlaams Parlement is goedgekeurd. De SERV besteedt ook aandacht aan dossiers die een grote impact kunnen hebben op de begroting zoals communautaire afspraken, staatshervorming, kosten van vergrijzing, publiek private samenwerking ...

Met het Lambermontakkoord en de zesde staatshervorming kreeg Vlaanderen meer ruimte voor een eigen fiscaal beleid. De SERV geeft advies over nieuwe Vlaamse fiscale maatregelen en overlegt over de algemene beleidslijnen voor een toekomstig Vlaams fiscaal beleid.

Welke adviezen bracht de SERV in 2015 uit?

In 2015 bracht de SERV 3 adviezen over het thema overheidsfinanciën uit:

- ▀ 2 adviezen waren op vraag van de minister van Begroting. Ze handelden over:
  - reparatiedecreet Vlaamse Codex Fiscaliteit
  - programmadecreet begroting 2016
- ▀ 1 advies was op eigen initiatief over de begroting 2016.

Daarnaast bracht de SERV 1 evaluatierapport over de begroting 2015 uit.

Op 5 adviesvragen besliste de SERV geen advies te geven:

- ▀ van de minister van Begroting over: voorontwerp decreet kilometerheffing (9/03/2015) (aansluiting bij [advies MORA](#)), samenwerkingsakkoord kilometerheffing (27/04/2015) (aansluiting bij [advies MORA](#)), invoering kilometerheffing (13/07/2015) (aansluiting bij [advies MORA](#)), diverse besluiten financiën en begroting (31/08/2015), verzameldecreet financiën en begroting (31/08/2015).

Evaluatierapport begroting 2015

22/01/2015

Gezien de economische vooruitzichten de laatste maanden verslechterd zijn, stevent de Vlaamse begroting zonder bijsturingen op een onevenwicht af. Toch dringen de Vlaamse sociale partners in de SERV in de huidige economische omstandigheden aan om meer overheidsinvesteringen mogelijk te maken en zo de groei van de economie te bevorderen. De slechte conjunctuur en de nood aan investeringen veroorzaken mogelijk een tekort op de Vlaamse begroting 2015. Onder zeer strikte voorwaarden vinden de sociale partners dat een tekort kan overwogen worden.

Contactpersoon

Erwin Eysackers, tel. 02 209 01 04, eeysackers@serv.be

[evaluatie rapport begroting 2015](#)

Advies reparatiedecreet Vlaamse Codex Fiscaliteit

27/04/2015

De SERV formuleert naar aanleiding van de wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit bemerkingen bij de aanpassing van de vermindering van de onroerende voorheffing voor energiezuinige gebouwen. De raad onderschrijft de afstemming op de verstrengde E-peileisen. Hij blijft echter zeer kritisch bij de vermindering van de onroerende voorheffing als maatregel om voorlopers van energiezuinig bouwen te ondersteunen omdat er belangrijke bedenkingen zijn bij de effectiviteit, de efficiëntie en de rechtvaardigheid ervan. De sociale partners vragen dan ook alternatieven te onderzoeken. Daarnaast verwelkomt de SERV het voorstel om een Vlaams systeem van formele voorafgaandelijke beslissingen op te zetten dat zich uitspreekt over materies uit de Vlaamse Codex Fiscaliteit. In zijn advies formuleert de raad enkele bemerkingen bij de oprichting van deze Vlaamse Rulingdienst. Zo is de onafhankelijke behandeling van een case door het beslissingsorgaan essentieel en moet deze voldoende gewaarborgd worden. De raad hecht groot belang aan de openbaarheid van elke voorafgaandelijke beslissing.

Contactpersoon

Annick Lamote, tel. 02 209 01 02, alamote@serv.be

[advies reparatiedecreet Vlaamse Codex Fiscaliteit](#)

Advies begroting 2016

7/09/2015

Sinds de federale regering in juli de raming van de gewestelijke opcentiemen bijstelde, ziet het begrotingswerk er voor de Vlaamse Regering een stuk rooskleuriger uit. Toch vragen de sociale partners aandacht voor de grote financiële impact van een aantal toekomstige uitdagingen én de blijvende nood aan overheidsinvesteringen. De SERV stelt een begrotingstraject voor waarbij de regering mikt op een structureel overschot in 2016 en 2017 (respectievelijk €153 en

€247 mln.). Hierbij worden eenmalige factoren en conjunctuurschommelingen niet meegerekend. Dit vertaalt zich in een maximaal toegelaten tekort van €243 mln. in 2016 en een nominaal evenwicht in 2017. Op die manier kan Vlaanderen tegen 2017 zowel structureel als nominaal een gezonde begroting bereiken.

Contactpersoon

Erwin Eysackers, tel. 02 209 01 04, eeysackers@serv.be

[advies begroting 2016](#)

Advies programmadecreet begroting 2016

26/10/2015

De SERV stelt de praktijk om fiscale hervormingen te realiseren via een programmadecreet (of amendementen daarop) aan de kaak. Een programmadecreet is niet geschikt om grondige fiscale hervormingen door te voeren zoals de vergroening van de verkeersbelasting, de recente hervormingen van de woonbonus of de schenkingsrechten. Bovendien laat de korte adviestermijn de raad niet toe om een gefundeerd advies uit te werken. Daarnaast formuleert de SERV bedenkingen bij onder meer de besparingen in het hoger onderwijs en in de welzijnssector en bij de verminderde compensaties aan gemeenten voor gemiste inkomsten door de vrijstelling van onroerende voorheffing op materieel en outillage voor bedrijven. Tot slot vraagt de SERV om dringend werk te maken van een samenwerkingsakkoord met de andere gewesten, zodat ook leasingvoertuigen in de toekomst onderworpen worden aan de vergroende verkeersbelastingen.

Contactpersoon

Annick Lamote, tel. 02 209 01 02, alamote@serv.be

[advies programmadecreet begroting 2016](#)

3 SERV als overlegorgaan

3.1 Onderwijs en vorming

Binnen het thema onderwijs en vorming focust de SERV op de kwaliteit en inclusiviteit van onderwijs en vorming voor kinderen, jongeren en volwassenen, op de aansluiting tussen onderwijs-arbeidsmarkt en op het levenslang (en het levensbreed) leren.

De doelstellingen uit het Pact 2020 zijn richtinggevend: meer jongeren ronden het secundair onderwijs af met een kwalificatie; meer jongeren studeren verder in het volwassenenonderwijs, het hoger beroepsonderwijs of het hoger onderwijs; meer

mensen, uit alle lagen van de bevolking, nemen deel aan levenslang leren; meer bedrijven en sectoren werken aan competentieontwikkeling en/of voeren een strategisch competentiebeleid.

Welke adviezen bracht de SERV in 2015 uit?

In 2015 bracht de SERV 4 adviezen over het thema onderwijs en vorming uit:

- 3 adviezen op vraag van de minister van Onderwijs. Ze handelden over:
  - kwaliteitszorg en accreditatie hoger onderwijs
  - conceptnota 'Samen tegen schooluitval'
  - erkenning van competenties.
- 1 advies was op vraag van de minister van Werk en de minister van Onderwijs over conceptnota duaal leren.

Op 1 adviesvraag besliste de SERV geen advies te geven:

- van de minister van Onderwijs over onderwijsdecreet XXV (26/01/2015).

Advies kwaliteitszorg en accreditatie hoger onderwijs

26/01/2015

De raad kan zich vinden in de evolutie naar een meer geïntegreerd systeem voor externe kwaliteitszorg in het hoger onderwijs en in de Europese trend om op termijn te evolueren naar instellingsaccreditatie via reviews in plaats van opleidingsaccreditatie na visitatiecommissies. De raad heeft wel bedenkingen bij de snelheid waarmee de aanpassingen in het bestaande systeem worden doorgevoerd. De instellingen zullen zelf voldoende deskundig personeel moeten inzetten om de interne kwaliteitszorg en de kwaliteitsbewaking te organiseren. Een voldoende betrokkenheid van arbeidsmarktpartners (sectoren, federaties) bij de kwaliteitsbewaking van opleidingen blijft in de toekomst wenselijk.

Contactpersoon

Mieke Valcke, tel. 02 209 01 17, mvalcke@serv.be

[advies kwaliteitszorg en accreditatie hoger onderwijs](#)

Advies conceptnota duaal leren

16/03/2015

De SERV vindt het positief dat de Vlaamse Regering het stelsel van leren en werken voor jongeren wil versterken. De focus mag niet alleen op leerplichtige jongeren in de derde graad liggen, maar op de volledige doelgroep van 15 t.e.m. 25 jaar. De raad dringt er op aan dat voor de jongeren die in het vernieuwd stelsel als niet arbeidsmarktrijp worden gescreend, gelijktijdig een volwaardig vernieuwd aanbod wordt uitgewerkt.

Ongekwalficeerde uitstroom vermijden, blijft immers één van de doelstellingen. Ook dit aanbod dient een positief imago uit te stralen zodat het versterkend werkt en het perspectief op aansluiting biedt met het Duaal Leren of het voltijds onderwijs. De sociale partners benadrukken het belang van een goede screening en toeleiding naar duaal leren. In diverse bouwstenen van de conceptnota komen de regie en de verantwoordelijkheden ter sprake. Dat is niet verwonderlijk aangezien zowel onderwijs- als werkpartners samen deze leerweg op zich nemen, uitwerken en aanbieden. Het maakt het ook des te belangrijker dat de respectievelijke opdrachten en verantwoordelijkheden helder worden toegekend.

Contactpersoon

Mieke Valcke, tel. 02 209 01 17, mvalcke@serv.be

[advies conceptnota duaal leren](#)

Advies conceptnota schooluitval

28/09/2015

Het actieplan 'Samen tegen schooluitval' van de Vlaamse Regering is onduidelijk over de garantie op leerrecht voor jongeren die buiten het vernieuwd Duaal Leren zullen vallen. Het zwaartepunt van de onderwijs-welzijnstrajecten ligt binnen welzijn en de jeugdhulp. De SERV vraagt een kwalificerend aanbod voor de grote groep jongeren die geen welzijnsproblemen heeft, die het voltijdse secundair wil verlaten en die arbeidsmarktgericht is maar nog niet op de werkvloer aan de slag kan. De sociale partners vinden wel dat de Vlaamse Regering in haar actieplan enkele goede maatregelen heeft opgenomen om het spijbelen en het vroegtijdig schoolverlaten tegen te gaan.

Contactpersoon

Mieke Valcke, tel. 02 209 01 17, mvalcke@serv.be

[advies conceptnota schooluitval](#)

Advies erkenning van competenties

12/10/2015

De SERV vindt het positief dat de beleidsdomeinen Onderwijs en Werk samen de draad weer oppakken van het erkennen van verworven competenties (EVC). Deze dynamiek mag niet meer stilvallen. De sociale partners ondersteunen heel wat uitgangspunten uit de conceptnota van de Vlaamse Regering. De essentie van een EVC-beleid is het zichtbaar en aantoonbaar maken van competenties van individuen zodat ze sterker staan in hun opleidingstrajecten, op de arbeidsmarkt en, bij uitbreiding, in het leven. De raad formuleert vanuit deze essentie acht aandachtspunten bij de nota. Deze gaan onder meer over de nood aan een snelle en concrete vertaling en invulling van het EVC-beleid, het doel van EVC nl. het op eenvoudige wijze versterken van (leer)loopbanen, de afdoende financiering van het EVC-beleid, de betrokkenheid van alle stakeholders en de sensibilisering van alle belanghebbenden, inclusief ondernemingen (en hun werknemers).

Contactpersoon

Mieke Valcke, tel. 02 209 01 17, mvalcke@serv.be

[advies erkenning van competenties](#)

3.2 Omgevingsbeleid

Meerdere vanuit sociaal-economisch oogpunt belangrijke thema's rond ruimtelijke ordening en milieu staan op de agenda van de SERV, waaronder klimaat, grondstoffen en materialen, water, ruimte, VLAREM, omgevingsvergunning, planning, Europese dossiers ... Voor veel van deze dossiers streeft de SERV naar samenwerking met de Minaraad.

De SERV heeft ook heel wat expertise opgebouwd over strategische onderwerpen zoals duurzame ontwikkeling, transitiebeleid en milieubeleidsinstrumenten.

Welke adviezen bracht de SERV in 2015 uit?

In 2015 bracht de SERV 7 adviezen over het thema omgevingsbeleid uit:

- alle 7 adviezen waren op vraag van de minister van Omgeving, Natuur en Landbouw. Ze handelden over:
  - omgevingsvergunning
  - milieukwaliteitsnormen
  - integratie plan MER in RUP
  - VLAREM-treinen 2015 (2 adviesvragen)
  - tariefregulering drinkwater

- beheerdoelstellingen voor oppervlaktewaterkwantiteit
- actieplan omgevingslawaaï luchthaven Brussel-Nationaal.

Op 6 adviesvragen besliste de SERV geen advies te geven:

- van de voorzitter van VHRM over het handavingsprogramma ruimtelijke ordening (21/01/2015)
- van de minister van Omgeving, Natuur en Landbouw over lage emissiezones (2/02/2015), ontwerp geluidsactieplannen (26/05/2016), instemmingsdecreet aanpassing OSPAR-verdrag (29/06/2015), instemmingsdecreet aanpassing protocol van Londen (29/06/2016)
- van de minister-president over conceptnota onteigeningsdecreet (2/02/2016).

Advies omgevingsvergunning

9/02/2015

De SERV verwelkomt het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering waarmee het decreet betreffende de omgevingsvergunning binnen afzienbare tijd daadwerkelijk in werking kan treden. Wel zijn bij sommige punten nog verduidelijkingen, aanvullingen en verbeteringen nodig. Deze worden in het advies aangegeven en betreffen voornamelijk het voorgestelde evaluatiesysteem. Daarnaast beklemtoont de SERV dat de niet-juridische randvoorwaarden, waaronder investeringen in bestuurlijke capaciteit, organisatorische veranderingen en digitalisering, belangrijk zijn om het nieuwe systeem te operationaliseren. Verder vragen de sociale partners de komende maanden bijzondere aandacht te besteden aan de communicatie van de nieuwe regels naar doelgroepen en gemeenten toe.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbeeck@serv.be

[advies omgevingsvergunning](#)

Advies milieukwaliteitsnormen

26/05/2015 - in samenwerking met Minaraad en SALV

Minaraad, SERV en SALV vragen een betere afstemming op Europees niveau van de normenkaders in de kaderrichtlijn Water, de verordeningen over REACH, biociden en de gewasbeschermingsmiddelen. Ook de methodiek om verontreinigende stoffen aan te duiden moet geharmoniseerd worden. De raden wijzen op het onderscheid tussen de directe doorwerking van de milieukwaliteitsnormen voor nieuwe gevaarlijke stoffen in vergunningen, gebruiksvoorwaarden e.d. en de indirecte doorwerking in de vorm van verplichte monitoring. Ingeval van directe doorwerking moet een afweging gebeuren tussen de nood aan algemene actie (alle lozers) en specifieke actie (gericht op lozers die de norm overschrijden). De raden formuleren tot slot enkele bedenkingen bij de uitbreiding van de Vlaamse stoffenlijst.

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck, tel. 02 209 01 01, pvhumbeeck@serv.be

[advies milieukwaliteitsnormen](#)

Advies integratie plan MER in RUP

29/06/2015 - in samenwerking met SARO, MORA en Minaraad

SERV, SARO, Minaraad en MORA staan positief tegenover de uitwerking van een geïntegreerd planningsproces voor de ruimtelijke uitvoeringsplannen of RUP's. Essentieel hierbij is het streven naar meer kwalitatieve planningsprocessen en RUP's. Gelet op de grote verscheidenheid aan RUP's op Vlaams, provinciaal en gemeentelijk niveau moet bij de uitwerking van één geïntegreerd planningsproces voor alle RUP's veel aandacht gaan naar vereenvoudiging, maatwerk en rechtszekerheid. De raden formuleren in hun advies concrete suggesties voor decretale aanpassingen en sommen enkele randvoorwaarden op voor een goede integratie van een milieueffectrapportage bij ruimtelijke plannen (plan-MER) in RUP'S.

Contactpersoon

Annick Lamote, tel. 02 209 01 02, alamote@serv.be

[advies integratie plan MER in RUP](#)

Advies VLAREM-treinen 2015

7/09/2015 – in samenwerking met SALV en Minaraad

Het advies VLAREM-treinen 2015 is het antwoord op twee adviesvragen aan de raden: de VLAREM-trein en de VLAREM-zomertrein. Het betreft een bundeling van technische wijzigingen aan het VLAREM. Voorafgaand aan de adviesvraag werden hierover al consultatierondes georganiseerd. Dit advies bevat enkele bemerkingen bij een selectie van de voorgestelde aanpassingen.

Contactpersoon

Annick Lamote, tel. 02 209 01 02, alamote@serv.be

[advies VLAREM-treinen 2015](#)

Advies tariefregulering drinkwater

7/09/2015 – in samenwerking met Minaraad

SERV en Minaraad formuleren in een gezamenlijk advies aanbevelingen bij de nieuwe tariefstructuur drinkwater voor huishoudens en professionele kleinverbruikers, bij de sociale correcties op de waterfactuur, bij de integrale waterfactuur voor grootverbruikers en bij de tariefreguleringsmethode voor drinkwater. De voorgestelde tariefstructuur bevat volgens de raden positieve elementen maar er blijft nog veel ruimte voor verbetering zoals een optimalisatie van de gezinscorrecties. De raden verwachten een zeer beperkt effect op het rationeel watergebruik. De aanpassingen van de sociale correcties zijn positief, al blijft de financiering ervan onduidelijk en bovendien moet de doelgroep geëvalueerd en bijgestuurd worden in het kader van het VAPA. Met oog op

transparantie zou een eenvormige berekeningsbijlage bij de integrale waterfactuur voor grootverbruikers moeten toegevoegd worden. De raden ondersteunen de tarifaire periode van zes jaar, maar hebben twijfels bij de stimuli tot efficiëntie. Ze vragen om de resultaten van de vrijwillige benchmarks als een meer sturend instrument aan te wenden. Tot slot formuleren ze nog een aantal bemerkingen bij het principe van budgetneutraliteit, wat volgens hen niet overal gegarandeerd is.

Contactpersoon

Annick Lamote, tel. 02 209 01 02, alamote@serv.be

[advies tariefregulering drinkwater](#)

Advies beheerdoelstellingen voor oppervlaktewaterkwantiteit

30/10/2015 – in samenwerking met Minaraad en SALV

SERV, Minaraad en SALV verwelkomen iedere verdere concretisering van een Vlaams oppervlaktewaterkwantiteitsbeleid. Maar, in het bijzonder m.b.t. watertekort, vinden de drie raden dat de kennis nog te beperkt is, het beleid onvoldoende ontwikkeld is en de meeste sectoren niet voorbereid zijn om nu dat beleid al te verankeren in VLAREM II. Ook inzake watertekort is er onzekerheid of de belangen van alle sectoren voldoende meegenomen zijn. Hoe is bovendien een evenwichtige behandeling van de sectoren mogelijk zolang niet alle indicatoren uitgewerkt zijn? Een ander probleem is het ontbreken van een betrokkenheid van de middenveldorganisaties van de sectoren bij de voorbereiding van de indicatoren en de afwegingskaders. De raden wijzen ook op het belang van de vergelijking van de toestandsbeoordeling bij andere partnerlanden en -regio's van de internationale commissies Schelde en Maas. De raden stellen voor om het besluit pas na de goedkeuring van de stroomgebiedbeheerplannen te agenderen en ondertussen het ontbrekende overleg met het middenveld te organiseren.

Contactpersoon

Annick Lamote, tel. 02 209 01 02, alamote@serv.be

[advies beheerdoelstellingen voor oppervlaktewaterkwantiteit](#)

Advies actieplan omgevingslawaai luchthaven Brussel-Nationaal

21/12/2015 – in samenwerking met Minaraad

SERV en Minaraad stellen vast dat het aantal potentieel sterk gehinderden in Vlaanderen daalde met 21% in de periode 2006-2011. Ondanks deze afname zijn er nog steeds inwoners blootgesteld aan geluidsniveaus boven de drempels waarboven aanzienlijke negatieve gezondheidseffecten kunnen optreden. Maatregelen aan de bron zijn hiervoor het meest effectief. De raden wijzen op het grote belang van een politiek samenwerkingsakkoord dat o.a. concrete afspraken over het exploitatiekader (vluchtprocedures en exploitatiebeperkingen) bevat. Het Vlaams gewest heeft vooral een rol in het flankerend beleid via het instrumentarium van de ruimtelijke ordening, maar de effectiviteit daarvan hangt af van stabiele geluidscontouren die in een samenwerkingsakkoord moeten bepaald worden.

Contactpersoon

Annick Lamote, tel. 02 209 01 02, alamote@serv.be

[advies actieplan omgevingslawaaai luchthaven Brussel-Nationaal](#)

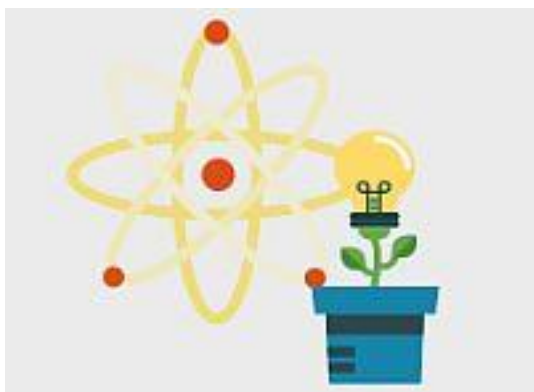
Geen consensus

Over één advies vonden de sociale partners geen consensus:

- ▀ [advies verzameldecreet omgeving, natuur, landbouw, energie](#) - 9/02/2015

De afzonderlijke standpunten werden aan de bevoegde minister bezorgd

3.3 Innovatie

Innovatie en ondernemerschap zijn onontbeerlijk voor economische groei en welvaart. Vlaanderen streeft er naar om tegen 2020 3% van haar BBP te besteden aan onderzoek en ontwikkeling en zet volop in op de transformatie van haar economisch weefsel, in het bijzonder haar industrie.

Innovatie in en tussen op Vlaamse specialisaties gebaseerde clusters die hun plaats weten in te nemen, te consolideren of te versterken binnen internationale waardenketens is van cruciaal belang. Voor de SERV moet innovatie daarbij in de ruime zin van het woord opgevat worden, met inbegrip van

sociale innovaties en met aandacht voor de dienstensectoren en de non-profitorganisaties. Een gericht clusterbeleid vormt de slimme specialisatiestrategie om dit te realiseren.

Welke adviezen bracht de SERV in 2015 uit?

In 2015 bracht de SERV 1 advies over het thema innovatie uit:

- ▀ dit advies was op eigen initiatief over stroomlijning innovatiestructuren.

Daarnaast vind je bij het thema Economie (SAR-functie SERV) heel wat adviezen die handelen over innovatie.

Advies stroomlijning innovatiestructuren

30/03/2015

Uit diverse rapporten blijkt dat het innovatielandschap gefragmenteerd en complex is en dat er overlap bestaat tussen diverse initiatieven. Om innovatiestructuren ten volle hun rol te laten spelen, is een vereenvoudiging en stroomlijning van de structuren onontbeerlijk. In dit advies doet de SERV een aanzet voor het uittekenen van een beleidskader om via een tweetrapsstroomlijning tot meer vereenvoudiging te komen in het landschap van de innovatiestructuren. Een aantal randvoorwaarden dienen daarvoor vervuld te worden, zoals een

duidelijke positionering van het nieuwe Agentschap voor Innoveren en Ondernemen als regisseur-uitvoerder van het innovatielandschap en het Departement EWI als evaluator van de structuren, een helder communicatiebeleid en een snelle operationalisering.

Contactpersoon

Wim Knaepen, tel. 02 209 01 05, wknaepen@serv.be

[advies stroomlijning innovatiestructuren](#)

3.4 Sociale bescherming

Door de zesde staatshervorming kreeg Vlaanderen bijkomende bevoegdheden in het domein Welzijn, Gezondheid en Sociale Bescherming. Onder meer de kinderbijslag, de middelen van de tegemoetkoming hulp aan bejaarden en de middelen van de FCUD bieden Vlaanderen de kans om in combinatie met het bestaande welzijns- en gezondheidsbeleid een meer coherent sociaal beschermingsbeleid uit te werken.

Met de SERV beschikken de Vlaamse sociale partners over het geëigende overlegforum om gezamenlijk een visie te ontwikkelen over de uittekening en uitvoering van de sociale bescherming in Vlaanderen. De komst van deze nieuwe bevoegdheden werd al vanaf 2012 door de SERV technisch en inhoudelijk voorbereid.

3.4.1 Adviezen

Welke adviezen bracht de SERV in 2015 uit?

In 2015 bracht de SERV 4 adviezen over het thema sociale bescherming uit:

- alle 4 adviezen waren op vraag van de minister van Welzijn. Ze handelden over:
  - conceptnota tripartite overlegmodel WVG
  - conceptnota Vlaamse Sociale Bescherming
  - conceptnota opvang en vrije tijd schoolkinderen
  - voorontwerp van decreet Vlaamse Sociale Bescherming.

Daarnaast bracht de SERV een sokkeltekst uit rond het VAPA 2015-2019.

Op 2 adviesvragen besliste de SERV geen advies te geven:

- van de minister van Jeugd over het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (1/06/2015)
- van de minister van Welzijn over het mozaïekdecreet WVG 2015 (16/11/2015).

Advies conceptnota tripartite overlegmodel WVG

26/05/2015

De SERV staat positief tegenover het voorstel van de Vlaamse Regering voor de invulling van de nieuwe overlegstructuur voor het Beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. De raad pleit voor een snelle implementatie van deze structuur. Daarnaast formuleren de sociale partners in hun advies enkele opmerkingen bij het voorstel en stellen ze enkele vragen ter verduidelijking.

Contactpersoon

Kristel Bogaerts, tel. 02 209 01 98, kbogaerts@serv.be

[advies overlegmodel WVG](#)

Sokkeltekst VAPA 2015-2019

26/05/2015

De sociale partners vragen de Vlaamse Regering om de actielijnen in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2015-2019 concreet uit te werken, duidelijke prioriteiten te stellen en een realistische budgettaire planning te voorzien. Daarnaast pleiten ze ook voor een consequente toepassing van de armoedetoets.

Contactpersoon

Kristel Bogaerts, tel. 02 209 01 98, kbogaerts@serv.be

[sokkeltekst VAPA 2015-2019](#)

Advies conceptnota Vlaamse Sociale Bescherming (VSB)

28/09/2015

De SERV stemt in met de stapsgewijze uitbouw van de Vlaamse Sociale Bescherming (VSB). Binnen de VSB worden de bevoegdheden rond zorg gebundeld. De raad dringt wel aan op een snel overleg met de stakeholders binnen het tripartite overlegmodel WVG. Op korte termijn moet men vooral inzetten op de continuïteit van de bestaande instrumenten. Voor hervormingen op lange termijn, bv. over de financiering van de VSB of het zorgaanbod, moet men rekening houden met de resultaten van monitoring, onderzoek en evaluatie. Verder vindt de SERV het belangrijk in te zetten op een flankerend beleid om een voldoende ruim zorgaanbod te realiseren. De SERV zal later de verschillende facetten van VSB verder uitdiepen.

Contactpersoon

Kristel Bogaerts, tel. 02 209 01 98, kbogaerts@serv.be

[advies conceptnota VSB](#)

Advies conceptnota opvang en vrije tijd schoolkinderen

12/10/2015

De SERV is kritisch over de conceptnota van de Vlaamse Regering over de nieuwe organisatie van de opvang en vrije tijd van schoolkinderen. Het voorstel werd opgesteld vanuit een eenzijdige Welzijn-Volksgezondheid-Gezin-invalshoek (WVG) en mist een brede geïntegreerde aanpak. Er is geen draagvlak gezocht bij de andere betrokken beleidsdomeinen (Onderwijs, Jeugd, Sport en Cultuur). Ook voor het Beleidsdomein WVG werden strategische keuzes gemaakt buiten het structurele overleg met de sector en de sociale partners. De SERV vraagt dan ook om de dialoog met de stakeholders uit de verschillende beleidsdomeinen te starten binnen en buiten het structurele overleg. Verder stelt de raad vast dat de conceptnota vaag en onvolledig is en cruciale vragen onbeantwoord laat. De SERV formuleert randvoorwaarden bij het organisatiemodel, de financiering van het aanbod en het regelgevend kader.

Contactpersoon

Kristel Bogaerts, tel. 02 209 01 98, kbogaerts@serv.be

[advies conceptnota opvang en vrije tijd schoolkinderen](#)

Advies voorontwerp van decreet Vlaamse Sociale Bescherming (VSB)

23/11/2015

De SERV maakt zich zorgen over de ruime delegatie aan de Vlaamse Regering bij de uitwerking van het decretale kader voor Vlaamse sociale bescherming (VSB). Door deze delegatie kan de Vlaamse Regering in uitvoeringsbesluiten buiten het decreet om zelf een aantal aspecten vastleggen zoals concrete definities, toepassingsvoorwaarden,

toekenningscriteria en bedragen in het kader van de zorgverzekering, de tegemoetkoming hulp aan bejaarden of het basisondersteuningsbudget. Het voorontwerp van decreet is hierdoor erg onduidelijk over de aanpassingen waarop de regering aanstuurt en over de bredere beleidsvisie van waaruit deze bijstellingen zullen gebeuren. De SERV is bezorgd over de impact van deze delegaties op de rechtszekerheid van de personen met een zorg- of ondersteuningsbehoefte. Daarom vraagt de SERV met aandrang om de verdere uitwerking en uitvoering van dit decreet voor te leggen aan het multipartite overlegcomité Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG), de Strategische Adviesraad Welzijn-Gezondheid-Gezin (SAR WGG) en de SERV.

Contactpersoon

Kristel Bogaerts, tel. 02 209 01 98, kbogaerts@serv.be

[advies voorontwerp van decreet VSB](#)

3.4.2 Akkoord

Akkoord uitgangspunten Vlaamse kinderbijslag

16/03/2015

De Vlaamse sociale partners bereikten een akkoord over de uitgangspunten voor de Vlaamse kinderbijslag. Ze pleiten voor een doelgerichte hervorming van de kinderbijslag die degelijk onderbouwd is en rechtszekerheid biedt aan alle gezinnen. Het nieuwe stelsel moet eenvoudig en transparant zijn en aangepast aan maatschappelijke realiteiten zoals toenemende kinderarmoede, wijzigende gezinsrelaties, de situatie van eenoudergezinnen, de budgettaire context ...

De sociale partners volgen het Vlaams regeerakkoord waar het kiest voor een basisbijslag die niet afhankelijk is van de rangorde van het kind in het gezin. Ze vragen echter wel de leeftijdsgebonden kosten van kinderen niet te negeren en pleiten daarom voor een leeftijdsgebonden basiskinderbijslag. Oudere kinderen wegen financieel immers zwaarder door in het gezinsbudget dan jonge(re) kinderen.

Contactpersonen

Kristel Bogaerts, tel. 02 209 01 98, kbogaerts@serv.be

[akkoord uitgangspunten Vlaamse kinderbijslag](#)

3.5 Diversiteit

Vlaanderen moet blijvend inzetten op gelijke kansen en diversiteit. Personen met een migratieachtergrond en personen met een arbeidshandicap zijn immers nog steeds ondervertegenwoordigd op de arbeidsmarkt. De SERV streeft naar evenredige arbeidsdeelname en gelijke kansen en neemt dit mee in zijn adviezen. Daarnaast zijn de sociale partners ook vertegenwoordigd in de Commissie Diversiteit waarin ze samen met de kansengroepen aan tafel zitten. De kernopdracht van de Commissie Diversiteit is het adviseren over de evenredige arbeidsdeelname van kansengroepen, diversiteit en gelijke behandeling.

Welke adviezen bracht de SERV in 2015 uit?

In 2015 bracht de SERV 1 advies uit over het thema diversiteit:

- ▀ dit advies was op vraag van de minister van Werk over de conceptnota EAD.

Alle adviezen van de Commissie Diversiteit vind je in Hoofdstuk 4 [Commissie Diversiteit](#).

Advies conceptnota EAD

28/09/2015 – in samenwerking met Commissie Diversiteit

Een degelijk arbeidsmarktbeleid versterkt competenties en talenten, maar zet ook in op diversiteit waarbij evenredige arbeidsdeelname (EAD) een belangrijk doel vormt. De SERV en de Commissie Diversiteit benadrukken de nood om de arbeidsmarkt voor iedereen, ook de kansengroepen, toegankelijk te maken. Dit kan onder meer door het wegwerken van structurele drempels, door het leiden van ondernemingen en organisaties naar de voorziene ondersteuning en door het creëren van een groter draagvlak voor een degelijk diversiteitsbeleid. Daarnaast vragen de sociale partners en kansengroepen dat de EAD-middelen blijven ingezet worden in functie van diversiteit en evenredige arbeidsdeelname en benadrukken ze het belang van beleidsparticipatie door de kansengroepen. Tot slot zijn er nog veel onduidelijkheden in de aanpak van het aangepaste EAD-beleid, een vertaling in concrete acties dringt zich op.

Contactpersoon

Liselotte Hedeboom, tel. 02 209 01 06, lhedeboom@serv.be

[advies conceptnota EAD](#)

3.6 Internationale relaties

De Vlaamse sociale partners zijn begaan met wat zich buiten Vlaanderen afspeelt. Beslissingen in internationale fora hebben een impact op de sociaal-economische omgeving in Vlaanderen. Vooral de Europese Unie beïnvloedt de Vlaamse regelgeving en het economisch beleid. Vlaanderen wordt betrokken bij Europese en internationale afspraken en voert een eigen buitenlands beleid.

De adviezen van de SERV hebben oog voor de globalisering en het buitenlandse beleid. Maar de SERV is ook een actieve internationale partner. Zo treedt de SERV op als technische partner bij de

opleidingen van de IAO rond sociaal overleg. De SERV is eveneens partner bij Europese samenwerkingsprojecten en ontvangt internationale delegaties. De landen van Oost- en Centraal Europa blijven voor de SERV prioritaire partnerlanden samen met de landen uit het Zuiden. In zijn internationale werking verliest de SERV de Noord-Zuid-problematiek niet uit het oog. De SERV wil in alle omstandigheden internationale relaties aangaan op gelijke voet. De stuurgroep Internationale Relaties staat in voor de uitvoering van de internationale missie van de SERV. Deze is actief op verschillende internationale niveaus (Europese Unie, ILO...).

3.6.1 Adviezen

Welke adviezen bracht de SERV in 2015 uit?

In 2015 bracht de SERV 1 advies over het thema internationale relaties uit:

- dit advies was op vraag van de minister van Omgeving, Natuur en Landbouw over instemming IAO-verdrag 170.

Op 5 adviesvragen besliste de SERV geen advies te geven:

- 4 van de minister van Begroting over dubbelbelastingverdragen met Mexico, Spanje en Ierland (29/06/2015), dubbelbelastingverdrag met Zwitserland (13/07/2015), instemming TIEA Aruba-Bermuda (10/08/2015), dubbelbelastingverdrag met Polen (10/08/2015)
- 1 van de minister van Buitenlands Beleid over handelsovereenkomst EU – Colombia en Peru (31/08/2015).

Advies instemming IAO-verdrag 170

18/05/2015

De SERV sluit zich aan bij het ontwerp van regeringsbeslissing.

Contactpersoon

Ria Van Peer, tel. 02 209 01 94, rvpeer@serv.be

[advies instemming IAO-verdrag 170](#)

3.6.2 Overzicht internationale samenwerking

Toekomst sociaal overleg in Europa

24/02/2015

Het Europees Economisch en Sociaal Comité organiseerde op 24 februari 2015 een conferentie over het sociaal overleg in de Europese Unie. Overleg is niet dood noch ouderwets was de boodschap. Uiteraard kwamen de sociale partners zelf dit bevestigen, maar ook de andere stakeholders uit het middenveld waren aanwezig, net als de politieke vertegenwoordigers van het Europees voorzitterschap Letland en van het Europees Parlement. Sterke sociale partners, respect en vertrouwen zijn de sleutelwoorden die door de goede praktijkvoorbeelden werden beklemtoond. De oproep aan de EU-voorzitter Juncker om samen met de Europese sociale partners aan lange termijn hervormingen inzake arbeidsmarkt en sociale zekerheid te werken was duidelijk. Op 5 maart 2015 volgt een high level conferentie in Brussel met EU-commissaris Marianne Thyssen en voorzitter Juncker.

SERV in Algiers

20 - 21/04/2015

Een SERV-medewerker nam deel aan een TAIEX-workshop in Algiers. TAIEX is een Europees programma voor technische bijstand en informatie-uitwisseling bedoeld om de instellingen van de kandidaat-lidstaten en het Europees nabuurschapsbeleid te ondersteunen bij de aanpassing aan het acquis communautaire.

Het seminarie in Algiers ging over de ontwikkeling van een sociaal-economisch regionaal beleid. Zes experts uit de Europese lidstaten participeerden op een actieve wijze aan het seminarie en schetsten de toestand in de verschillende landen. Voor de SERV gaf Ria Van

Peer een toelichting bij het Vlaamse streekbeleid en focuste daarbij vooral op de betrokkenheid van sociale partners.

De uitwisseling leerde dat het streekbeleid in Algerije nog in zijn kinderschoenen staat en dat het vooral een zoeken is naar de specifieke missie van elk van de regio's van het grootste land van Afrika.

Studiebezoek uit Mozambique

7 - 8/05/2015

Van 7 tot 8 mei 2015 kwamen er 12 afgevaardigden van de haven van Maputo op studiebezoek in Vlaanderen. Deze delegatie werd begeleid door 3 IAO-mensen uit Maputo, Durban en Turijn. Het studiebezoek aan de haven van Antwerpen sloot aan bij een cursus die de groep eerder in de week had gevolgd in het opleidingscentrum van Turijn. Dit bezoek was een onderdeel van een IAO-project met de havens van Mozambique en Zuid-Afrika, meer bepaald het luik bevordering van het sociaal overleg en uitwisselen van knowhow in de havensector.

De SERV en de Vlaamse Havencommissie zijn samen met andere Vlaamse partners betrokken bij dit IAO-project dat voor de activiteiten met Mozambique door de Vlaamse Regering wordt gefinancierd. Het studiebezoek werd door het SERV-secretariaat georganiseerd met de medewerking van de Antwerpse havenpartners.

De groep bracht een bezoek aan het havenbedrijf, het opleidingscentrum, het aanwervingslokaal en aan twee terminals. Omdat de delegatie gemengd was, managers zowel als werknemersafgevaardigden waren er ook afzonderlijke gesprekken met de sociale partners van de haven.

Studiebezoek uit Zuid-Afrika

27/9 - 1/10/2015

In het kader van hetzelfde IAO project had een tweede studiebezoek plaats in de Vlaamse havens, dit maal door een delegatie uit het Zuid-Afrikaanse Richards Bay.

De SERV en de Vlaamse Havencommissie organiseerden samen met andere Vlaamse partners dit studiebezoek dat de havens van Antwerpen en van Zeebrugge aandeed

In Antwerpen bracht de groep een bezoek aan het havenbedrijf, het aanwervingslokaal en aan enkele terminals. Omdat ook deze delegatie gemengd was, managers zowel als werknemersafgevaardigden waren er ontmoetingen met de sociale partners van de haven. In Zeebrugge werd de groep ontvangen door het havenbestuur en volgde er een rondleiding in de haven en de terminals.

Dit studiebezoek was meteen ook de afronding van het Vlaamse luik in dit grote IAO-project.

Duurzame ontwikkeling op de agenda

8 - 9/10/2015

Op 8 en 9 oktober organiseerde het Europees Netwerk voor Duurzame Ontwikkeling (ESDN) zijn jaarlijkse conferentie in Luxemburg over het thema implementatie van de 2030 Agenda voor Duurzame Ontwikkeling. Op de VN-top van september waren de vroegere VN-Millenniumdoelstellingen vervangen door 17 nieuwe SDG.

Het Europees netwerk nodigt elk jaar breed uit zodat de conferenties een ontmoetingsplaats zijn voor professionelen en geïnteresseerden in duurzame ontwikkeling. Dit jaar stonden de SDG en de uitwerking ervan door de lidstaten van de EU maar ook over de rol die de Europese commissie daarbij kan (moet) spelen.

De keynote spreker was de Ierse ambassadeur David Donoghue die samen met een collega uit Kenia de onderhandeling tot een succesvol eind bracht. De duurzame ontwikkelingsdoelen zijn ambitieus, universeel en bindend voor allen. Hij riep de EU en zijn lidstaten op om een voorbeeldrol te vervullen en roemde de betrokkenheid van de major groups (NGO's, sociale partners en belangenorganisaties).

Op de bijeenkomst in Luxemburg was de boodschap dat het momentum er is maar dat nu de implementatie moet beginnen. Welke partnerschappen en hoe de samenwerking met alle stakeholders moet worden georganiseerd stond ter discussie in de werkgroepen. Ook de Europese Commissie was aanwezig en het Luxemburgs voorzitterschap beloofde alvast vooruitgang te willen boeken.

In de loop van 2016 zullen de indicatoren worden vastgelegd die zullen worden gebruikt om te rapporteren over de jaarlijkse vooruitgang.

Vlaams-Nederlandse Delta

25/11/2015

De Vlaams-Nederlandse Delta is een samenwerkingsnetwerk tussen de Vlaamse provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en de Nederlandse provincies Zeeland, Noord-Brabant. De jaarlijkse conferentie van dit netwerk had in 2015 als thema de toekomstige ontwikkelingen op de arbeidsmarkten van de regio. De voorzitters van de SER Nederland en van de SERV waren gevraagd om een toelichting te geven bij de grootste uitdagingen en de wijze waarop in Vlaanderen en in Nederland tegen de evoluties wordt

aangekeken. Het spreekt vanzelf dat de beide voorzitters het belang van het sociaal overleg en de betrokkenheid van de sociale partners benadrukten.

Contactpersoon

Ria Van Peer, tel. 02 209 01 94, rvpeer@serv.be

3.7 VESOC

De Vlaamse sociale partners voeren hun overleg met de Vlaamse Regering over sociaal-economische thema's in het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC).

VESOC-akkoorden worden afgesloten binnen het (in)formeel VESOC. Dit overleg wordt mee voorbereid door de VESOC-werkgroep.

3.7.1 Informeel VESOC overleg

In 2015 ging het informeel VESOC-overleg tweemaal door: op 6 februari en op 23 oktober 2015. Dit overleg was voornamelijk toegespitst op het banenpact, meer bepaald op volgende dossiers: het doelgroepenbeleid - en meer specifiek de doelgroepenkorting -, een nieuw systeem van tijdelijke werkervaring, vorming en opleiding en duaal leren.

3.7.2 VESOC-werkgroep

De VESOC-werkgroep vergaderde in 2015 acht keer: op 20 maart, 24 april, 7 mei, 22 mei, 9 juli, 17 september, 20 november en 11 december 2015.

Werk

Voor de bevoegdheid Werk behandelde de werkgroep volgende dossiers:

- De hervorming van het streekoverleg kwam verschillende keren aan bod. Het kabinet Werk gaf o.a. een reactie op het SERV-advies.
- Door de zesde staats hervorming krijgt Vlaanderen de controle en sanctionering van werkzoekenden in handen. De Vlaamse Regering informeerde de sociale partners over het federaal normatief kader met bijzondere aandacht voor de principes van aangepaste

beschikbaarheid en de inkanteling van de controlebevoegdheid. Ook de inkanteling van de paritair samengestelde adviescommissies n.a.v. de zesde staatshervorming, betaald educatief verlof, de project- en de contingentgesco's en de sectorale kortingen kwamen aan bod.

- De conceptnota's over EAD, EVC en tijdelijke werkervaring werden toegelicht.
- Wat betreft economische migratie werd een stand van zaken gegeven over de implementering van de single-permit richtlijn en de toegang tot de arbeidsmarkt voor Kroaten.
- Het inhoudelijk kader voor de sectorconvenants 2016-2017 werd besproken.
- Verder werd het Vlaams Hervormingsprogramma geagendeerd.
- Zowel het tweejaarlijks armoedeverslag (2012-2013) van het interfederaal steunpunt armoede als het Vlaams actieplan voor armoedebestrijding (VAPA) werden toegelicht.

In de VESOC-werkgroep werden verschillende hervormingen in de Sociale Economie verder opgevolgd:

- De knelpunten in de uitrol van het maatwerkdecreet (o.a. inzake de indicering) kwamen aan bod.
- De hervorming van de SINE-maatregel (waaronder de toelichting van de conceptnota en de combinatie met de dienstenchequemaatregel) werd meermaals geagendeerd.
- Ook het groeipad voor de sociale economie en de implementatie van het W²-kader kwamen terug aan bod binnen het VESOC-overleg.
- Tot slot reageerde het betrokken kabinet op het SERV-advies regierol lokale besturen inzake sociale economie.

Onderwijs

Met betrekking tot het Beleidsdomein Onderwijs werd de hervorming van duaal leren geagendeerd, met o.a. toelichting bij de conceptnota, alsook het actieplan tegen schooluitval. Er werd regelmatig gerapporteerd over de cijfers van het voltijds engagement in het DBSO en de Vlaamse Kwalificatiestructuur.

Economie

In het beleidsdomein Economie werd de oprichting van VARIO en de fusie van verschillende agentschappen opgevolgd. Het SERV-advies over clusterbeleid werd besproken. Het Junckerplan werd toegelicht.

Welzijn

Met betrekking tot het beleidsdomein Welzijn was er aandacht voor de operationalisering van de tripartite overlegstructuur WVG alsook voor de implementatie van het W²-kader.

Contactpersoon

Sandra Hellings, tel. 02 209 01 91, shellings@serv.be

Hoofdstuk 2 Stichting Innovatie & Arbeid

1 Inleiding

De Stichting Innovatie & Arbeid maakt deel uit van de SERV en voert onderzoek uit in opdracht van en voor de Vlaamse sociale partners. Centraal staan sociaalwetenschappelijk onderzoek over de kwaliteit van de arbeid of werkbaar werk, personeelsbeleid en organisatieverandering en onderzoek ter ondersteuning van het SERV-overleg.

De Stichting Innovatie & Arbeid zette in 2015 in op:

- nieuwe uitdagingen op vlak van arbeidsorganisatie, personeelsbeleid en organisatieverandering (bv. omwille van demografische, economische, technologische veranderingen en nieuwe inzichten op basis van wetenschappelijk onderzoek)
- kwaliteit van het werk, in functie van het streven naar duurzame arbeidsparticipatie en langere loopbanen
- (feitelijke/gewenste) economische en innovatiegedreven ontwikkelingen in Vlaanderen en de positie hierin van ondernemingen en organisaties en sectoren (met o.a. ook aandacht voor kmo's)
- inzicht in de werking en dynamiek van onze arbeidsmarkt en de rol van arbeidsmarktbeleid en arbeidsmarktinstrumenten daarbinnen, dit vanuit een praktijkgerichte invalshoek en complementair aan het beleidsgericht onderzoek dat elders wordt uitgevoerd.

Waar mogelijk zet de Stichting Innovatie & Arbeid in op de raakvlakken tussen de beleidsthema's 'Werk', 'Economie' en 'Innovatie'.

De Stichting hecht in haar werking veel belang aan een brede valorisatie van haar onderzoek, niet alleen bij de (interprofessionele) sociale partners, het beleid en de academische wereld maar ook en vooral naar de ondernemingen en sectoren in Vlaanderen. Het wetenschappelijk onderzoek wordt immers opgezet om de facto tot concrete resultaten en toepassingen op de werkvloer te kunnen bijdragen.

Hieronder geven we een overzicht van de thema's waarover de Stichting in 2015 projecten heeft opgezet en rapporten heeft gepubliceerd.

Projecten 2015

Stichting Innovatie & Arbeid

arbeidsmarkt en innovatieprocessen in organisaties en ondernemingen

innovatie, organisatie en inzet van arbeid (IOA)

IOA - groei en aanwervingen
IOA - het nieuwe werken
IOA - teamwerk
IOA - competentie- en opleidingsbeleid

competentieversterking van jongeren op een arbeidsmarktgerichte leerweg

innovatief en duurzaam aanbesteden

economie, innovatiebeleid en duurzaam ondernemerschap

valorisatie-activiteiten

toolkit werken aan werkbaar werk

andere initiatieven

Ronde sociale partners
82 valorisatie- en vormingsinitiatieven
Werkbaar werk en werktijden
Andere thema's

werkbaar werk en langere loopbanen

Vlaamse werkbaarheidsmonitor

Werkbaar werk bij zelfstandige ondernemers in zes sectoren
Wat maakt werk werkbaar voor zelfstandige ondernemers?
Werkbaar werk bij werknemers per beroepsgroep
De competentieportfolio van de Vlaamse zelfstandige ondernemer
Werkbaarheidsprofiel voor zelfstandige ondernemers in de intellectuele diensten
Actieve jobs: sleutel tot werkbaar werk en duurzame inzetbaarheid?
Tevredenheid over het zelfstandig ondernemerschap
Haalbaarheid om tot het pensioen door te werken

ander onderzoek over werkbaar werk en langere loopbanen

Sectoren aan de slag met werkbaar werk
Het vraagstuk van langer werken in internationaal perspectief

 **Stichting
Innovatie & Arbeid**
sterk door overleg

Figuur 3 Overzicht rapporten Stichting Innovatie & Arbeid per thema

2 Projecten

2.1 Arbeidsmarkt en innovatieprocessen in organisaties en ondernemingen

2.1.1 Innovatie, Organisatie en inzet van Arbeid (IOA)

In mei-juni 2014 werd de driejaarlijkse IOA-enquête afgenomen bij een representatieve steekproef van ondernemingen en organisaties uit Vlaanderen en (Nederlandstalig) Brussel. Met deze enquête peilt de Stichting Innovatie & Arbeid (sinds 1998) naar de mate waarin nieuwe innovatie-, organisatie- of arbeidsconcepten in de Vlaamse economie worden toegepast. Het onderzoek wil een kwantitatief zicht krijgen op feitelijke ontwikkelingen in organisaties over een langer tijdsperspectief. Op basis van een selectie van items uit deze enquête wordt ook de ICO2020 berekend, de Indicator voor Competentiegerichte Ondernemingen. In de editie 2014 zijn een aantal vragen opgenomen over Het Nieuwe Werken, het vinden van geschikt personeel en de inschatting van de economische vooruitzichten.

Voor de editie 2014 werd een deel van de interviews via een web-enquête uitgevoerd. Er werden 1167 volledige vragenlijsten afgenomen. De netto-respons (volledige deelnames t.o.v. weigeringen) lag op 56% voor de telefonische enquête, voor de webenquête lag dit voor de ondernemingen en organisaties met meer dan 200 werknemers op 46%.

De resultaten van deze enquête worden besproken in een aantal deelrapporten. In 2015 verschenen volgende (deel)rapporten:

Groei en aanwervingen in de Vlaamse ondernemingen en organisaties

29/04/2015

Drie op de vier ondernemingen en organisaties werven nieuwe personeelsleden aan. De meeste daarvan, twee op de drie, ervaren daarbij moeilijkheden bij het vinden van personeel met de juiste kwalificaties. Dit komt neer op de helft van alle ondernemingen en organisaties. Daarnaast geven bijna vier op de tien ondernemingen aan dat ze in het recente verleden groei hebben gekend. Drie op de tien geven behoud aan en de overige geven aan dat hun activiteiten zijn teruggelopen. Bij vraag naar de inschatting van de evolutie in de nabije toekomst zijn de respondenten voorzichtiger en kiest bijna de helft voor 'behoud'.

Net zoals werd vastgesteld in het onderzoek naar de Gazellen, blijkt dat groei samen gaat met een uitgewerkt personeelsbeleid en met innovatieve kracht.

Contactpersoon

Hendrik Delagrange, tel. 02 209 01 67, hdelagrange@serv.be

[groei en aanwervingen in de Vlaamse ondernemingen en organisaties](#)

Het nieuwe werken in de Vlaamse ondernemingen en organisaties

29/04/2015

7% van de onderzochte ondernemingen en organisaties passen telewerken, aangepaste kantoorinrichting, papierloos werken en competentiegericht personeelsbeleid toe. Opmerkelijk is de toename van telewerken. In de laatste drie jaar is het aandeel ondernemingen en organisaties dat telewerken toepast gestegen van 13,5% naar 30,7%. Het onderzoek geeft aan dat 'Het Nieuwe Werken' (nog niet) als samenhangend concept wordt ingevoerd. De vier pijlers van 'Het Nieuwe Werken'

vinden we elk op zich in heel wat ondernemingen en organisaties terug, maar de integratie er tussen is niet krachtig of frequent genoeg om van een rode draad te spreken.

Contactpersoon

Hendrik Delagrange, tel. 02 209 01 67, hdelagrange@serv.be

[het nieuwe werken in de Vlaamse ondernemingen en organisaties](#)

Teamwerk in Vlaanderen

28/10/2015

Bijna vier op de tien ondernemingen en organisaties (met tien of meer werknemers) werken met teams (37%). Dat is een lichte toename ten opzichte van 2011 (34%). Daarmee is de dalende trend die zich manifesteerde tussen 2004 en 2011 gekeerd.

Teamgeorganiseerde ondernemingen en organisaties blijken vaker groeibedrijven te zijn, te innoveren en een competentiegericht personeelsbeleid te hebben.

Contactpersoon

Hendrik Delagrange, tel. 02 209 01 67, hdelagrange@serv.be

[teamwerk in Vlaanderen](#)

Competentie- en opleidingsbeleid bij Vlaamse ondernemingen en organisaties

28/10/2015

Het aantal ondernemingen en organisaties dat opleidingen en on-the-job training voor het personeel voorziet, neemt toe. Ook het gebruik van competentieprofielen stijgt. Wanneer een onderneming of organisatie kampt met aanwervingsmoeilijkheden zal deze vaker een expliciet competentie- en opleidingsbeleid voeren. Deze ondernemingen en organisaties voorzien vaker on-the-job training, startopleidingen en persoonlijke ontwikkelingsplannen en stellen vaker een algemeen opleidingsplan op. Ook groeiende ondernemingen en organisaties beschikken vaker over een algemeen opleidingsplan. Ze voorzien vaker opleidingen en functioneringsgesprekken en maken meer gebruik van competentieprofielen. Ondernemingen en organisaties die een

competentie- en opleidingsbeleid voeren, zijn vaker innovatief (op het vlak van producten en diensten) en behalen een grotere omzet met deze innovaties. HR-instrumenten zoals competentieprofielen, functioneringsgesprekken, persoonlijke ontwikkelingsplannen, opleidingen en startopleidingen worden in ondernemingen en organisaties vaak gecombineerd gebruikt.

Contactpersoon

Stefanie Notebaert, tel. 02 209 01 85, snotebaert@serv.be

[competentie- en opleidingsbeleid bij Vlaamse ondernemingen en organisaties](#)

2.1.2 Competentieversterking van jongeren op een arbeidsmarktgerichte leerweg

Dit onderzoek richtte zich op het werkplekleren binnen de kwalificerende, alternerende vormen van het beroepsonderwijs en de beroepsopleiding, zijnde het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO) en de leertijd via Syntra. Aanleiding is de overheveling naar het Vlaams niveau van het Industrieel Leerlingenwezen en de Start- en Stagebonussen in het kader van de zesde staatshervorming.

Het onderzoek brengt de visie van een aantal sectoren op het stelsel van Leren en Werken, vooral het aspect werkplekleren, in kaart om zo beter zicht te krijgen op (1) de ervaringen van de sectoren met 'Leren en Werken' en wat zij als sterktes en zwaktes van het systeem zien, (2) welke aandachtspunten, inzichten en suggesties de sectoren vanuit de dagdagelijkse praktijk van werkplekleren in de sector aanreiken in functie van de toekomstige vormgeving van een nieuw/vernieuwd stelsel van 'Leren en Werken'. De rol van de sociale partners op sectoraal en op regionaal/lokaal niveau en de betrokkenheid van bedrijven vormen een specifiek aandachtspunt.

De volgende twaalf sectoren werden bij het onderzoek bevraagd:

- auto/garagesector
- bediendensectoren
- bouw
- elektriciens
- groene sectoren
- horeca
- houtsector
- kappers
- metaal (arbeiders)
- scheikundige nijverheid
- social profit
- voeding.

Het rapport bevat een aantal inzichten, pistes en suggesties die in het sociaal overleg en door beleidsmakers, waar nuttig of relevant, kunnen worden meegenomen.

Competentieversterking van jongeren op een arbeidsmarktgerichte leerweg

30/04/2015

Sectoren vinden dat werkplekleren voor schoolgaande jongeren een positief gewaardeerd, volwaardig en op maat gemaakt verhaal moet zijn. De sleutel ligt volgens de sectoren bij een goede vormgeving van een vernieuwd stelsel 'Leren en Werken' voor het secundair onderwijs waarvoor de Vlaamse overheid vandaag een algemeen kader wil creëren. Dit vernieuwde stelsel moet tot stand komen in samenspraak met de sectoren, voldoende eenvoudig zijn, maar tegelijkertijd wel rekening houden met de context waarin de verschillende sectoren werken.

Contactpersoon

Leen Baisier, tel. 02 209 01 69, lbaisier@serv.be

[competentieversterking van jongeren op een arbeidsmarktgerichte leerweg](#)

2.2 Economie, innovatiebeleid en duurzaam ondernemerschap

Innovatief en duurzaam aanbesteden in Vlaanderen

13/07/2015

De nadruk in de eerste generatie programma's innovatief aanbesteden in Vlaanderen ligt enerzijds op innovatieplatforms en anderzijds op de mogelijkheid om pre-commercieel onderzoek op te zetten. Er zijn in Vlaanderen vijftien dergelijke projecten, maar ze doorliepen niet allemaal alle fasen. Soms was een innovatieplatform overbodig omdat de probleemstelling al scherp gesteld was, soms eindigde het project na het innovatieplatform omdat de mogelijke oplossingen al op de markt beschikbaar waren of te weinig innovatiepotentieel bevatten. Het programma innovatief aanbesteden is in

Vlaanderen horizontaal uitgewerkt over alle beleidsdomeinen heen, maar niet in alle domeinen waren de projecten succesvol.

Het aspect duurzaamheid is in Vlaanderen uitgewerkt in actieplannen en er is een instrumentarium ontwikkeld om de beleidsdomeinen, bedrijven en kenniscentra te ondersteunen bij hun deelname aan duurzame overheidsopdrachten. Er is een *taskforce* duurzaam aanbesteden opgericht met de belangrijkste stakeholders, recent uitgebreid tot de *taskforce* duurzaam en innovatief aanbesteden. De concrete projecten gaan hoofdzakelijk over ecologische en *life-cycling* aspecten, waarvoor er ook het meest begeleiding voorzien is. Ook duurzame aanbestedingen zijn in min of meerdere mate vraaggestuurde en prestatiegerichte aanbestedingen. Veelal wordt gezocht naar nieuwe oplossingen.

De Europese Commissie vraagt uitdrukkelijk inspanningen om de deelname van kmo's aan aanbestedingen in het algemeen en innovatief en duurzaam aanbesteden in het bijzonder te

verhogen. Het is wettelijk niet mogelijk om bij aanbestedingen bedrijven te bevoordelen, maar er kunnen - ook in Vlaanderen - wel modaliteiten in de aanbestedingen worden opgenomen die de drempels voor kmo's verlagen. Zo kunnen opdrachten van grote omvang gesplitst worden in kleinere pakketten. Ook kan men kwalitatieve normen realistisch houden, geen onnodige labels opleggen en spaarzaam zijn met eisen zoals een 24/24-uren of 7/7-dagen beschikbaarheid die voor kmo's vaak moeilijk haalbaar zijn. Intermediairen kunnen kmo's sensibiliseren en ondersteunen.

Buitenlandse voorbeelden in de Verenigde Staten, Nederland en het Verenigd Koninkrijk kunnen onder meer inspiratie bieden voor de toekomstige aanpak van het O&O-luik, met name de pre-commerciële aanbestedingen. Nederland en het V.K. baseren hun beleid grotendeels op het zeer omvangrijke SBIR-programma van de Verenigde Staten. Ze slagen er vrij goed in om de vertaalslag te maken van de omvangrijke SBIR-scope naar meer kleinschalige toepassingen.

Contactpersoon

Gert Verdonck, tel. 02 209 01 65, gverdonck@serv.be

[innovatief en duurzaam aanbesteden in Vlaanderen](#)

2.3 Werkbaar werk en langere loopbanen

2.3.1 Vlaamse Werkbaarheidsmonitor

Om de drie jaar bevaart de Stichting Innovatie & Arbeid een representatief staal van werknemers en zelfstandigen in Vlaanderen schriftelijk over hun werksituatie. De nulmeting bij werknemers gebeurde in 2004, die bij zelfstandigen in 2007. In 2013 werd in een vierde meting bij de werkenden een representatief staal van 40.000 werknemers in Vlaanderen ondervraagd naar de kwaliteit of de werkbaarheid van hun job. In een derde meting bij de zelfstandigen werd bij een representatief staal van 12.000 zelfstandige ondernemers in Vlaanderen gepeild naar de kwaliteit of de werkbaarheid van hun job. Dat leverde voor werknemers een netto respons op van 41,1%, voor de zelfstandige ondernemers was dat 31,7%.

Het aandeel van de Vlaamse werknemers dat een kwaliteitsvolle job heeft op het vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privébalans nam tussen 2004 en 2007 toe van 52,3% tot 54,1%. Sinds 2007 is de groei gestagneerd: in 2010 en 2013 werd een werkbaarheidsgraad van respectievelijk 54,3% en 54,6% opgetekend. Hoewel de globale werkbaarheid van werknemers tussen 2004 en 2013 gestegen is, is dit nog onvoldoende om het einddoel van 60% werkbaar jobs voor werknemers tegen 2020 te behalen.

Het aandeel van de Vlaamse zelfstandige ondernemers met een kwaliteitsvolle job is tussen 2007 en 2013 gestegen van 47,7% tot 51,4%. Deze verbetering is toe te schrijven aan het feit dat verhoudingsgewijs minder zelfstandige ondernemers met een problematische werk-privébalans en werkstress geconfronteerd worden. Een werkbaarheidsgraad van 51,4% betekent dat nog 48,6% van de zelfstandige ondernemers problematisch scoren op minstens één van de vier knelpunten. Er blijft ook hier dus nood aan sensibilisering en ondersteunende initiatieven om het streefdoel, een werkbaarheidsgraad van 55% tegen 2020, te behalen.

In 2015 nam de Stichting Innovatie & Arbeid de resultaten van de meting 2013 verder onder de loep en bracht de volgende rapporten uit:

Werkbaar werk bij zelfstandige ondernemers in zes sectoren

3/02/2015

Dit rapport geeft een overzicht van de resultaten van de meting van de Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2013 voor de zelfstandige ondernemers voor zes sectoren: bouwsector, handel, vrije beroepen, horeca, productie/transport en land- en tuinbouw. Enerzijds wordt aandacht toegespitst op vier facetten van de arbeidskwaliteit (werkbaarheidsindicatoren): de psychische vermoeidheid, het welbevinden in het werk, de leermogelijkheden en de werk-privé-balans. Anderzijds wordt ook ingezoomd op vier kernfactoren uit de arbeidssituatie die de werkbaarheid van de jobs bedreigen of bevorderen (risico-indicatoren): de werkdruk, de emotionele belasting, de taakvariatie en de (fysieke) arbeidsomstandigheden. Voor 2013 worden de cijfers voor elke sector vergeleken met het gemiddelde voor de zelfstandige ondernemers in Vlaanderen. Voor de bouwsector, de handel en de vrije beroepen wordt ook de evolutie van de werkbaarheids- en risico-indicatoren tussen 2007-2013 in kaart gebracht. Twee markante vaststellingen zijn dat het aandeel dat problematisch scoort voor welbevinden bij de vrije beroepen tussen 2007 en 2013 toegenomen is van 4,9% tot 8,1% en dat het aandeel dat problematisch scoort voor werkdruk in de bouwsector gedaald is van 52,8% tot 36,2%.

Contactpersonen

Ria Bourdeaud'hui, tel. 02 209 01 68, rbourdeaudhui@serv.be

Stephan Vanderhaeghe, tel. 02 209 01 72, svanderhaeghe@serv.be

[werkbaar werk bij zelfstandige ondernemers in zes sectoren](#)

Wat maakt werk werkbaar voor zelfstandige ondernemers?

3/02/2015

In dit rapport wordt onderzocht in welke mate de werkbaarheidsproblemen hun oorzaak vinden in de arbeidssituatie van zelfstandige ondernemers. Vijf kenmerken werden in dit onderzoek als risicofactor betrokken: werkdruk, emotionele belasting, onvoldoende taakvariatie belastende arbeidsomstandigheden en aantal gewerkte uren. De analyse gebeurt onder controle van de relevante achtergrondkenmerken (zoals leeftijd, geslacht, sector) en met behulp van de techniek van logistische regressie. Deze werkwijze laat toe het zuivere risico-effect van een specifiek kenmerk van de arbeidssituatie te bepalen.

Contactpersonen

Ria Bourdeaud'hui, tel. 02 209 01 68, rbourdeaudhui@serv.be

Stephan Vanderhaeghe, tel. 02 209 01 72, svanderhaeghe@serv.be

[wat maakt werk werkbaar voor zelfstandige ondernemers](#)

Werkbaar werk bij werknemers naar beroepsgroep

12/03/2015

Van alle werknemers in Vlaanderen heeft iets meer dan de helft (54,6%) een werkbare job. Bij de zorgmedewerkers, waar ongeveer zes op tien werkbaar werk heeft, is de situatie duidelijk beter. Slechter af zijn de kortgeschoolde arbeiders bij wie de werkbaarheidsgraad slechts 37,6% bedraagt. Dat blijkt uit de werkbaarheidsprofielen die de Stichting Innovatie & Arbeid uitstekende voor de kortgeschoolde arbeiders, geschoolde arbeiders en technici, uitvoerende bedienden, middenkaders en professionals, kader- en directieleden, zorgmedewerkers en onderwijskrachten.

Contactpersonen

Ria Bourdeaud'hui, tel. 02 209 01 68, rbourdeaudhui@serv.be

Stephan Vanderhaeghe, tel. 02 209 01 72, svanderhaeghe@serv.be

[werkbaar werk bij werknemers naar beroepsgroep](#)

De competentieportfolio van de Vlaamse zelfstandige ondernemer

2/04/2015

Zelfstandige ondernemers die over sterke competenties beschikken vinden hun job meer motiverend en achten zich vaker in staat dit werk te blijven doen tot aan hun pensioen. Ondanks de beschikbare leermogelijkheden en bijscholingen ervaart een groot deel van de zelfstandigen een tekort aan vaktechnische en managementcompetenties bij het uitoefenen van hun beroep.

Contactpersonen

Ria Bourdeaud'hui, tel. 02 209 01 68, rbourdeaudhui@serv.be

Katrien Penne, tel. 02 209 01 62, kpenne@serv.be

[competentieportfolio van de Vlaamse zelfstandige ondernemer](#)

Grensoverschrijdend gedrag op het werk

8/05/2015

Van alle werknemers in Vlaanderen werd ongeveer één op de zeven (14%) persoonlijk geconfronteerd met één of meerdere vormen van grensoverschrijdend gedrag op het werk (lichamelijk geweld, ongewenst seksueel gedrag of pestgedrag). Vooral bij werknemers met een contactberoep, zoals zorgmedewerkers of leerkrachten, is er een hoog risico om blootgesteld te worden aan grensoverschrijdend gedrag.

Contactpersoon

Stephan Vanderhaeghe, tel. 02 209 01 72, svanderhaeghe@serv.be

[grensoverschrijdend gedrag op het werk](#)

Werkbaarheidsprofiel voor zelfstandige ondernemers in de intellectuele diensten

8/06/2015

Van de zelfstandige ondernemers in de intellectuele diensten (bv. verzekeringsmakelaars, consultants, vertalers-tolken ...) hebben bijna zes op de tien (58,1%) een werkbare job. Dat is beter dan het gemiddelde voor de zelfstandige ondernemers (51,4%). 28,5% heeft (problematische) werkstress en 6,3% motivatieproblemen. 1,9% ervaart een gebrek aan leeransen en 25,7% heeft problemen om werk en privé op elkaar af te stemmen. Dat blijkt uit het zevende en laatste sectorrapport voor zelfstandige ondernemers dat werd samengesteld door de Stichting Innovatie en Arbeid.

Contactpersonen

Ria Bourdeaud'hui, tel. 02 209 01 68, rbourdeaudhui@serv.be

Stephan Vanderhaeghe, tel. 02 209 01 72, svanderhaeghe@serv.be

[werkbaarheidsprofiel voor zelfstandige ondernemers in de intellectuele diensten](#)

Actieve jobs: sleutel tot werkbaar werk en duurzame inzetbaarheid ?

8/06/2015

Pleitbezorgers van de innovatieve arbeidsorganisatie willen - met het oog op werkbaar en duurzaam werk - inzetten op zogenaamde 'actieve jobs'. Herontwerp van organisatiestructuren en functies moet leiden tot een grotere functievolledigheid, een betere benutting van competenties en ruimere regelmogelijkheden. Dit stimuleert niet alleen de werkbetrokkenheid, maar geeft werknemers ook meer armslag om de dagdagelijkse (werkdruk)uitdagingen de baas te blijven. De werkbaarheidsmonitor leert ons dat enige nuance hier op zijn plaats is.

Het begrip actieve jobs wordt ontleend aan het bekende 'job demands control'-model van de Amerikaanse socioloog Karasek. Deze theorie vat op basis van de combinatie van taakeisen (werkdruk, emotionele belasting) en regelmogelijkheden (taakvariatie, autonomie) de werkomgeving samen in vier jobtypes met een sterk uiteenlopend werkbaarheidsprofiel. De (analyse op de) werkbaarheidsmonitor bevestigt het problematisch statuut van de 'high strain jobs': bijna twee derde (60,6%) van de betrokken werknemers rapporteert werkstressklachten, slechts de helft (52,1%) is gemotiveerd aan de slag. De 'active jobs' kunnen op het vlak van werkbetrokkenheid en engagement - met 85,2% gemotiveerde werknemers - in ieder geval veel betere geloofsbrieven voorleggen. Maar als we zowel naar werkstress als motivatie kijken kunnen we de 'active jobs' (met 45,3% werknemers, die met stressklachten kampen) toch niet zo evenwichtig noemen: de hypothese in het Karasek-model dat ruime regelmogelijkheden een bufferende uitwerking hebben op de taakeisen-stress-relatie blijkt niet op te gaan. Ook kunnen we niet om de vaststelling heen dat bij de 'passive jobs', die weliswaar een erg matige

motivatiescore (73,0%) opleveren, het aandeel werknemers met problematische werkstress (20,3%) ruim de helft lager ligt dan bij de 'active jobs'.

Het zijn dan ook de 'low strain jobs', met een combinatie van voldoende autonomie én een acceptabele werkdruk en 93,4% gemotiveerde en slechts 13,8% gestresseerde werknemers, die het beste werkbaarheidsrapport afleveren.

Contactpersoon

Frank Janssens, tel 02 209 01 64, fjanssens@serv.be

[actieve jobs: sleutel tot werkbaar werk en duurzame inzetbaarheid](#)

Tevredenheid over het zelfstandig ondernemerschap

8/06/2015

Dit rapport analyseert de informatie uit de Vlaamse Werkbaarheidsmonitor (WBM) over de tevredenheid van de zelfstandige ondernemers en levert hiermee informatie die interessant is voor wie de uitbouw van duurzaam ondernemerschap bij zelfstandige ondernemers wil ondersteunen.

Van alle zelfstandige ondernemers zijn ongeveer drie op de vier tevreden (73,9%) met hun keuze voor het zelfstandig ondernemerschap. Slechts een kleine minderheid is ontevreden met deze keuze (7,6%). De overige 18,5% hebben geen uitgesproken mening, ze zijn noch tevreden, noch ontevreden.

Contactpersonen

Ria Bourdeaud'hui, tel. 02 209 01 68, rbourdeaudhui@serv.be

Stephan Vanderhaeghe, tel. 02 209 01 72, svanderhaeghe@serv.be

[tevredenheid over het zelfstandig ondernemerschap](#)

Haalbaarheid om tot het pensioen door te werken

13/07/2015

Het is vandaag de doelstelling van het beleid om meer mensen aan de slag te krijgen en dit in gemiddeld langere loopbanen. Maar hoe doen we dat precies, mensen (langer) actief houden? Hoe kijken werkenden hier zelf tegenaan? De Stichting Innovatie & Arbeid vroeg in 2013 aan 40.000 werknemers en 12.000 zelfstandige ondernemers in Vlaanderen in welke mate ze het haalbaar achten om hun huidige job tot het pensioen uit te voeren. Een ruime meerderheid van de werknemers en zelfstandigen acht zichzelf in staat zijn of haar job tot het pensioen uit te voeren. Slechts weinigen geven aan het niét vol te houden tot aan het pensioen. Maar er is wel een aanzienlijke groep die de eindmeet enkel denkt te halen indien het werk wordt aangepast. Dit geldt voor een kwart van de werknemers en drie op de tien zelfstandige ondernemers.

Contactpersoon

Stephan Vanderhaeghe, tel. 02 209 01 72, svanderhaeghe@serv.be

[haalbaarheid om tot het pensioen door te werken](#)

Werkbaarheidsprofiel voor starters, groeiers en vrouwelijke zelfstandige ondernemers

29/09/2015

Van alle vrouwelijke zelfstandige ondernemers heeft de helft werkbaar werk. De overgrote meerderheid is sterk gemotiveerd en heeft een leerrijke job, maar ongeveer één op de drie ervaart problematische werkstress en heeft het moeilijk om werk en privé in balans te houden.

In 2013 heeft 54,8% van de zelfstandige ondernemers die minder dan 3 jaar actief zijn als zelfstandig ondernemer (starters) werkbaar werk. In 2007 was dat ongeveer evenveel, met name 53,2%. De werkbaarheidsgraad bij de niet-starters ligt iets lager (50,9%) dan bij de starters (54,8%).

In 2013 heeft 56,7% van de zelfstandige ondernemers die een groei of uitbreiding van hun activiteit verwachten (groeiers) werkbaar werk. In 2007 was dat minder, namelijk 49,6%. De werkbaarheidsgraad bij de niet-groeiers ligt lager (48,1%) dan bij de groeiers (56,7%).

Contactpersoon

Ria Bourdeaud'hui, tel. 02 209 01 68, rbourdeaudhui@serv.be

[werkbaarheidsprofiel voor starters, groeiers en vrouwelijke zelfstandige ondernemers](#)

Werkbaar werk bij werknemers met een arbeidshandicap

26/10/2015

Werknemers met een arbeidshandicap ervaren in hun werk meer werkstress, motivatieproblemen, een gebrek aan leermogelijkheden en een onevenwichtige werk-privé-balans. Van alle werkenden ervaart 17,9% hinder door een handicap, een langdurige lichamelijke aandoening of een langdurige lichamelijke ziekte. Van deze groep geeft 2,2% aan erge hinder te ondervinden, 15,7% ervaart in beperkte mate hinder. Van de werknemers zonder arbeidshandicap geeft 58,1% aan werkbaar werk te hebben. In de groep met beperkte hinder daalt dit aantal tot 41,3%. Slechts 22% van de werknemers met erge hinder ervaart zijn werk als werkbaar.

Contactpersonen

Ria Bourdeaud'hui, tel. 02 209 01 68, rbourdeaudhui@serv.be

Stephan Vanderhaeghe, tel. 02 209 01 72, svanderhaeghe@serv.be

[werkbaar werk bij werknemers met een arbeidshandicap](#)

2.3.2 Ander onderzoek over werkbaar werk en langere loopbanen

Sectoren aan de slag met werkbaar werk

14/12/2015

De voorbije twee jaar maakten een twintigtal sectoren werk van plannen en maatregelen rond werkbaar werk. De Stichting Innovatie & Arbeid ging bij deze sectorfondsen langs en nam de werkbaarheidstrajecten onder de loep. Voor welke strategie en aanpak kozen ze? Welke (sensibiliserings) tools ontwikkelden ze? Op welke manier experimenteerden ze met acties voor meer werkbaar werk op de werkvloer? Daarnaast trekt de Stichting ook een aantal beleidsmatige lessen. Uit het onderzoek blijkt dat de betrokken sectoren duidelijk een stap gezet hebben in de richting van een systematische werkbaarheidsaanpak. Voor tastbare resultaten in (een brede groep van) ondernemingen is nog meer tijd nodig.

Contactpersoon

Frank Janssens, tel 02 209 01 64, fjanssens@serv.be

[sectoren aan de slag met werkbaar werk](#)

Het vraagstuk van langer werken in internationaal perspectief (intern rapport)

Op vraag van het dagelijks bestuur van de SERV maakte de Stichting een intern rapport over het vraagstuk van langer werken in internationaal perspectief. Dit rapport werd voorgelegd op het dagelijks bestuur van 1 juli 2015.

3 Valorisatie-activiteiten

3.1 Toolkit werken aan werkbaar werk

De toolkit werken aan werkbaar werk is een website die:

- wil sensibiliseren rond werkbaar werk. We leggen uit wat werkbaar werk is, het belang ervan en we maken duidelijk hoe je er concreet aan kan werken.
- iedereen die werk wil maken van werkbaar werk wil ondersteunen. Daarvoor brengen we tools en leerrijke praktijken samen die kunnen helpen, ondersteunen of inspireren om op organisatieniveau aan de slag te gaan rond 'werkbaar werk' en stellen ze beschikbaar via de website.
- data van de werkbaarheidsmonitor toegankelijk wil maken. Er is een interactieve datatool waar je als gebruiker zelf kiest welke gegevens van de werkbaarheidsmonitor jou interesseren. Deze informatie wordt laagdrempelig en visueel eenvoudig weergegeven.

In 2015 voegde de Stichting Innovatie & Arbeid regelmatig nieuwe publicaties, goede praktijken en interessante tools aan de toolkit toe.

Contactpersoon

Brigitte Lauwers, tel. 02 209 01 70, blauwers@serv.be

Website

www.werkbaarwerk.be

3.2 Andere initiatieven

De Stichting Innovatie & Arbeid hecht veel belang aan een brede valorisatie van haar onderzoek. Het onderzoek wordt immers opgezet om tot concrete resultaten en toepassingen in het bedrijfsleven en op de werkvloer te kunnen bijdragen. De onderzoekskennis wordt op een zo ruim mogelijke en praktische wijze ten dienste gesteld van sociale partners en andere belanghebbenden.

Organisaties (bedrijven, vakbonden, beroeps- en sectororganisaties, onderwijsinstellingen e.a.) kunnen een beroep doen op de Stichting Innovatie & Arbeid ter ondersteuning van vormings sessies, cursussen, studiedagen, infovergaderingen, seminaries ... Die ondersteuning kan verschillende vormen aannemen: informatie verstrekken, input leveren voor een vormingsprogramma (actueel onderzoeksmateriaal ter beschikking stellen, inhoudelijk ondersteunen van vormingswerkers en/of kaders) of het geven van uiteenzettingen of workshops.

Ronde sociale partners

Naar aanleiding van de vernieuwde werking organiseerde de Stichting Innovatie & Arbeid in 2015 een ronde bij de sociale partners. Enerzijds werd hierbij gepeild naar vragen en verwachtingen van de sociale partners. Anderzijds werden de mogelijkheden tot samenwerking vanuit de Stichting toegelicht. In 2015 vonden gesprekken met de vormingsdiensten van de vakbonden, met Unizo, VOKA, Boerenbond en Verso plaats.

Alle sociale partners stelden deze gespreksronde op prijs. Vaak ging het om een (her)nieuw(d)e kennismaking met de Stichting. In de toekomst zal de Stichting nog meer aandacht besteden aan het op maat uitleggen hoe het beschikbare materiaal kan ingezet worden in vorming en training. In samenspraak met de gesprekspartners wordt aan een brede invulling van het begrip valorisatie gewerkt.

Werkbaar werk

In 2015 werkte de Stichting mee aan 82 valorisatie- en vormingsinitiatieven. Werkbaar werk of een deelaspect ervan (werkbaar werk in een sector, motivatieproblemen, werk-privébalans, burn-out, medewerkers langer aan de slag houden ...) blijft een veel gevraagd thema. Tijdens vormings- en/of infosessies voor vakbondsafgevaardigden, werkgevers, HR-verantwoordelijken, arbeidsgeneesheren, preventieadviseurs en sectorverantwoordelijken werden de cijfers uit de Werkbaarheidsmonitor 2013 toegelicht. Daarnaast werd met groepen deelnemers gewerkt rond de vragen 'Wat maakt werk werkbaar? Wat maakt werk niet werkbaar?' Met behulp van de toolkit Werken aan werkbaar werk konden deelnemers een plan van aanpak uitwerken of hiervoor een aanzet geven.

Samen met RESOC Oost-Vlaanderen, Unizo, VOKA en de drie vakbonden werd een studiedag rond werkbaar werk georganiseerd, voor 70 deelnemers (werkgevers, HR-managers en werknemersvertegenwoordigers).

Voor RESOC Zuid-West-Vlaanderen en Verso leverde de Stichting een expertbijdrage tijdens een panelgesprek op een inspiratiedag over werkbaar werk.

Voor een lerend netwerk van Unizo Oost-Vlaanderen werd eveneens een expertbijdrage geleverd tijdens een discussie met bedrijfsleiders hoe je ervaren medewerkers langer aan de slag houdt.

Op de inspiratiedag van VVSG 'Zorg voor Werk' gaf de Stichting een workshop over werkbaar werk, leermogelijkheden en motivatie.

Op het sectorevent van WSE presenteerde de Stichting de eerste resultaten van het onderzoek naar de werkbaarheidsprojecten in de verschillende sectoren. Dit ter inspiratie om op sectorniveau aan de slag te gaan rond werkbaar werk.

Werkbaar werk en werktijden

Bedrijven en organisaties moeten steeds wendbaarder zijn om te beantwoorden aan de vragen van de klant. Bedrijven en organisaties willen hier doordacht mee omgaan en oog hebben voor werkbaar werk. Vakbondsvertegenwoordigers willen inzicht in de problematiek en in het sociaal overleg aspecten van werkbaar werk linken aan roosterontwerp. Op basis van deze vragen gaf de Stichting vorming rond gezond roosterbeleid en werkbaar werk, zowel voor werknemersorganisaties als bedrijven die willen sleutelen aan hun werkroosters.

Andere thema's

Jobkanaal VOKA Halle-Vilvoorde organiseerde tijdens haar slotevent een spelsessie met het simulatiespel 'Ruimte voor competenties'. HR-managers, consultants, sectorconsulenten, bedrijfsleiders maakten kennis met het spel en discussieerden over het belang van competentie management en competentieontwikkeling.

Tijdens het slotevent van VOKA-Mechelen bij de afsluiting van het ESF-project 'Senior Entrepreneurship in outplacement' presenteerde de Stichting cijfers uit het onderzoeksrapport 'Competentieprofiel van de zelfstandige ondernemer' met focus op de 45-plussers.

Naar aanleiding van het onderzoek 'Competentieversterking van jongeren op een arbeidsmarktgerichte leerweg' en het SERV advies rond duaal leren presenteerde de Stichting de resultaten op de gesloten SERV-raad, bij Syntra Vlaanderen, de Vlor en RESOC Zuid-West-Vlaanderen.

Met studenten personeelswerk werd het Teamspel gespeeld. Waarom zet een organisatie de stap naar teamwerk? Wat betekent dat dan voor de medewerkers, voor de leidinggevenden, het management van het bedrijf? Hoe flexibel is een team? Wie stuurt, wie bewaakt de kwaliteit? Allemaal vragen die aan bod komen in de nabespreking van het spel.

Het thema 'uitbesteden en onderaannemen' komt aan bod in het Toeleveringsspel en het Uitbestedingsspel. Deze spelen geven deelnemers inzicht in enerzijds het just-in-time productiesysteem en alle mogelijke gevolgen ervan, en anderzijds in de factoren die een rol spelen in de make-or-buy beslissing. Medewerkers van de Stichting speelden het spel met

masterstudenten Economische Wetenschappen van de KULeuven. Tijdens het spel kruipen studenten in de rol van bedrijfsmanagers die moeten nadenken over welke activiteiten ze zullen uitbesteden, hoe ze samen zullen werken met andere bedrijven, welke contracten ze onderhandelen en afsluiten en wat dit betekent voor hun investeringen en personeelsbeleid.

Ongeveer 80% van de valorisatie-activiteiten van de Stichting hadden een directe link met onderzoek dat loopt of net werd afgerond. Ongeveer 20% van de activiteiten was gebaseerd op bestaand materiaal van de Stichting (vooral simulatiespelen en *ready to go* vormingsmateriaal). 62% van de activiteiten werd georganiseerd of geïnitieerd door de vakbonden, 24% door werkgeversorganisaties, 6% door de sectorfondsen, 6% door scholen en universiteiten, en 2% door een paritair initiatief. In totaal bereikte de Stichting in 2015 iets meer dan 2.250 deelnemers.

Een volledig overzicht van thema's waarrond de Stichting vorming geeft of instrumenten heeft ontwikkeld is beschikbaar op de website van de Stichting.

Contactpersonen

Brigitte Lauwers, tel. 02 209 01 70, blauwers@serv.be

Jos Coenen, tel. 02 209 01 61, jcoenen@serv.be

Website

www.serv.be/stichting

Hoofdstuk 3

Competentieteam

Begin 2015 kwam het Competentieteam aan de meet met een hernieuwd werkprogramma 2015-2019. Onderstaand de concrete output voor het werkjaar 2015 van dit nieuwe werkprogramma.

1 Updates Competent

Eén van de prioriteiten voor het Competentieteam is en blijft om met Competent een actuele, dynamische en kwalitatieve beroependatabank neer te zetten en aan te bieden.

In 2015 werden er drie updates doorgevoerd aan de Competentfiches, dit om bij te blijven met de arbeidsmarktactualiteit. Deze bestonden uit 3 luiken:

- Updates vanuit de moederdatabank ROME (Répertoire Opérationnel des Métiers et des Emplois) van Pôle emploi (de Franse VDAB). De updates van Pôle emploi worden door het Competentieteam van de SERV geëvalueerd en in afspraak met de VDAB doorgevoerd in Competent.
- Updates op vraag van gebruikers van Competent (nl. VDAB en sectoren).
- Aanpassing op eigen initiatief: het Competentieteam herformuleerde op eigen initiatief de titels van alle Competentfiches. Met Competent hoopt het Competentieteam gebruikers daadwerkelijk aan de slag te krijgen voor het opstellen van functieprofielen, opleidingsprofielen ... De fichetitels, voorheen geformuleerd als enge beroepsbenamingen, zetten echter sommige bezoekers op een fout heen. Ze schepten de verwachting dat een fiche reeds een kant en klaar product is. Terwijl een gebruiker op maat van het beroep, de opleiding ... informatie uit een fiche wel/niet kan plukken. Dit wil het Competentieteam verduidelijken door te kiezen voor ruimere beroepsgroepen als fichetitel.

Deze updates zijn antwoorden op gesignaleerde ontwikkelingen, daarnaast werd een plan van aanpak opgezet om vanaf 2016 structureel de fiches te screenen op evoluties op de arbeidsmarkt.

Daarom is het Competentieteam, conform het actualisatieproces dat de alle Competentfiches de voorbije jaren (2013-2014) hebben ondergaan, in 2015 op zoek gegaan naar een nieuwe manier om ook de komende jaren de databank actueel te houden.

- De pijnpunten van de vorige procedures werden onderzocht en weggewerkt.
- Er werd een nieuw draiboek opgesteld dat moet dienen als handleiding voor de onderzoekers.
- De klemtoon lag op het opvolgen van evoluties op de werkvloer en wijzigingen in attesten en reglementeringen. De inhoudelijke voorbereiding rond het updaten en up to date houden van info rond attesten en reglementeringen is reeds ten dele rond.
- De afgelopen jaren werd bij de updates steeds veel aandacht geschonken aan het 'kunnen' in de Competentfiches. Het 'kunnen' geeft samen met het 'kennen' weer welke competenties belangrijk zijn voor het uitoefenen van de bijhorende activiteit. Op dit moment wordt dit per fiche uitgewerkt om de lezer/gebruiker zo veel mogelijk bruikbare informatie te geven. Voor een aantal veel voorkomende activiteiten werd het kunnen geharmoniseerd over de verschillende Competentfiches heen, omdat dit een basisdoelstelling van Competent bevordert, namelijk het aanbieden van bouwblokken die herbruikbaar zijn.

Omdat deze twee doelstellingen niet altijd even gemakkelijk te verenigen zijn werd specifiek voor de rubriek 'kunnen' een bevraging gedaan bij de verschillende VDAB services die het kunnen gebruiken in hun dienstverlening. Op basis van die bevraging en de eigen toekomstplannen rond het aanbieden van Competent-data in ICT ondersteunde HR-tools werd een plan van aanpak uitgewerkt voor het optimaliseren van het kunnen. De werkwijze zal in het volgende jaar verder op punt worden gesteld en zal uitgevoerd worden in nauwe samenwerking met de VDAB.

2 Competent als brug tussen arbeidsmarkt en opleiding/onderwijs

Een andere doelstelling uit ons werkprogramma is vanuit Competent de brug te leggen naar de wereld van opleidingen en onderwijs en zo de bezoeker te informeren welke wegen er naar een beroep leiden en omgekeerd.

Concreet wil het Competentieteam in elke fiche informatie geven over de meest logische basisopleidingen voor die fiche en de beroepskwalificaties (BK's) binnen de Vlaamse kwalificatiestructuur (VKS) die bij de fiche aansluiten.

Daarom werd er in 2015 vanuit elke Competentfiche gelinkt naar de voor die fiche specifieke informatie bij:

- Onderwijskiezer – tabbladen opleidingeninformatie (www.onderwijskiezer.be)
- de kwalificatiedatabank van VKS (www.vlaamsekwalificatiestructuur.be).

Zo is weer een stap vooruit gezet om transparantie te creëren tussen arbeidsmarkt, onderwijs en kwalificaties.

3 Partnerschappen

Het Competentieteam volgde in 2015 de Europese ontwikkelingen op het vlak van beroepen en sectoren verder op. Meer bepaald wordt de ontwikkeling van de Europese taxonomie van beroepen en kwalificaties (ESCO European Taxonomy of Skills, Competences, Occupations and Qualifications) gevolgd. Concreet gebeurt dit door participatie in de Cross Sector Reference Group van ESCO en in samenwerking met de VDAB.

Het Competentieteam blijft ook in overleg met Pôle emploi in functie van de kwaliteit van de databank, om af te stemmen en eventueel gezamenlijk met de VDAB actie te ondernemen om ROME/Competent op het Europese niveau te tillen.

In 2015 werd verder gewerkt aan de vertaling van Competent naar het Frans in het kader van het toekomstig gebruik van Competent door de andere Belgische bemiddelingsdiensten. Dit project wordt getrokken door de VDAB, in samenwerking met de SERV. Een eerste draft van de volledige Franstalige versie is nu klaar.

Ten slotte kwam het Competentieteam met Pôle emploi overeen dat Competent als open data aan toekomstige gebruikers aangeboden kan worden. Pôle emploi zette in 2015 nl. zelf de stap om ROME als open data aan te bieden onder een open licentie. Met Pôle emploi werd uitgeklaard dat hierdoor de stringente voorwaarden waaronder SERV en VDAB de ROME-data mochten gebruiken vervallen. Ook Competent kan hierdoor in de toekomst als open data

aangeboden worden aan (toekomstige) partners. De concrete voorbereidingen voor publicatie via open data kan nu gestart worden.

4 Vernieuwde look, feel & search voor Competent en communicatie

In 2015 maakte het Competentieteam werk van een meer klantvriendelijke ontsluiting van Competent. Deze ontsluiting betrof enerzijds het verbeteren van de zoekfunctie in Competent en anderzijds het restylen van de startpagina. De idee hierachter was om volop in te zetten op datgene waarvoor bezoekers Competent gebruiken, nl. het opzoeken van Competentfiches. Door het verbeteren van de zoekfunctie is het eenvoudiger geworden om een beroep op te zoeken. Van zodra een trefwoord wordt ingetikt verschijnen een aantal suggesties die mensen sneller bij de juiste fiches brengen. Er werden ook aanpassingen doorgevoerd in het linker navigatiemenu waardoor snel alfabetische overzichten volgens bedrijfstakken, interesse ... van de fiches kunnen worden opgevraagd. Met de geavanceerde zoekfunctie kan heel gericht gezocht worden op benamingen, activiteiten, kunnen en kennen. Ten slotte werd er onderaan de fiches een feedback-knop geplaatst.

Ook de lay-out werd aangepakt waardoor de startpagina er aantrekkelijker uitziet en gebruiksvriendelijker is geworden. De informatie over wat Competent is, hoe het is ontstaan, waarvoor het gebruikt wordt, blijft beschikbaar op de webpagina's van de SERV-Competentieteam.

Er werd een communicatieplan uitgewerkt voor Competent in het algemeen. De doelstellingen van dit communicatieplan zijn gericht op het creëren van naambekendheid bij een ruim professioneel publiek, het profileren en positioneren van Competent ten aanzien van eindgebruikers en het bevorderen van een positieve feel rond Competent. Het communicatieplan reikt een theoretisch kader aan waarbinnen concrete acties kunnen worden opgezet.

5 Overdracht naar VDAB

In het najaar 2015 werd de principiële beslissing genomen dat Competent en het Competentieteam vanaf 1 mei 2016 worden overgedragen naar VDAB. Een aantal lopende projecten uit ons werkprogramma werden daarom tijdelijk *on hold* gezet. Veel van deze projecten zijn nl. IT- en/of websitegerelateerd. Het heeft weinig zin deze nog binnen de SERV-context te ontwikkelen en te integreren. Vanaf het moment dat er meer duidelijkheid is waar binnen VDAB deze projecten vastgehaakt kunnen worden, zal het Competentieteam deze terug opstarten.

Hoofdstuk 4 Commissie Diversiteit

1 Opdracht en werking

De Commissie Diversiteit werkt rond de evenredige vertegenwoordiging van kansengroepen in het sociaal-economische leven. Binnen de commissie formuleren de sociale partners samen met het Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid en het Minderhedenforum adviezen over evenredige arbeidsdeelname, diversiteit en gelijke behandeling.

De commissie komt voort uit de zogenaamde Platformteksten, de akkoorden die in 2002 en 2003 werden gesloten tussen de sociale partners, de kansengroepen en de overheid. In 2009 werd de Commissie Diversiteit met haar driedelige structuur (werkgevers-, werknemers- en kansengroepenorganisaties) wettelijk verankerd in het SERV-decreet.

De Commissie Diversiteit bestaat uit een raad, een dagelijks bestuur en een commissie. De raad van de Commissie Diversiteit bestaat uit 30 leden: 20 leden van de SERV-raad, aangevuld met 5 raadsleden van het Minderhedenforum en 5 raadsleden van het Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid. Het dagelijks bestuur van de Commissie Diversiteit bestaat uit het dagelijks bestuur van de SERV aangevuld met een vertegenwoordiger van het Minderhedenforum en een vertegenwoordiger van het Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid. De commissie van de Commissie Diversiteit ten slotte, bestaat uit afgevaardigden van de werkgeversorganisaties, de werknemersorganisaties en de kansengroepenorganisaties. De VDAB en het Departement Werk en Sociale Economie wonen de commissievergaderingen met raadgevende stem bij.

In 2015 kwam de commissie twaalf keer bij elkaar. Het dagelijks bestuur en de raad van de Commissie Diversiteit kwamen in 2015 telkens één keer bijeen.

2 Adviezen

Welke adviezen bracht de Commissie Diversiteit in 2015 uit?

In 2015 bracht de Commissie Diversiteit 6 adviezen uit:

- 1 advies was op vraag van de minister van Werk over de conceptnota EAD.
- 5 adviezen waren op eigen initiatief. Ze handelden over:
  - inactiviteitsvallen
  - integratiepact
  - Vlaams loopbaan- en diversiteitsbeleid
  - werkbaar werk voor personen met een arbeidshandicap
  - actielijst arbeidsbeperking.

Figuur 4 Overzicht adviezen Commissie Diversiteit 2015

Advies inactiviteitsvallen

15/01/2015

Slechts vier op tien personen met een arbeidshandicap (door handicap of langdurige ziekte) zijn aan het werk als zelfstandige of werknemer. Dat kan beter volgens de Commissie Diversiteit. De Vlaamse sociale partners en kansengroepen zien hier een potentieel aan arbeidskrachten die meer kansen verdienen en ruimer inzetbaar zijn dan nu het geval is. Daarom vragen ze inactiviteitsvallen in het Vlaams werkgelegenheidsbeleid zoveel mogelijk te vermijden of te beperken en extra aandacht te

hebben voor de rol van werk in het herstelproces van personen in arbeidsongeschiktheid. Ook het stimuleren van de bestaande mogelijkheden van gedeeltelijke werkhervatting kan helpen om een sterkere arbeidsmarktparticipatie te realiseren. Tot slot benadrukt de Commissie Diversiteit de nood aan informatie bij de verschillende betrokkenen in het begeleidingsproces, bv. over de gevolgen bij herval of de gevolgen voor het inkomen of andere inkomensgerelateerde voordelen.

Contactpersoon

Liselotte Hedebouw, tel. 02 209 01 06, lhedebouw@serv.be

[advies inactiviteitsvallen](#)

Advies integratiepact

25/04/2015

De Commissie Diversiteit onderschrijft het 'dichten van de etnische kloof' als centrale doelstelling van het aangekondigde integratiepact en wenst dat het zwaartepunt komt te liggen op evenredige participatie van personen van allochtone afkomst op de arbeidsmarkt en in het onderwijs. De commissie is tevreden dat alle relevante stakeholders worden betrokken en dat er concrete doelstellingen zullen worden afgelijnd. De commissie onderstreept tevens zijn betrokkenheid en rol als belangrijke overlegpartner. Na een consultatieproces zal de Commissie Diversiteit een uitgebreider advies opmaken.

Contactpersoon

Liselotte Hedebouw, tel. 02 209 01 06, lhedebouw@serv.be

[advies integratiepact](#)

Advies Vlaams loopbaan- en diversiteitsbeleid

2/06/2015

Om te komen tot een daadwerkelijke en duurzame verhoging van de arbeidsmarktparticipatie van de kansengroepen mag het Vlaams arbeidsmarktbeleid zich niet beperken tot een competentiebeleid maar blijft een loopbaan- en diversiteitsbeleid met evenredige arbeidsdeelname als onderliggend streefdoel noodzakelijk. De Commissie Diversiteit wil

constructief en creatief mee nadenken over een geactualiseerd loopbaan- en diversiteitsbeleid dat de sterktes van het huidige beleid behoudt en dat moet leiden tot goede resultaten op het vlak van het verhogen van de werkzaamheid van de kansengroepen en het versterken van het draagvlak voor evenredige arbeidsdeelname en diversiteit op alle niveaus. De commissie nodigt daartoe de minister uit om in dialoog te gaan over deze thematiek.

Contactpersoon

Liselotte Hedebouw, tel. 02 209 01 06, lhedebouw@serv.be

[advies Vlaams loopbaan- en diversiteitsbeleid](#)

Advies conceptnota EAD

28/09/2015 – in samenwerking met SERV

Een degelijk arbeidsmarktbeleid versterkt competenties en talenten, maar zet ook in op diversiteit waarbij evenredige arbeidsdeelname (EAD) een belangrijk doel vormt. De SERV en de Commissie Diversiteit benadrukken de nood om de arbeidsmarkt voor iedereen, ook de kansengroepen, toegankelijk te maken. Dit kan onder meer door het wegwerken van structurele drempels, door het leiden van ondernemingen en organisaties naar de voorziene ondersteuning en door het creëren van een groter draagvlak voor een degelijk diversiteitsbeleid. Daarnaast vragen de sociale partners en kansengroepen dat de EAD-middelen blijven ingezet worden in functie van diversiteit en evenredige arbeidsdeelname en benadrukken ze het belang van beleidsparticipatie door de kansengroepen. Tot slot zijn er nog veel onduidelijkheden in de aanpak van het aangepaste EAD-beleid, een vertaling in concrete acties dringt zich op.

Contactpersoon

Liselotte Hedebouw, tel. 02 209 01 06, lhedebouw@serv.be

[advies conceptnota EAD](#)

Advies werkbaar werk voor personen met een arbeidshandicap

26/10/2015

Werknemers met een arbeidshandicap vormen duidelijk een erg kwetsbare groep op het vlak van werkbaar werk. Dat blijkt uit de Werkbaarheidsmonitor van de Stichting Innovatie & Arbeid, een grootschalige enquête die om de drie jaar de kwaliteit van jobs bij Vlaamse werknemers en zelfstandige ondernemers meet. Bijna vier op de tien werknemers met een handicap, een langdurige lichamelijke aandoening of ziekte hebben werkbaar werk. Dat wijkt sterk af van de werkbaarheidscijfers voor werknemers zonder arbeidshandicap waar bijna zes werknemers op de tien werkbaar werk hebben. Bij werknemers met een zware arbeidshandicap ligt het aandeel met werkbaar werk nog lager. De Commissie Diversiteit pleit voor een structurele ondersteuning van deze groep om hen aan werkbaar werk te helpen. De sociale partners en kansengroepen vragen ondersteuning op maat voor (potentiële) werkgevers en personen met een arbeidshandicap over de hele loopbaan. Een gerichte ondersteuning zorgt ervoor dat de

competenties en talenten van deze werknemers effectief worden ingezet in hun werksituatie. Daarnaast vragen de sociale partners en kansengroepen aandacht voor het hoge pestgedrag ten aanzien van mensen met een arbeidshandicap. Ook een goede monitoring van deze doelgroep is nodig. Niet enkel om hun werkzaamheid in werkbare jobs op te volgen, maar ook om het effect van beleidsmaatregelen in kaart te brengen en in samenspraak met de doelgroep te evalueren.

Contactpersoon

Liselotte Hedeboom, tel. 02 209 01 06, lhedeboom@serv.be

[advies werkbaar werk voor personen met een arbeidshandicap](#)

Advies actielijst arbeidshandicap 2020

2/12/2015

De Commissie Diversiteit bracht in 2015 een lijst met 70 concrete acties uit. Die actiepunten moeten zowel de overheden, werkgevers als werknemers op weg zetten om de werkzaamheidsgraad van personen met een arbeidsbeperking duurzaam te verhogen en zo tot meer gelijke kansen en een meer gelijke behandeling te komen. De 70 actiepunten concentreren zich rond vijf actiedomeinen: de versterking van de 'participatieladder', de betere doorstroming van onderwijs naar werk en van uitkeringsstatuut naar werk, de loopbaanondersteuning op maat en de betere ondersteuning van werkgevers. De sociale partners en kansengroepen wijzen op de gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle betrokkenen om de actiepunten uit te voeren.

Contactpersoon

Liselotte Hedeboom, tel. 02 209 01 06, lhedeboom@serv.be

[advies actielijst arbeidshandicap 2020](#)

Hoofdstuk 5

Begeleidingscommissie Pendelfonds

1 Opdracht en werking

Sinds begin 2007 is in het kader van het Pendelplan het Pendelfonds operationeel. Het Pendelfonds ondersteunt acties die ondernemingen of instellingen en organisaties opzetten voor een duurzamer woon-werkverkeer. Binnen de SERV functioneert een begeleidingscommissie die de bevoegde minister adviseert over de ingediende projecten en over de opvolging van de goedgekeurde projecten.

De sociale partners hebben in deze commissie een doorslaggevende stem.

2 Activiteiten

2.1 Negende Pendelfondsoproep

Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken Ben Weyts lanceerde op 29 juni 2015 de negende Pendelfondsoproep met een beschikbaar budget van 1,6 miljoen euro. Bedrijven konden tot 29 november 2015 een Pendelfondsdossier indienen. In totaal werden er 51 dossiers ingediend.

Om het adviesproces en de beoordeling van de dossiers uit de negende oproep door de Begeleidingscommissie optimaal voor te bereiden, pleegde het secretariaat vanaf augustus 2015 overleg met de vertegenwoordigers van alle betrokken actoren: de Begeleidingscommissie, het kabinet Weyts, het Departement Mobiliteit en Openbare Werken en de provinciale mobiliteitspunten.

[2016] Op 8, 9 en 16 februari 2016 vergaderde de Begeleidingscommissie van het Pendelfonds over de projecten ingediend in de negende oproep. De Begeleidingscommissie stelde een advies op over deze projecten en formuleerde een reeks aanbevelingen. Dit advies werd op 23 februari 2016 overgemaakt aan minister Weyts.

2.2 Opvolgingsrapporten

De lopende projecten leggen jaarlijks een opvolgingsrapport voor waarover de begeleidingscommissie de minister adviseert. De minister beslist vervolgens over het verder gebruik en verspreiding van deze adviezen.

In 2015 werden zo 37 adviezen opgemaakt en aan de minister bezorgd, waaronder 9 adviezen van projecten die de volledige duur van vier jaar hadden doorlopen.

2.3 Evaluatie Pendelfonds

Naar aanleiding van de lancering van de negende Pendelfondsoproep, bracht de SERV in 2015 de verbetervoorstellen uit de consensusnota van juni 2014 voor de toekomstige werking van het Pendelfonds opnieuw onder de aandacht van de bevoegde minister.

De sociale partners gaven aan dat zij een voorafgaandelijk structureel overleg willen voeren die de grote strategische lijnen van de nieuwe oproep vastlegt en het gesprek willen aangaan over de aanpak van het woon-werkverkeer en de mogelijke beleidsvoorstellen om moeilijk bereikbare werkgebieden beter te ontsluiten.

Contactpersoon

Koen De Meyer, tel. 02 209 01 24, kdmeyer@serv.be

Hoofdstuk 6

Adviescommissie voor Uitzendactiviteiten

1 Opdracht en werking

Om uitzendactiviteiten in Vlaanderen te mogen verrichten is een erkenning vereist. De voorwaarden om deze erkenning te kunnen bekomen zijn vastgelegd in het decreet van 10 december 2010 betreffende de private arbeidsbemiddeling en in het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van voornoemd decreet.

De erkenning wordt, namens de Vlaamse minister van Werk, verleend door het Departement Werk en Sociale Economie, na advies door de Adviescommissie voor Uitzendactiviteiten die is opgericht binnen de SERV.

De adviescommissie brengt advies uit over de erkenning van bureaus. Deze erkenning wordt verleend voor onbepaalde duur of voor bepaalde duur, bv. één jaar.

Indien er overtredingen door een uitzendbureau worden vastgesteld, kan een erkenning worden omgezet in een erkenning voor zes maanden, of kan, indien het om zware of herhaalde overtredingen gaat, de erkenning worden ingetrokken. Dit gebeurt op voorstel van de adviescommissie.

Het toezicht op de werking van de uitzendbureaus gebeurt door de Vlaamse Inspectie Werk (Afdeling Toezicht en Handhaving binnen het Departement Werk en Sociale Economie) en door de federale sociale inspectiediensten zoals bv. Toezicht Sociale Wetten.

Het tweede belangrijke luik in de opdracht van de adviescommissie, naast de advisering van erkenningsaanvragen, is het bespreken van de onderzoeksverslagen van de Vlaamse Inspectie Werk. In deze verslagen wordt soms ook verwezen naar vaststellingen die werden gedaan door de federale sociale inspectiediensten.

Indien door de Vlaamse Inspectie Werk ernstige overtredingen op de regelgeving door een uitzendbureau worden gesignaleerd, wordt het betrokken bureau hierover steeds gehoord door de adviescommissie. In sommige gevallen kan deze hoorzitting uitmonden in een sanctie op vlak van de erkenning van het bureau (cf. omzetting of intrekking van de erkenning).

Het derde luik van de opdracht van de adviescommissie bestaat uit het adviseren van de bevoegde Vlaamse minister over de correcte toepassing van de betreffende erkenningsregeling.

2 Activiteiten

2.1 Adviezen

In 2015 waren er 10 bijeenkomsten van de Adviescommissie voor Uitzendactiviteiten. Op deze bijeenkomsten werden 41 adviezen uitgebracht, waarvan 29 over volledig nieuwe erkenningsaanvragen. Daarnaast werden ook 6 adviezen uitgebracht over uitbreidingsaanvragen van bureaus die reeds vroeger erkend werden om uitzendactiviteiten in

Vlaanderen te verrichten. Het gaat hierbij om bureaus die erkend zijn voor algemene uitzendactiviteiten en die ook een erkenning hebben gevraagd voor uitzendactiviteiten in de bouw of bureaus die erkend waren voor uitzendactiviteiten in de bouw en die ook algemene uitzendactiviteiten willen verrichten.

Er waren in 2015 17 firma's die een erkenning voor (algemene) uitzendactiviteiten hebben gevraagd. Daarnaast waren er 2 nieuwe aanvragen voor uitzendactiviteiten in de bouw en 2 aanvragen voor uitzendactiviteiten in de artistieke sector gecombineerd met (algemene) uitzendactiviteiten. 6 firma's vroegen een erkenning voor (algemene) uitzendactiviteiten in combinatie met uitzendactiviteiten in de bouw. Ten slotte waren er nog 2 firma's die een erkenning vroegen voor (algemene) uitzendactiviteiten in combinatie met uitzendactiviteiten in de bouw resp. in de artistieke sector.

De adviescommissie heeft in 2015 de intrekking van de erkenning(en) van 3 uitzendbureaus voorgesteld. Deze adviezen werden gevolgd door het Departement Werk en Sociale Economie, dat namens de bevoegde Vlaamse minister beslist.

2.2 Hoorzittingen

De adviescommissie heeft in 2015 37 hoorzittingen gehouden met vertegenwoordigers van uitzendbureaus. Van deze 37 hoorzittingen vonden er 25 plaats n.a.v. het indienen van een nieuwe erkenningsaanvraag.

Naar aanleiding van onderzoeksverslagen die de Vlaamse Inspectie Werk aan de adviescommissie heeft overgemaakt, werden 4 hoorzittingen georganiseerd.

Er vonden 2 hoorzittingen plaats n.a.v. RSZ-schulden van uitzendbureaus.

Verder vonden nog 6 hoorzittingen plaats omwille van het feit dat uitzendbureaus hun verplichtingen ten aanzien van het Sociaal Fonds voor de Uitzendkrachten niet naleefden.

Contactpersoon

Dirk Van Vlem, tel. 02 209 01 90, dvvlem@serv.be

Hoofdstuk 7 Sectorcommissies

1 Goederenvervoer

De sectorcommissie Goederenvervoer werd opgericht op 29 april 1991. Binnen deze commissie gebeurt het sociaal overleg over alles wat verband houdt met het goederenvervoer in Vlaanderen: het goederenvervoer over de weg, per spoor, via de binnenscheepvaart, de luchtvaart en het maritiem vervoer.

De sectorcommissie Goederenvervoer is in 2015 niet samengekomen.

2 Hout en Bouw

De sectorcommissie Hout en Bouw werd opgericht op 1 december 1995. Binnen deze commissie gebeurt het sociaal overleg over alles wat verband houdt met het bouwrijp maken van terreinen, burgerlijke en utiliteitsbouw, weg- en waterbouw, bouwinstallaties, afwerking van gebouwen, verhuur van bouw- of sloopmachines met bedieningspersoneel enerzijds en de productie van meubelen, zitmeubelen, matrassen, houten plaatmaterialen, houten bouwelementen, houten verpakkingen en diverse andere houtproducten anderzijds.

De sectorcommissie Hout en Bouw bracht in 2015 op eigen initiatief een nota uit over [Duaal Leren](#)

3 Metaal- en Technologische industrie

De sectorcommissie Metaal- en Technologische Industrie werd opgericht op 29 april 1991. Binnen deze commissie gebeurt het sociaal overleg over alles wat verband houdt met volgende domeinen: metaalverwerking, de ijzer- en staalproductie, de metaalproducten, de metaalbouw inclusief montageactiviteiten, de machinebouw, de productie van defensie- en veiligheidsmateriaal, van elektrotechniek en elektronica, van informatie- en communicatietechnologie, de vervaardiging van automobiel-, lucht- en ruimtevaartuigen evenals van ander transportmateriaal, de kunststofverwerking inclusief de nieuwe materialen.

De sectorcommissie Metaal- en Technologische industrie is in 2015 niet samengekomen.

4 Textiel en Confectie

De sectorcommissie Textiel en Confectie werd opgericht op 29 april 1991. Binnen deze commissie gebeurt het sociaal overleg over alles wat verband houdt met textiel en confectie in Vlaanderen: de bewerking of verwerking van textielstoffen in de diverse stadia van het omvormings- of veredelingsproces, de productie van textielvezels voor scheikundige procedés, het roten en zwingelen van vlas, de confectie en maatwerk van alle artikelen in textielstoffen en de fabricage, de confectie of de omvorming van bestanddelen of van kledingtoebehoren inclusief het verven of reinigen ervan.

De sectorcommissie Textiel en Confectie is in 2015 niet samengekomen.

5 Welzijn- en Gezondheidszorg

De sectorcommissie Welzijns- en Gezondheidszorg werd opgericht op 21 april 1994. Binnen deze commissie gebeurt het sociaal overleg over alles wat verband houdt met de welzijns- en gezondheidszorg in Vlaanderen: onderdelen van het gezondheidsbeleid, de bijstand aan personen, het onthaal en de integratie van inwijkelingen, het bejaardenbeleid en de jeugdbescherming.

De sectorcommissie Welzijns- en Gezondheidszorg is in 2015 niet samengekomen.

6 Toerisme

De sectorcommissie Toerisme werd opgericht op 31 oktober 2001. Deze commissie heeft als opdracht het sociaal overleg binnen de sector Toerisme op gang brengen. De bedrijfstakken binnen dit sociaal overleg zijn erg verscheiden: de logiesverstrekkende bedrijven, de restaurants en cafés, de vermaak- en recreatiebedrijven, de kantoren die organiseren, verkopen en/of bemiddelen (reisbureaus, touroperators ...) en het personenvervoer.

De sectorcommissie Toerisme is in 2015 niet samengekomen.

Hoofdstuk 8 Communicatie van de SERV

1 Website

Alle informatie over de SERV en zijn entiteiten is te vinden op www.serv.be

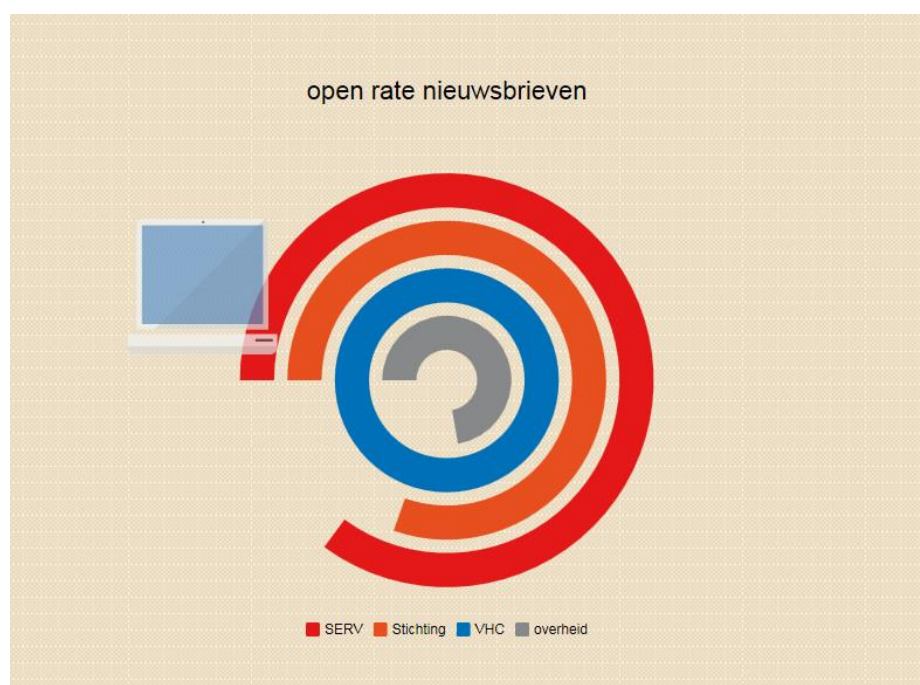
In 2015 waren er problemen met de statistieken die we uit google analytics trekken. Hierdoor beschikken we niet over betrouwbare gegevens over een heel jaar. De kortere periodes van cijfergegevens liggen in de lijn van de vorige jaren. We kunnen er dus van uit gaan dat in 2015 ca. 60.000 externe unieke bezoekers serv.be bezocht hebben.

2 Elektronische nieuwsbrieven

Na de goedkeuring van belangrijke adviezen en rapporten, verschijnt een elektronische nieuwsbrief. In 2015 verstuurdde we 18 SERV-nieuwsbrieven, 11 nieuwsbrieven van de Stichting Innovatie & Arbeid en 4 nieuwsbrieven van de Vlaamse Havencommissie.

Het aantal nieuwsbriefabonnees is stabiel tot licht dalend t.o.v. 2014. De SERV-nieuwsbrief eindigde 2015 met 2698 abonnees, de Stichting Innovatie & Arbeid met 1329 abonnees en de VHC met 553 abonnees.

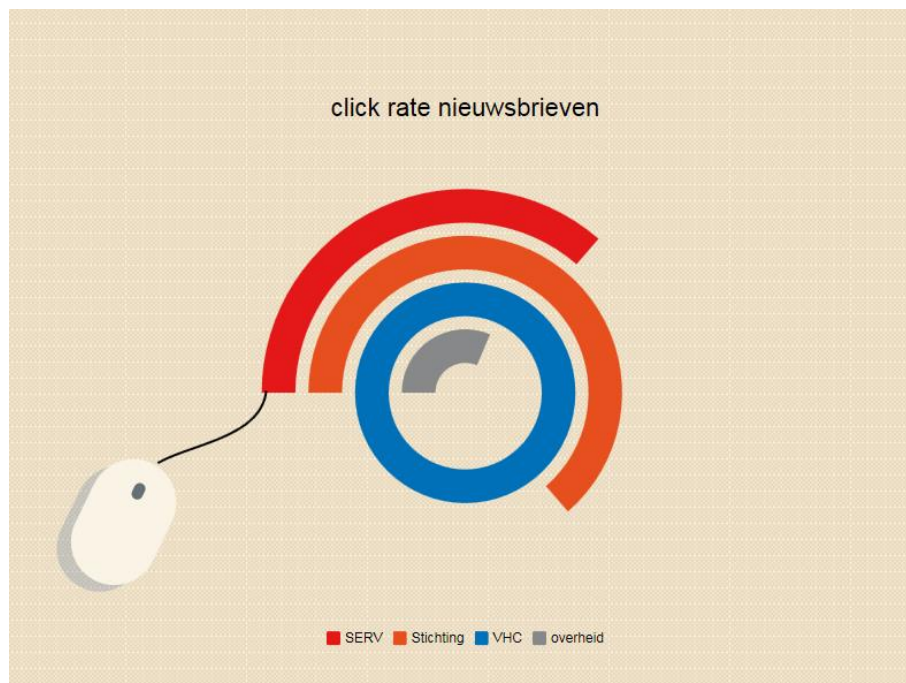
De *open rate* van de nieuwsbrieven ligt boven het gemiddelde van 24,7% voor overheidsniewsbrieven (Mailchimp) (zie figuur 5). Voor de nieuwsbrieven van de SERV is de *open rate* 29,1%, voor de Stichting Innovatie & Arbeid 27,5% en voor de VHC 34,2%.

Figuur 5 Open rate nieuwsbrieven 2015

De *click rate* waarbij abonnees verder klikken onder het nieuwsbericht naar het advies of meer info op de website is ook beter dan het overheidsgemiddelde van 3,8% (zie figuur 6). Voor de SERV bedraagt het 4,4%, voor de Stichting Innovatie & Arbeid 7,7% en voor de VHC 12,1%.

Figuur 6 Click rate nieuwsbrieven 2015

3 Sociale media

In 2015 maakte de SERV gebruik van LinkedIn en Twitter om belangrijke adviezen, rapporten en vacatures extra onder de aandacht te brengen.

Volg ons

LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/serv>

Twitter: [@S E R V](https://twitter.com/SERV)

4 Persberichten en -conferenties

In 2015 publiceerden de SERV, de Stichting Innovatie & Arbeid en de Commissie Diversiteit 16 persberichten. De SERV organiseerde 2 persconferenties.

De persberichten en persconferenties waren rechtstreeks en onrechtstreeks aanleiding voor 163 artikels in de dagbladpers. Daarnaast komen persberichten ook vaak terecht op vak- en nieuwswebsites. Ook vakbladen gebruiken SERV-persberichten in hun artikels.

SERV-publicaties die in 2015 veel aandacht kregen in de media handelden over het banenpact, de Vlaamse begroting, duaal leren en werkbaar werk.

Hieronder geven we een overzicht van alle persberichten die verspreid werden in 2015. Alle persberichten vind je ook terug op de website onder de [rubriek pers](#).

[Personen met een arbeidshandicap ervaren te veel belemmeringen op hun weg naar werk](#) – 15/01/2015

[SERV vraagt versterking van overheidsinvesteringen voor meer economische groei](#) – 22/01/2015

[Aanzet duaal leren positief, maar nog veel vragen op het terrein](#) – 16/03/2015

[Interregionale jobmobiliteit versterkt](#) – 19/03/2015

[Complexe structuren bemoeilijken innovatie in Vlaanderen](#) – 1/04/2015

[Hoe sterker de competenties, hoe langer een zelfstandige ondernemer wil werken](#) – 2/04/2015

[1 op de 7 werknemers slachtoffer van grensoverschrijdend gedrag op het werk](#) – 11/05/2015
[Geïntegreerde armoedebestrijding vraagt geïntegreerde aanpak](#) – 26/05/2015

[SERV in onmogelijkheid om nu degelijk begrotingsadvies te geven](#) – 6/07/2015

[Vlaamse evenwichtsbegroting tegen 2017 én meer ruimte voor investeringen mogelijk](#) – 09/09/2015

[De sociale partners denken mee over een langetermijnvisie voor Brussels Airport](#) – 23/09/2015

[Enkel focussen op competenties is niet genoeg voor evenredige arbeidsdeelname](#) – 28/09/2015

[SERV wil beter streekoverleg binnen vaste structuur](#) – 12/10/2015

[Vlaamse sociale partners sluiten banenpact](#) – 21/10/2015

[Vier op de tien personen met een arbeidshandicap hebben werkbaar werk](#) – 26/10/2015

[70 acties geven personen met een arbeidsbeperking meer kansen op de arbeidsmarkt](#) – 3/12/2015

5 De Vrije Markt

De Vrije Markt wordt sinds 7 september 2007 iedere zaterdag uitgezonden van 12u45 tot 13u op Eén. In het hoofddeel wordt steeds één thema uit de sociaal-economische week- actualiteit belicht in een gesprek/discussie waarbij een VRT-journalist (een) werkgever(s) of werknemer(s) of (een) Vlaamse sociale partner(s) interviewt over de sociaal-economische actualiteit. Daarnaast zijn er twee kleinere rubrieken: een wekelijks wisselende gast uit het ruime sociaal-economische veld, de 'duider van de week', die zijn of haar persoonlijk weekoverzicht geeft, en een afsluitende rubriek waarin wordt nagegaan wat de belangrijkste economische trends van het moment zijn, zowel op macro- als op micro-economisch vlak. Op zondagvoormiddag wordt een herhaling van deze aflevering uitgezonden.

De radioprogramma's door de erkende sociaal-economische verenigingen, zijn minimaal vier minuten lang en worden uitgezonden op radio 1 op vrijdagavond tussen 18u30 en 19u. Het radioprogramma kondigt De Vrije Markt van de volgende dag aan en gaat in op de thema's die aan bod komen.

De sociaal-economische cel van de VRT-nieuwsdienst verzorgt de radio- en tv-uitzending.

Guy Janssens die gedurende 8 jaren de vaste moderator was van De Vrije Markt wordt sinds september 2015 opgevolgd door Lieven Verstraete.

Op de volgende pagina's geven we een overzicht van de thema's van de uitzendingen van 2015 De uitzendingen zelf zijn nog steeds beschikbaar via onze website. Wekelijks worden ook de gasten en het thema van de eerstkomende uitzending op de website voorgesteld (zie tabel 2).

Tabel 2: Overzicht uitzendingen De Vrije Markt seizoen 2014- 2015

Datum	Thema	Gasten
10 januari 2015	Sparen-beleggen	Herman Daems, BNP Paribas Fortis Pierre Huylbroeck, Market Magazine
17 januari 2015	Auto-industrie	Philippe Decrock, Federauto Walter Cnop, ACV Metea
24 januari 2015	Fiscaliteit	Werner Heyvaert, advocaat Philippe De Backer, Europarlementslid
31 januari 2015	Griekenland	Koen De Leus, KBC Karel Lannoo, CESP
7 februari 2015	Openbaar vervoer	Roger Kesteloot, De Lijn Jan Vanseveren, TreinTramBus
14 februari 2015	Financiën	Geert Noels, Econopolis Meyrem Almaci, Groen
28 februari 2015	Mantelzorg	Marc De Vos, UGent Caroline Copers, ABVV
7 maart 2015	Economie	Piet Vanthemsche, Boerenbond Pieter Timmermans, VBO
14 maart 2015	Arbeidsmarkt	Bea Cantillon, UA Jan Denys, Randstad
21 maart 2015	Financiële markt	Ingrid Depoorter, fiscaal experte Susanne Van Dootinghe, fiscaal experte
28 maart 2015	Openbare omroep	Bert De Graeve, Telenet

Datum	Thema	Gasten
4 april 2015	E-commerce	Jeroen Vandamme, LBC-NVK Tom Vermeyelen, ZEB
25 april 2015	Beleggen	Jo Viaene, Optima Peter Vanden Houte, ING
2 mei 2015	Voedingsbeleid	Nick Deschuyffeeler, voedingsindustrie Bram Fronik, Bioforum Vlaanderen
9 mei 2015	Sociale fraude	Bart Tommelein, staatssecretaris Rudy De Leeuw, ABVV
16 mei 2015	NMBS	Jena-Pierre Goossens, ACOD Marc Descheemaeker, NMBS
23 mei 2015	Voetbal	Ivan De Witte, AA Gent Trudo Dejonghe, sporteconoom
30 mei 2015	Arbeid	Grete Remen, bedrijfsleider Riet Ory, adjunct-directeur Femma
6 juni 2015	Sociale bemiddeling	Isabelle Ulenaers, onderzoekster en oprichtster Accretio Peter Vansintjan, sociaal bemiddelaar
13 juni 2015	Ziekteverzekering	Chris Van Hul, Onafhankelijk Ziekenfonds Stefaan Fiers, Pharma.be
20 juni 2015	Buitenlandse handel	Jonathan Holslag, VUB Dirk Roctus, KULeuven
27 juni 2015	Boekenprijs	Sven Gatz, Vlaams minister Harold Polis, uitgever Polis
5 september 2015	Belgische arbeidsmarkt	Filip Van Overmeiren, jurist

Datum	Thema	Gasten
12 september 2015	Ontwikkelingssamenwerking	Alexander De Croo, federaal minister Lode Delbare, directeur Trias
19 september 2015	Cultuur	Jacques De Gucht, Vlaams parlements lid Michel Vermaerke, voorzitter Klarafestival
26 september 2015	Pensioensparen	Erwin De Deyn, voorzitter BBTk Marjan Maes, pensioenspecialiste KULeuven
3 oktober 2015	Economie	Ann Vermorgen, ACV Hans Maertens, VOKA
10 oktober 2015	Wonen in Vlaanderen	Tom Coppens, hoofd docent ruimtelijke planning Marc Dillen, Vlaamse Confederatie Bouw
17 oktober 2015	Economie	Marleen Vos, Kringloopwinkel Patrick Kenis, Antwerp Management School
24 oktober 2015	Energie	André Jurres, NPG Energy Alex Polfliet, Zero Emission Solutions
31 oktober 2015	Vakbonden	Rudy De Leeuw, ABVV Karel Van Eetvelt, UNIZO
14 november 2015	Ondernemen	Daphne Aers, ondernemster Ismaël-Al-Lal, jonge starter
21 november 2015	Actualiteit	Grace Keli de Aguilar Gomes, zaakvoester
28 november 2015	Landbouw in Vlaanderen	Sonja De Becker, Boerenbond

Datum	Thema	Gasten
5 december 2015	Subsidies	Marie-Louise Van Dyck, Nissan Lotte Ovaere, KULeuven
12 december 2015	Arbeidsmarkt	Fons Leroy, VDAB Veerle Verleyen, LBC
19 december 2015	Sociaal-economische actualiteit	Mario Coppens, ACLVB Herman Daems, BNP Paribas Fortis

Evaluatie seizoen 2014-2015

Naar jaarlijkse gewoonte maakten de sociale partners een evaluatie van het afgelopen seizoen van De Vrije Markt. De sociale partners blijven vol lof over het programma en de samenwerking en spreken van een unicum in de formule 'wie kijkt weet meer'. Er wordt ingegaan op actuele thema's en de redactie staat altijd open voor zowel inhoudelijke suggesties als suggesties voor gesprekpartners. De debatten worden professioneel begeleid en ondersteund met interessant cijfermateriaal.

Wel merkten de sociale partners een tendens om meer externen dan sociale partners aan het woord te laten. Op vraag van het DB onderzocht de SERV de aanwezigheid van de vertegenwoordigers van de Vlaamse sociale partners in De Vrije Markt. Hieruit blijkt inderdaad dat, terwijl er in het eerste seizoen nog meer dan de helft van de gasten sociale partners waren, dit nu slechts ca. één op de vijf is. Ook opvallend is dat er over de zes seizoenen heen minder Vlaamse dan federale sociale partners werden uitgenodigd. De vertegenwoordiging van de Vlaamse sociale partners blijft een belangrijk aandachtspunt voor het komende seizoen.

Daarnaast deden de sociale partners nog enkele aanvullende suggesties. Zo moet erover gewaakt worden dat de vaak technische discussies en thema's aan bod komen op een wijze die voor het grote publiek boeiend en toegankelijk is. Het sociaal overleg mag ook nog concreter gemaakt worden, zodat iedereen ziet welke impact het heeft op zijn of haar loopbaan. Verder blijft de ruimere bekendmaking van het programma via de VRT-kanalen voor verbetering vatbaar. Tot slot wordt de bedenking gemaakt of een uitzendmoment in de avonden bespreekbaar is.

De resultaten van de schriftelijke bevraging werden gerapporteerd aan het dagelijks bestuur van de SERV en gecommuniceerd naar de nieuwsredactie van de VRT.

6 Documentatiecentrum en archief

In 2015 werd de aansluiting van de collectie op de inhoudelijke dossiers, de noden en de planning van de SERV(-entiteiten) verder opgevolgd en de SERV-publicaties elektronisch toegankelijk gemaakt via de zoekinterface [LIMO](#).

Collectie

Het documentatiecentrum bezit eind 2015:

- 7230 monografieën, overheidspublicaties en rapporten
- een 150-tal lopende tijdschriftabonnementsen waarvan een toenemend aantal digitaal
- een beperkt aantal jaarverslagen van vooral regionale, supranationale instellingen en van beroepsfederaties.

Faciliteiten

Het documentatiecentrum ondersteunt in de eerste plaats de interne werking maar ook externen; vooral de SERV-commissieleden van de sociale partners, de medewerkers van (Vlaamse) overheidsdiensten en studenten kunnen er terecht. De faciliteiten op een rijtje:

- internet raadpleging
- raadpleging van de SERV-catalogus en de andere LIBIS-netwerkbibliotheken
- raadpleging van de boeken en tijdschriften ter plaatse
- een beperkte mogelijkheid tot kopiëren (tegen betaling).

Wie niet geholpen kan worden, wordt doorverwezen. Personen met een handicap zijn welkom.

Archief

De organisatie van het SERV-archief volgens de kwaliteitscriteria voor archiefbeheer bij alle Vlaamse overheden conform het nieuwe archiefdecreet blijft een continue bekommernis.

De SERV droeg in 2015 archief over aan het depot in Vilvoorde. Het gaat om het archief van de werkgroepen van de SERV, het VESOC, de Vlaamse Havencommissie, de Sectorale Commissies, het Vlaams Overlegcomité Vrouwen en het archief van het Beroepscompetentieproject. Recent archief uit de periode van de vorige en huidige Vlaamse beleidsperiode (2009-2014) wordt op de SERV bijgehouden.

7 Openbaarheid van bestuur

De SERV volgt de bepalingen over de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse Regering. Aangezien in principe alle beslissingen van de SERV gepubliceerd worden, zijn ze openbaar. Iedereen kan ze opvragen (eventueel na betaling). De openbaarheid geldt niet zolang over een aangelegenheid geen eindbeslissing is genomen. Onvoltooide documenten of interne mededelingen zijn niet automatisch openbaar.

In 2015 ontving de SERV geen vragen tot inzage van documenten.

8 Klachtenbehandeling

De SERV ontving geen klachten in 2015.

9 Publicaties 2015

9.1 SERV

Adviezen

Januari 2015

[Advies opleidingsfonds dienstencheques](#) – 19 januari 2015

[Advies industrieel kmo-beleid](#) – 19 januari 2015

[Advies handhavingsprogramma ruimtelijke ordening](#) – 21 januari 2015

[Advies implementatie zesde staatshervorming WSE](#) – 26 januari 2015

[Advies wijziging kaderdecreet BBB](#) – 26 januari 2015

[Advies onderwijsdecreet XXV](#) – 26 januari 2015

[Advies kwaliteitszorg en accreditatie hoger onderwijs](#) – 26 januari 2015

[Advies transitie naar AIO](#) – 26 januari 2015

Februari 2015

[Advies lage emissizones](#) – 2 februari 2015

[Advies conceptnota onteigeningsdecreet](#) – 2 februari 2015

[Advies omgevingsvergunning](#) – 9 februari 2015

Maart 2015

[Advies hervorming strategische adviesraden](#) – 2 maart 2015

[Advies voorontwerp van decreet kilometerheffing](#) – 9 maart 2015

[Advies conceptnota duaal leren](#) – 16 maart 2015

[Advies O&O-besluit IWT](#) – 16 maart 2015

[Advies beleidsrelevant wetenschappelijk onderzoek](#) – 16 maart 2015

[Advies uitgangspunten hervorming naar een Vlaamse kinderbijslag](#) – 16 maart 2015

[Advies ambulante en kermisactiviteiten](#) – 23 maart 2015

[Advies BVR projectcategorieën en WKK](#) – 23 maart 2015

[Advies stroomlijning innovatiestructuren](#) – 30 maart 2015

April 2015

[Advies reparatiedecreet Vlaamse Codex Fiscaliteit](#) – 27 april 2015

[Advies samenwerkingsakkoord kilometerheffing](#) – 27 april 2015

Mei 2015

[Advies tarievendecreet energie](#) – 5 mei 2015

[Advies instemming IAO-verdrag 170](#) – 18 mei 2015

[Advies ontwerp geluidsactieplannen](#) – 26 mei 2015

[Advies milieukwaliteitsnormen](#) – 26 mei 2015

[Advies conceptnota tripartite overlegmodel WVG](#) – 26 mei 2015

Juni 2015

[Advies jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan](#) – 1 juni 2015

[Advies BVR groene warmte en diepe geothermie](#) – 1 juni 2015

[Advies herstructurering beleidsdomein EWI](#) – 15 juni 2015

[Advies inkanteling ESF-agentschap](#) – 22 juni 2015

[Advies integratie plan MER in RUP](#) – 29 juni 2015

[Advies instemmingsdecreet aanpassing Protocol Londen](#) – 29 juni 2015

[Advies instemmingsdecreet aanpassing OSPAR-verdrag](#) – 29 juni 2015

[Advies dubbelbelastingverdragen Mexico, Spanje, Ierland](#) – 29 juni 2015

Juli 2015

[Advies aanvraagprocedures Ervaringsfonds](#) – 6 juli 2015

[Advies ledenaantal en samenstelling raad van bestuur VDAB](#) – 13 juli 2015

[Advies invoering kilometerheffing](#) – 13 juli 2015

[Advies dubbelbelastingverdrag Zwitserland](#) – 13 juli 2015

[Advies uitvoeringsbesluit topstukkendecreet](#) – 13 juli 2015

Augustus 2015

[Advies transitie inspectie RWO](#) – 10 augustus 2015

[Advies dubbelbelastingverdrag Polen](#) – 10 augustus 2015

[Advies instemming TIEA Aruba-Bermuda](#) – 10 augustus 2015

[Advies vrijstelling koopvaardijsector](#) – 31 augustus 2015

[Advies Vlaamse openbare statistieken](#) – 31 augustus 2015

[Advies toekenning betaald educatief verlof](#) – 31 augustus 2015

[Advies diverse besluiten financiën en begroting](#) – 31 augustus 2015

[Advies handelsovereenkomst EU-Colombia-Peru](#) – 31 augustus 2015

[Advies hervorming AGIV](#) – 31 augustus 2015

[Advies verzameldecreet financiën en begroting](#) – 31 augustus 2015

September 2015

[Advies tariefregulering drinkwater](#) – 7 september 2015

[Advies diepe aardwarmte](#) – 7 september 2015

[Advies VLAREM-treinen 2015](#) – 7 september 2015

[Advies wijziging energieprestatieregelgeving 2015](#) – 7 september 2015

[Advies begroting 2016](#) – 7 september 2015

[Advies regierol gemeenten lokale sociale economie](#) – 14 september 2015

[Advies decreetsevaluatie](#) – 21 september 2015

[Advies conceptnota clusterbeleid](#) – 28 september 2015

[Advies conceptnota ondernemerschap](#) – 28 september 2015

[Advies hervorming kmo-steuninstrumentarium](#) – 28 september 2015

[Advies conceptnota VSB](#) – 28 september 2015

[Advies conceptnota schooluitval](#) – 28 september 2015

[Advies conceptnota EAD](#) – 28 september 2015

Oktober 2015

[Advies conceptnota streekbeleid](#) – 5 oktober 2015

[Advies conceptnota opvang en vrije tijd schoolkinderen](#) – 12 oktober 2015

[Advies erkenning van competenties](#) – 12 oktober 2015

[Advies ontbinding IWT](#) – 19 oktober 2015

[Advies REG stimuleren in woningen](#) – 19 oktober 2015

[Advies fonds flankerend economisch innovatiebeleid](#) – 19 oktober 2015

[Advies conceptnota clean power for transport](#) – 26 oktober 2015

[Advies programmadecreet begroting 2016](#) – 26 oktober 2015

[Advies beheerdoelstellingen voor oppervlaktewaterkwantiteit](#) – 30 oktober 2015

November 2015

[Advies nationaal actieplan bedrijven en mensenrechten](#) – 9 november 2015

[Advies mozaïekdecreet WVG 2015](#) – 16 november 2015

[Advies voorontwerp van decreet Vlaamse sociale bescherming](#) – 23 november 2015

[Advies tijdelijke werkervaring](#) – 30 november 2015

[Advies steunregeling innovatieclusters](#) – 30 november 2015

[Advies Visie 2050](#) – 30 november 2015

December 2015

[Advies actieplan omgevingslawaaai luchthaven Brussel-Nationaal](#) – 21 december 2015

Rapporten en andere publicaties

[Werkprogramma van de SERV en zijn entiteiten + actualisatie](#) – 21 januari 2015

[Evaluatierapport begroting 2015](#) – 22 januari 2015

[Jaarverslag SERV 2014](#) – 23 maart 2015

[Sokkeltekst VAPA 2015-2019](#) – 26 mei 2015

Akkoorden

[Akkoord principes doelgroepenbeleid](#) – 21 januari 2015

[Akkoord uitgangspunten Vlaamse kinderbeijlag](#) – 16 maart 2015

[Akkoord banenpact](#) – 21 oktober 2015

9.2 Stichting Innovatie & Arbeid

[Wat maakt werk werkbaar voor zelfstandige ondernemers](#) – 3 februari 2015

[Werkbaar werk bij zelfstandige ondernemers in zes sectoren](#) – 3 februari 2015

[Werkbaar werk bij werknemers naar beroepsgroep](#) – 12 maart 2015

[De competentieportfolio van de Vlaamse zelfstandige ondernemer](#) – 2 april 2015

[Groei en aanwervingen in de Vlaamse ondernemingen en organisaties](#) – 29 april 2015

[Het nieuwe werken in de Vlaamse ondernemingen en organisaties](#) – 29 april 2015

[Competentieversterking van jongeren op een arbeidsgerichte leerweg](#) – 30 april 2015

[Grensoverschrijdend gedrag op het werk](#) – 8 mei 2015

[Actieve jobs, sleutel tot werkbaar werk en duurzame inzetbaarheid](#) – 8 juni 2015

[Tevredenheid over het zelfstandige ondernemerschap](#) – 8 juni 2015

[Werkbaarheidsprofiel voor zelfstandige ondernemers in de intellectuele diensten](#) – 8 juni 2015

[Haalbaarheid om tot het pensioen door te werken](#) – 13 juli 2015

[Innovatief en duurzaam aanbesteden in Vlaanderen](#) – 13 juli 2015

[Werkbaarheidsprofiel voor starters, groeiers en vrouwelijke zelfstandige ondernemers](#) – 29 september 2015

[Werkbaar werk bij werknemers met een arbeidshandicap](#) – 26 oktober 2015

[Teamwerk in Vlaanderen](#) – 28 oktober 2015

[Competentie- en opleidingsbeleid bij Vlaamse ondernemingen en organisaties](#) – 28 oktober 2015

[Sectoren aan de slag met werkbaar werk](#) – 14 december 2015

9.3 Commissie Diversiteit

[Advies inactiviteitsvallen](#) – 15 januari 2015

[Advies integratiepact](#) – 25 april 2015

[Advies Vlaams loopbaan- en diversiteitsbeleid](#) – 2 juni 2015

[Advies conceptnota EAD](#) – 28 september 2015

[Advies werkbaar werk voor personen met een arbeidshandicap](#) – 26 oktober 2015

[Advies actielijst arbeidsbeperking 2020](#) – 2 december 2015

9.4 Sectorcommissie Hout en Bouw

[Nota Duaal Leren](#) – 13 februari 2015

Deel 2 Organisatie van de SERV

Hoofdstuk 1

Wetgeving

SERV-decreet

Het nieuwe SERV-decreet dateert van 7 mei 2004 zoals gewijzigd op 19 december 2008. Het is in werking getreden op 1 januari 2009 ingevolge het besluit van de Vlaamse Regering van 23 januari 2009.

Stichting Innovatie & Arbeid

Sinds 1 januari 2009 is het nieuwe SERV-decreet van kracht ingevolge het besluit van 23 januari 2009. Dit decreet bevat onder meer de regelgeving voor de Stichting Innovatie & Arbeid. Een officieuze coördinatie van het SERV-decreet van 7 mei 2004 zoals gewijzigd door het decreet van 19 december 2008 is hieronder opgenomen voor zover het betrekking heeft op de Stichting Innovatie & Arbeid.

“Afdeling 2. - Bijzondere opdrachten van de Raad

Onderafdeling 1. - Stichting Innovatie & Arbeid

ART. 15. § 1. In de schoot van de Raad is er een stichting, genaamd

« Stichting Innovatie & Arbeid ».

§ 2. De in de eerste paragraaf bedoelde stichting heeft tot taak om zich te ontwikkelen tot een kenniscentrum op het gebied van organisatorische en technologische veranderingen in relatie tot arbeid in Vlaanderen. De in het eerste lid bedoelde taak omvat in elk geval: a) het bijeenbrengen van informatie en documentatie; b) het uitvoeren of initiëren van maatschappelijk onderzoek; c) het verspreiden van de behaalde onderzoeksresultaten; d) het mede onderbouwen van het overleg binnen en de standpuntbepaling van de Raad; e) het valoriseren van de onderzoeksresultaten naar de geledingen van de Raad, bedoeld in artikel 5, § 1; f) op verzoek van de Raad, het formuleren van aanbevelingen aan de Raad, de Vlaamse Regering en/of het Vlaams Parlement.“

Competentieteam

- 18 januari 2002 Decreet betreffende de eindtermen, de ontwikkelingsdoelen en de specifieke eindtermen in het voltijds gewoon en buitengewoon secundair onderwijs (Belgisch Staatsblad 08.02.2002).
- 7 mei 2004 Decreet inzake de Sociaal-Economische raad van Vlaanderen (Belgisch Staatsblad 25.08.2004).
- 30 april 2004 Decreet betreffende het verwerven van een titel van beroepsbekwaamheid (Belgisch Staatsblad 26.11.2004).
- 23 september 2005 Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 30 april 2004 betreffende het verwerven van een titel van beroepsbekwaamheid (Belgisch Staatsblad 30.11.2005).

Commissie Uitzendactiviteiten

- Decreet van 10 december 2010 betreffende de private arbeidsbemiddeling (Belgisch Staatsblad 29.12.2010).
- Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van het decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling (Belgisch Staatsblad 29.12.2010).

Sectorcommissies

De sectorcommissies zijn bij de SERV ondergebracht via het decreet inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen van 7 mei 2004 (gewijzigd door het decreet van 19 december 2008). Sinds 1 januari 2009 is het nieuwe SERV-decreet van kracht ingevolge het besluit van 23 januari 2009.

Hieronder vind je de artikels die relevant zijn voor de sectorcommissies.

“Afdeling 3 Bijzondere overleginstanties, opgericht bij de Raad

Onderafdeling 1 Sectorale commissies

ART.16. § 1. Op aanbeveling, op verzoek of als gevolg van een standpunt van de Raad kan de Vlaamse Regering voor iedere bedrijfstak of samenhangend geheel van bedrijfstakken die, respectievelijk dat zij omschrijft, bij de Raad sectorale commissies oprichten.

§ 2. Iedere sectorale commissie is samengesteld uit een gelijk aantal stemgerechtigde leden die de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties van de betrokken bedrijfstak, of het betrokken samenhangend geheel van bedrijfstakken, die, respectievelijk dat de Vlaamse Regering omschrijft, vertegenwoordigen. Zij worden door de Vlaamse Regering benoemd op dubbele lijsten, voorgedragen door de Raad.

Leden van een sectorale commissie en hun plaatsvervangers worden door de Vlaamse Regering ontslagen op verzoek van de Raad. Leden van een sectorale commissie en hun plaatsvervangers kunnen ook te allen tijde vrijwillig ontslag nemen.

Iedere sectorale commissie kiest onder zijn leden een voorzitter en een ondervoorzitter.

De Vlaamse Regering bepaalt voor iedere sectorale commissie het aantal leden zonder dat dit aantal twintig leden mag overschrijden.

Het mandaat van de leden duurt vier jaar. Het kan worden hernieuwd. De leden blijven in functie totdat hun opvolgers zijn aangesteld. Het lid dat voortijdig ophoudt zijn mandaat uit te oefenen, wordt vervangen door zijn plaatsvervanger totdat in de vervanging van het effectieve lid is voorzien met naleving van hetgeen is bepaald in het eerste lid van deze paragraaf.

§ 3. Overeenkomstig de in paragraaf 2, eerste lid, bepaalde procedure wordt voor ieder lid een plaatsvervangend lid benoemd.

§ 4. Iedere sectorale commissie stelt zijn reglement van orde op. Dit reglement van orde is onderworpen aan de goedkeuring van de Raad en van de Vlaamse Regering.

§ 5. De sectorale commissies hebben een algemene bevoegdheid tot het formuleren van aanbevelingen en standpunten inzake de aangelegenheden bedoeld in artikel 39 en/of de

artikelen 127, 128 en 129 van de Grondwet die een sociaal-economische dimensie hebben en tot de materies van de bedrijfstak, of het samenhangend geheel van bedrijfstakken, die, respectievelijk dat de Vlaamse Regering omschrijft, behoren.

De sectorale commissies kunnen op eigen initiatief, of op verzoek, aanbevelingen richten tot, respectievelijk standpunten meedelen aan, het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering, het lid van de Vlaamse Regering dat ter zake bevoegd is en de Raad.

§ 6. De sectorale commissies kunnen voor het onderzoek van bijzondere vraagstukken een beroep doen op deskundigen.

§ 7. Bij de Raad is er een coördinerend bestuur voor de sectorale commissies, dat samengesteld is uit de voorzitter en de leden van het dagelijks bestuur van de Raad en de voorzitters en ondervoorzitters van de sectorale commissies.

Het coördinerend bestuur is belast met:

1° het ordenen en op elkaar afstemmen van werkmethodes tussen de sectorale commissies onderling en met de Raad;

2° het uitwisselen van inlichtingen tussen de sectorale commissies onderling en met de Raad;

3° het bespreken van kwesties van gemeenschappelijk belang.“

Commissie Diversiteit

De Commissie Diversiteit kreeg een duidelijke wettelijke grondslag met het artikel 19 van het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

Sinds 1 januari 2009 is het nieuwe SERV-decreet van kracht ingevolge het besluit van 23 januari 2009. Dit decreet bevat onder meer de regelgeving inzake de Commissie Diversiteit. De werking van de Commissie Diversiteit staat in Onderafdeling 4 Commissie Diversiteit, ART. 19. en bijhorend uitvoeringsbesluit van 4 juni 2010 Besluit van de Vlaamse Regering tot uit

voering van artikel 19 van het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

“7 mei 2004 - Decreet inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Onderafdeling 4 Commissie Diversiteit

ART. 19. § 1. Bij de Raad fungeert een commissie, genaamd “Commissie Diversiteit”, die ijvert voor de evenredige vertegenwoordiging in het sociaal-economische leven van die groepen van de bevolking die thans niet op een evenredige wijze vertegenwoordigd zijn in het sociaal-economische leven.

De Vlaamse Regering bepaalt, na advies van de Raad, de nadere omschrijving van de in het eerste lid bedoelde groepen.

§ 2. De Commissie Diversiteit is samengesteld uit een gelijk aantal vertegenwoordigers van de volgende drie groepen:

1° de representatieve organisaties van de werkgevers, de middenstand en de landbouw;

2° de representatieve organisaties van de werknemers;

3° de representatieve organisaties van de groepen, vermeld in § 1, tweede lid.

Voor elk van de leden van de Commissie Diversiteit wordt door de organisatie die hen heeft voorgedragen, tevens een plaatsvervanger voorgedragen.

De leden en plaatsvervangende leden van de representatieve organisaties van de werkgevers, de middenstand en de landbouw, en van de representatieve organisaties van de werknemers worden aangewezen door de Raad. De Vlaamse Regering wijst de representatieve organisaties aan van de groepen, vermeld in § 1, tweede lid.

De Commissie Diversiteit verkiest onder zijn leden een voorzitter en een ondervoorzitter.

Voorzitter en ondervoorzitter kunnen nooit tot dezelfde groep van leden die de werkgevers-, middenstands- en landbouworganisaties, respectievelijk de werknemersorganisaties vertegenwoordigen, behoren.

Het mandaat van de leden duurt vier jaar. Het kan worden hernieuwd. De leden blijven in functie tot hun opvolgers zijn aangesteld. Het lid dat voortijdig ophoudt zijn mandaat uit te oefenen wordt vervangen door zijn plaatsvervanger totdat in de definitieve vervanging van het effectieve lid is voorzien.

§ 3. De Commissie Diversiteit betreft de in § 1 bedoelde groepen bij de werking overeenkomstig de modaliteiten vastgesteld in het reglement van orde.

§ 4. De Commissie Diversiteit stelt een reglement van orde op. Dat reglement van orde is onderworpen aan de goedkeuring van de Vlaamse Regering.

§ 5. Onverminderd artikel 13 kan de Raad de Commissie Diversiteit verzoeken om informatie in te zamelen, studies te verrichten en aanbevelingen te formuleren inzake de aangelegenheden bedoeld in artikel 39 en/of de artikelen 127, 128 en 129 van de Grondwet, die een sociaal-economische dimensie hebben en die inzonderheid het thema van de diversiteit of de evenredige participatie van minderheidsgroepen of minder bedeelde groepen betreffen.

De Commissie Diversiteit kan op eigen initiatief studies en aanbevelingen uitbrengen. De wijze waarop de commissie tot haar studies en aanbevelingen komt, wordt bepaald in het reglement van orde."

"4 juni 2010 - Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van artikel 19 van het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

De Vlaamse Regering, Gelet op het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, artikel 19, gewijzigd bij het decreet van 19 december 2008; Gelet op het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, gegeven op 24 april 2009; Gelet op het advies van de Inspectie van Financiën, gegeven op 3 juni 2009; Gelet op advies 46.901/1 van de Raad van State, gegeven op 16 juni 2009 met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State; Op voorstel van de minister-president van de Vlaamse Regering;

Na beraadslaging, Besluit: ART 1. Onder de groepen van de bevolking die thans niet op een evenredige wijze vertegenwoordigd zijn in het sociaal-economisch leven, vermeld in artikel 19, § 1, eerste lid, van het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, wordt verstaan de kansengroepen, vermeld in artikel 2, § 2, tweede lid, 1° en 2°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 januari 2004 tot uitvoering van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt wat betreft de beroepskeuzevoorlichting, beroepsopleiding, loopbaanbegeleiding en arbeidsbemiddeling.

ART 2. De volgende organisaties worden aangewezen als representatieve organisaties van de kansengroepen, vermeld in artikel 1:

1° de VZW Forum van Etnisch-Culturele Minderheden, met zetel in Vooruitgangstraat 323/4, 1030 Brussel;

2° het Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid, p/a VZW GRIP, Koningsstraat 136, 1000 Brussel.

ART. 3. De minister-president van de Vlaamse Regering, bevoegd voor het algemeen regeringsbeleid, is belast met de uitvoering van dit besluit. Brussel, 4 juni 2010. De minister-president van de Vlaamse Regering, K. PEETERS”

Hoofdstuk 2 Opdracht en werking

1 Opdracht

1.1 Advies

De SERV is de strategische adviesraad voor het Beleidsdomein Werk en Sociale Economie, voor Economie (binnen het beleidsdomein Economie, Wetenschappen en Innovatie) en voor Energie (binnen het beleidsveld Leefmilieu, Natuur en Energie; het gaat om een gedeelde bevoegdheid met de Minaraad). Ten slotte is de raad ook strategische adviesraad voor het Beleidsdomein Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid.

Deze specifieke bevoegdheden als SAR beletten niet dat de SERV ook op andere sociaal-economisch relevante domeinen actief blijft, zoals sociale bescherming, onderwijs of omgevingsbeleid. De Vlaamse Regering moet over alle ontwerpdecreten met een sociaal-economische dimensie aan de SERV advies vragen. De SERV-commissies bepalen of een adviesvraag een duidelijke sociaal-economische inslag heeft. Indien dit niet het geval is, deelt de SERV aan de adviesvrager onmiddellijk en gemotiveerd mee dat hij over deze adviesvraag geen opmerkingen formuleert. Ook brengt de SERV elk jaar verplicht advies uit over het Vlaamse begrotingsbeleid. Daarnaast formuleert de raad adviezen op eigen initiatief en standpunten over sociaal-economische thema's, maakt studies en verzorgt publicaties.

1.2 Overleg

Naast deze adviesopdracht vervult de SERV een overlegfunctie. Aan de ene kant houdt dit de voorbereiding in van het driedelige overleg met de Vlaamse Regering binnen het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC). De SERV verzorgt hiervoor het secretariaat. Aan de andere kant omvat dit het overleg tussen de Vlaamse sociale partners onderling.

1.3 Extra opdrachten

In het SERV-decreet werden extra opdrachten verankerd (bv. onderzoek door de Stichting Innovatie & Arbeid en het Competentieteam). Het decreet verduidelijkt ook de rol van secretariaat die de SERV opneemt voor de autonome commissies.

2 Werking

In de raad zetelen tien vertegenwoordigers van de representatieve organisaties van de Vlaamse werkgevers, middenstand en landbouw (Voka, UNIZO, Boerenbond en Verso) en tien vertegenwoordigers van de representatieve Vlaamse werknemersorganisaties (ACV, ABVV en ACLVB). Deze representatieve samenstelling geeft de SERV een stevige maatschappelijke verankering.

De raad is het hoogste orgaan binnen de SERV. In zijn adviezen streeft de raad naar consensus.

De Vlaamse Regering benoemt de leden op voordracht van de sociale partners. Hun mandaat duurt vier jaar en is verlengbaar.

Het dagelijks bestuur van de SERV bestaat uit een vertegenwoordiger van de Vlaamse sociale partners ABVV, ACV, ACLVB, UNIZO, Voka en Boerenbond. De administrateur-generaal en adjunct-administrateur-generaal van de SERV zetelen met raadgevende stem. Het voorzitterschap wisselt jaarlijks tussen de vier grootste sociale partners. Elk jaar levert een andere partner, volgens een beurtrol, respectievelijk voorzitter en ondervoorzitter aan het

dagelijks bestuur. De voorzitter en ondervoorzitter komen nooit tegelijk uit de werkgevers- of werknemersgroep.

In 2015 was Caroline Copers (ABVV) voorzitter, Karel Van Eetvelt was ondervoorzitter. De dagelijkse leiding over het secretariaat is in handen van de administrateur-generaal en zijn adjunct.

3 Commissies

De SERV kan een beroep doen op deskundigen en permanente of tijdelijke commissies oprichten. De SERV-organisaties kiezen de leden. Ook kan de raad beslissen andere deskundigen aan de werkzaamheden van de commissies te laten deelnemen.

Hoofdstuk 3 Samenstelling

Samenstelling SERV

Dagelijks bestuur

Voorzitter

Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV

Ondervoorzitter

Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO

Leden

De Becker Sonja, voorzitter Boerenbond
Engelen Hugo, Vlaams gewestsecretaris ACLVB
Maertens Hans, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Clauwaert Alain, voorzitter algemene centrale ABVV
Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
Diepvents Philippe, directeur studiedienst Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Callens Piet, verbondssecretaris ACV Waas en Dender
Cnop Walter, algemeen secretaris ACV Meta
Daerden Justin, nationaal verantwoordelijke ACV Bouw en Industrie
Dielen Ilse, vakbondssecretaris ACV Antwerpen
Repriels Koen, adviseur studiedienst ACV
Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Engelen Hugo, Vlaams gewestsecretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

De Becker Sonja, voorzitter Boerenbond
Gotzen Rudi, adviseur studiedienst Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Deiteren Caroline, adviseur studiedienst UNIZO
Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Deheegher Tine, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Delfosse Jan, directeur-generaal Comeos Vlaanderen
De Pril Wilson, directeur-generaal AGORIA Vlaanderen
Maertens Hans, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Teughels Sonja, senior adviseur arbeidsmarkt Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Aerts Bruno, directeur Verso

Plaatsvervangende leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

De Batselier George, ondervoorzitter ABVV-Metaal
Reniers Chris, algemeen secretaris ACOD
Verbeek Pieter, adviseur Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Bortels Martien, secretaris ACV Limburg
Coopman Marianne, algemeen secretaris COV
Decavel Luc, verbondssecretaris ACV
Oeyen Elke, medewerker Vlaamse bewegingsploeg ACV
Persoone Marijke, adjunct algemeen secretaris LBC-NVK
Van der Hallen Peter, adviseur studiedienst ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Aissa Laïla, adviseur studiedienst ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

Meulemans Bert, adviseur gezins-en gemeentebesleid Boerenbond
Penninckx Iris, adviseur studiedienst Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Bortier Johan, directeur studiedienst UNIZO
Vanden Abeele Piet, adviseur studiedienst UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Brouwers Els, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Cattelain Ann, directeur juridische dienst Federgon
Collaerts Karl, senior adviseur fiscaliteit & begroting Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Demeester Niko, secretaris-generaal Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Dillen Marc, directeur-generaal VCB

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Bode Agnes, algemeen directeur Familiehulp

Wonen de vergaderingen bij met raadgevende stem

Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV
Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV

Samenstelling VESOC

Voorzitter

Bourgeois Geert, minister-president van de Vlaamse Regering

Leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
Diepvents Philippe, directeur studiedienst Vlaams ABVV
Van Heetvelde Werner, federaal secretaris Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België – ACV

Callens Piet, verbondssecretaris ACV Waas en Dender
Daerden Justin, nationaal verantwoordelijke ACV Bouw en Industrie
Persoone Marijke, adjunct-algemeen secretaris LBC-NVK
Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Engelen Hugo, Vlaams gewestsecretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

De Becker Sonja, voorzitter Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Bortier Johan, directeur studiedienst UNIZO
Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO

Voka-Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Beckx Frank, gedelegeerd bestuurder Essenscia Vlaanderen
Demeester Niko, secretaris-generaal Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Maertens Hans, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Teughels Sonja, senior adviseur arbeidsmarkt Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Aerts Bruno, directeur Verso

Leden van de Vlaamse Regering vaste delegatie

Bourgeois Geert, minister-president van de Vlaamse Regering
Crevits Hilde, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs
Muyters Philippe, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport
Turtelboom Annemie, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie

De overige ministers van de Vlaamse Regering nemen aan de vergaderingen deel wanneer er punten op de dagorde staan die tot hun bevoegdheden behoren.

Wonen de vergaderingen bij met raadgevende stem

Vlaamse overheid

waarnemend: Ruebens Martin, secretaris-generaal Departement Kanselarij en Bestuur
Vanderpoorten Dirk, secretaris-generaal Departement voor Werk en Sociale Economie

SERV

Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV
Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV

Samenstelling Stichting Innovatie & Arbeid

Dagelijks bestuur

Voorzitter

Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV

Ondervoorzitter

Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO

Leden

De Becker Sonja, voorzitter Boerenbond
Engelen Hugo, Vlaams gewestsecretaris ACLVB
Maertens Hans, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Clauwaert Alain, voorzitter algemene centrale ABVV
Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
Diepvents Philippe, directeur studiedienst Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Callens Piet, verbondssecretaris ACV Waas en Dender
Cnop Walter, algemeen secretaris ACV Meta
Daerden Justin, nationaal verantwoordelijke ACV Bouw en Industrie
Dielen Ilse, vakbondssecretaris ACV Antwerpen
Repriels Koen, adviseur studiedienst ACV
Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Engelen Hugo, Vlaams gewestsecretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

De Becker Sonja, voorzitter Boerenbond
Gotzen Rudi, adviseur studiedienst Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Deiteren Caroline, adviseur studiedienst UNIZO
Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Deheegher Tine, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Delfosse Jan, directeur-generaal Comeos Vlaanderen
De Pril Wilson, directeur-generaal AGORIA Vlaanderen
Maertens Hans, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Teughels Sonja, senior adviseur arbeidsmarkt Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Aerts Bruno, directeur Verso

Plaatsvervangende leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

De Batselier George, ondervoorzitter ABVV-Metaal
Reniers Chris, algemeen secretaris ACOD
Verbeek Pieter, adviseur Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Bortels Martien, secretaris ACV Limburg
Coopman Marianne, algemeen secretaris COV
Decavel Luc, verbondssecretaris ACV
Oeyen Elke, medewerker Vlaamse bewegingsploeg ACV
Persoone Marijke, adjunct algemeen secretaris LBC-NVK
Van der Hallen Peter, adviseur studiedienst ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Aissa Laïla, adviseur studiedienst ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

Meulemans Bert, adviseur gezins-en gemeentebelid Boerenbond
Penninckx Iris, adviseur studiedienst Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Bortier Johan, directeur studiedienst UNIZO
Vanden Abeele Piet, adviseur studiedienst UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Brouwers Els, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Cattelain Ann, directeur juridische dienst Federgon
Collaerts Karl, senior adviseur fiscaliteit & begroting Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Demeester Niko, secretaris-generaal Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Dillen Marc, directeur-generaal VCB

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Bode Agnes, algemeen directeur Familiehulp

Wonen de vergaderingen bij met raadgevende stem

Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV
Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV

Samenstelling Competentieteam

Dagelijks bestuur

Voorzitter

Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV

Ondervoorzitter

Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO

Leden

De Becker Sonja, voorzitter Boerenbond
Engelen Hugo, Vlaams gewestsecretaris ACLVB
Maertens Hans, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Clauwaert Alain, voorzitter algemene centrale ABVV
Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
Diepvents Philippe, directeur studiedienst Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Callens Piet, provinciaal voorzitter ACV Oost-Vlaanderen
Cnop Walter, algemeen secretaris ACV Meta
Daerden Justin, nationaal verantwoordelijke ACV Bouw en Industrie
Dielen Ilse, provinciaal voorzitter ACV Antwerpen
Repriels Koen, adviseur studiedienst ACV
Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Engelen Hugo, Vlaams gewestsecretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

De Becker Sonja, voorzitter Boerenbond
Gotzen Rudi, adviseur studiedienst Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Deiteren Caroline, coördinator sociale cel studiedienst UNIZO
Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Deheegher Tine, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Delfosse Jan, directeur-generaal Comeos Vlaanderen
De Pril Wilson, directeur-generaal AGORIA Vlaanderen
Maertens Hans, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Teughels Sonja, senior adviseur arbeidsmarkt Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Aerts Bruno, directeur Verso

Plaatsvervangende leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

De Batselier George, ondervoorzitter ABVV-Metaal
Reniers Chris, algemeen secretaris ACOD
Verbeek Pieter, adviseur Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Bortels Martien, secretaris ACV Limburg
Coopman Marianne, algemeen secretaris COV
Decavel Luc, verbondssecretaris ACV
Oeyen Elke, medewerker Vlaamse bewegingsploeg ACV
Persoone Marijke, adjunct algemeen secretaris LBC-NVK
Van der Hallen Peter, adviseur studiedienst ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Aissa Laïla, adviseur studiedienst ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

Meulemans Bert, adviseur gezins-en gemeentebelid Boerenbond
Penninckx Iris, adviseur studiedienst Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Bortier Johan, directeur studiedienst UNIZO
Vanden Abeele Piet, adviseur studiedienst UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Brouwers Els, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Cattelain Ann, directeur juridische dienst Federgon
Collaerts Karl, senior adviseur fiscaliteit & begroting Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Demeester Niko, secretaris-generaal Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Dillen Marc, directeur-generaal VCB

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Bode Agnes, algemeen directeur Familiehulp

Wonen de vergaderingen bij met raadgevende stem

Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV
Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV

Samenstelling begeleidingscommissie Pendelfonds

Voorzitter

Klynen Eddy, coördinator Vlaamse Stichting Verkeerskunde

Plaatsvervanger van de voorzitter

De Mulder Kirsten, projectmedewerker Vlaamse Stichting

Leden

Vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties

De Vidts Freekje, adviseur UNIZO
Sannen Goedele, senior adviseur Logistiek en Mobiliteit Voka
Van der Velden Marleen, stafmedewerker GIS-Boerenbond

Vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties

Kwanten Suzanne, adviseur studiedienst ACLVB
Repriels Koen, adviseur studiedienst ACV
Verhoeven Greg, adviseur studiedienst Vlaams ABVV (ter vervanging van Bart Neyens)

Vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering

De Brabandere Bert, stafmedewerker minister Hilde Crevits
Vincent Thomas, afgevaardigde van minister Geert Bourgeois

Vertegenwoordiger van de afdeling Beleid, Mobiliteit en Verkeersveiligheid van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken

Goossens Wilfried

Plaatsvervangende leden

Vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties

Kerkhofs Ward, senior stafmedewerker belangenbehartiging Voka - Kamer van Koophandel Limburg
Meulemans Bert, adviseur gezins- en welzijnsbeleid Boerenbond
Vandorpe Gilles, adviseur UNIZO

Vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties

Diesbecq Nathalie, adviseur studiedienst ACV
Van Hertbruggen Ellen, adviseur studiedienst ACLVB
Verbeek Pieter, adviseur Vlaams ABVV (ter vervanging van Greg Verhoeven)

Samenstelling commissie Uitzendactiviteiten

In de commissie zijn er 20 vertegenwoordigers (10 effectieven en 10 plaatsvervangers) van de Vlaamse sociale partners: 10 leden vertegenwoordigen de werknemersorganisaties en 10 de werkgeversorganisaties.

De commissie wordt voorgezeten door een onafhankelijke voorzitter. Verder zetelen in de commissie nog met raadgevende stem: een juridisch expert en vertegenwoordigers van de betrokken Vlaamse administratie (het Departement Werk en Sociale Economie).

Het secretariaat van de commissie wordt waargenomen door de SERV.

Voorzitter

Vanachter Othmar, prof. em., fac. rechtsgeleerdheid KULeuven

Leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Van Hoof Anita, federaal secretaris BBTk
Wirken Pascale, adviseur Algemene Centrale ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Vandergucht Sandra, stafmedewerkster ACV Metea
Van den Bergh Piet, juridisch adviseur studiedienst ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Aissa Laïla, adviseur studiedienst ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Renard Joris, adviseur arbeidsmarktbeleid UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Cattelain Ann, adviseur juridische dienst FEDERGON
Teughels Sonja, senior adviseur arbeidsmarkt Voka – Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Van Meenen Joeri, adjunct-directeur Vlaamse Confederatie Bouw

Boerenbond - BB

Vanoirbeek Luc, adviseur studiedienst Boerenbond

Plaatsvervangende leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Jaenen Gaby, secretaris algemene Centrale ABVV Limburg
Magnus Ortwin, algemeen secretaris ABVV-Metaal

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Leurs André, diensthoofd studiedienst ACV Bouw, Industrie & Energie
Somers Francis, ACV Voeding en Diensten
Van Damme Jeroen, LBC NVK

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

Schoukens Bart, consulent Agro/bedrijfshulp

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Deiteren Caroline, adviseur UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Leroy Veronique, adviseur Federgon
Loxham Nicola, adviseur Vlaamse Confederatie Bouw
Muyldermans Herwig, algemeen directeur Federgon

Vertegenwoordigers van het Departement Werk en Sociale Economie

Cambré Karen
Corthouts Fran
Hex Frank
Lembrechts Margot

Deskundige

Plets Isabel, advocate Lydian

Wonen de vergadering bij met raadgevende stem

Maes Anja, medewerker
Van Vlem Dirk, opdrachthouder SERV

Samenstelling Commissie Diversiteit

De Commissie Diversiteit is paritair samengesteld. Naast de vertegenwoordigers van de representatieve organisaties uit de SERV zijn er toegevoegde leden, namelijk de vertegenwoordigers van de representatieve organisaties van de kansengroepen. In de Commissie Diversiteit is één werkgroep actief die zich zowel over de doelgroep personen van allochtone afkomst buigt als over de doelgroep personen met een arbeidshandicap.

Dagelijks bestuur

Voorzitter

Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV

Leden

Chakkar Mohamed, afgevaardigde Minderhedenforum vzw
 Maertens Hans, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Pieters Didier, afgevaardigd voor het Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid
 Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO
 Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Clauwaert Alain, voorzitter algemene centrale ABVV
 Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
 Diepvents Philippe, directeur studiedienst Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Callens Piet, provinciaal voorzitter ACV Oost-Vlaanderen
 Cnop Walter, algemeen secretaris ACV Metea
 Daerden Justin, nationaal verantwoordelijke ACV Bouw en Industrie
 Dielen Ilse, provinciaal voorzitter ACV Antwerpen
 Repiels Koen, adviseur studiedienst (ter vervanging van Roskams Jeroen)
 Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Engelen Hugo, Vlaams gewestsecretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

De Becker Sonja, voorzitter Boerenbond
Gotzen Rudi, adviseur studiedienst Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Deiteren Caroline, coördinator sociale cel studiedienst UNIZO
Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Deheegher Tine, senior adviseur Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Delfosse Jan, directeur-generaal COMEOS Vlaanderen
De Pril Wilson, directeur-generaal Agoria Vlaanderen
Maertens Hans, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Teughels Sonja, senior adviseur arbeidsmarkt Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Aerts Bruno, directeur Verso

Vertegenwoordigers van de representatieve kansengroepen

Benmammam Siham, beleidsmedewerker Minderhedenforum vzw
Chakkar Mohamed, coördinator Federatie Marokkaanse Verenigingen
Dhooghe Kirsten, projectverantwoordelijke Vlaams Patiëntenplatform vzw
Marzo Fernando, voorzitter werkgroep tewerkstelling Minderhedenforum vzw
Ntambwe Modi, bestuurder Minderhedenforum vzw
Pieters Didier, medewerker Werkbank vzw Jong-Katholieke Vereniging Gehandicapten
Van Bellingen Wouter, directeur Minderhedenforum vzw
Van Impe Anja, Fevlado-Passage vzw
Wouters Jos, stafmedewerker Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid

Plaatsvervangende leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

De Batselier Georges, nationaal secretaris CMB
Reniers Chris, algemeen secretaris ACOD
Verbeek Pieter, adviseur studiedienst

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Bortels Martien, secretaris beweging ACV Limburg
Coopman Marianne, algemeen secretaris COV

Decavel Luc, verbondssecretaris ACV Zuid-West-Vlaanderen
 Oeyen Elke, ACV-Beweginsploeg
 Persoone Marijke, adjunct algemeen secretaris LBC-NVK
 Van der Hallen Peter, adviseur studiedienst

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Aissa Laïla, adviseur studiedienst ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

Meulemans Bert, adviseur studiedienst Boerenbond
 Penninckx Iris, adviseur studiedienst Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Bortier Johan, directeur studiedienst UNIZO
 Vanden Abeele Piet, adviseur studiedienst UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Brouwers Els, senior adviseur Essenscia
 Cattelain Ann, adviseur FEDERGON
 Collaerts Karl, senior adviseur fiscaliteit & begroting Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Demeester Niko, secretaris-generaal Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Dillen Marc, directeur-generaal VCB

Vereniging voor Social Profit ondernemingen - Verso

Bode Agnes, algemeen directeur Familiehulp

Vertegenwoordigers van de representatieve kansengroepen

Corsini Luciano, bestuurder Minderhedenforum vzw
 Craeymeersch Mieke, Similis vzw
 Draelants Lode, directeur Internationaal comité vzw
 Lahlali Mohamed, beleidsmedewerker Minderhedenforum vzw
 Pypops Ulrike, Belgische Vereniging Strijd tegen mucoviscidose vzw
 Rutjes Bernadette, Nationale Vereniging voor hulp aan verstandelijk gehandicapten
 Sergiooris Pieter, Rondpunt vzw
 Spaas Nele, beleidsmedewerker Minderhedenforum vzw
 Tytgat Katrien, Vlaams gebruikersoverleg voor personen met een handicap
 Van Bellingen Wouter, directeur Minderhedenforum vzw

Wonen de vergaderingen bij met raadgevende stem

Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV
 Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV

Hoofdstuk 4 Medewerkers

Medewerkers SERV

Secretariaat-generaal

Kerremans Pieter, administrateur-generaal

Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal

Taelemans Ingrid, directiesecretariaat

Vermeire Kathleen, directiesecretariaat

Studiedienst

arbeidsmarktbeleid

Hedebouw Liselotte

Hellings Sandra

Morsink Niels

Valcke Mieke

economie en innovatie/sociale bescherming

Bogaerts Kristel

Buyse Tim

Dethée Michel

Knaepen Wim

begroting en financiering

Eysackers Erwin

Mathot Axel (uit dienst 30/09/2015)

regulering en marktordening (met o.a. werking overheid, energie, omgevingsbeleid, water)

Al Marchohi Mohamed (uit dienst 31/12/2015)

Bollen Annemie

Kaller Alexander (1 jaar tijdelijk in dienst, uit dienst 31/12/2015)

Lamote Annick

Van Humbeeck Peter

internationale werking

Taelemans Ingrid

Van Peer Ria

Personeels- en financiële dienst

Reyniers Anne

Janssens Martine

Mattelaer Isabelle

Mouton Bart

Informaticadienst

Bongaerts Leo

Verzele Tom

Communicatiedienst

Muys Leen

Havet Katleen

Muyllé Martine

Pieraert Erik (uit dienst 20/11/2015)

Informatie monitoring, bibliotheek en archief

Huyghe Claudine

Van den Bergh Marc

Administratie

Beerens Annick

Pynaert Dorina (uit dienst 31/03/2015)

Van den Heuvel Lieve

Van der Cammen Suzanne (uit dienst 31/10/2015)

Van der Wildt Huguette

Logistiek

Baeyens Patrick

De Cockere Chantal

Faelens Barbara

Lefèvre Pascal

Neyts Ciska (uit dienst 30/06/2015)

Medewerkers Stichting Innovatie & Arbeid

Administrateur-generaal

Kerremans Pieter

Adjunct-administrateur-generaal

Deman Esther

Diensthofd

dr. Katrijn Vanderweyden

Directiemedewerker

Verbruggen Patrick

Onderzoeks- en valorisatieteam

arbeidsmarkt en innovatieprocessen in organisaties en ondernemingen

Baisier Leen

Delagrang Hendrik

Notebaert Stefanie

economie, innovatie en duurzaam ondernemerschap

Penne Katrien

Verdonck Gert

werkbaar werk en langere loopbanen

Bourdeaud'hui Ria

Hade Bamps

Janssens Frank

Vanderhaeghe Stephan

valorisatie

Coenen Jos

Lauwers Brigitte

Medewerkers Competentieteam

Administrateur-generaal

Kerremans Pieter

Adjunct-administrateur-generaal

Deman Esther

Afdelingshoofd

Vanaerschot Leen

Medewerkers

De Keersmaecker Veerle

Lefebvre Wim

Olbrechts Ann

Vande Velde Saskia

Verachtert Leen

Willems David

Medewerkers Pendelfonds

De ondersteuning van de begeleidingscommissie wordt tijdelijk waargenomen door het MORA-secretariaat.

Medewerkers Adviescommissie voor Uitzendactiviteiten

Secretaris

Dirk Van Vlem

Medewerker

Anja Maes

Medewerkers sectorcommissies

Sectorcommissie Metaal- en Technologische Industrie

Knaepen Wim

Sectorcommissie Textiel en Confectie

Milo Nico

Sectorcommissie Goederenvervoer

Milo Nico

Sectorcommissie Welzijns- en Gezondheidszorg

Dethée Michel

Mathot Axel (uit dienst 30/09/2015)

Sectorcommissie Hout en Bouw

Dethée Michel

Sectorcommissie Toerisme

Van Peer Ria

Medewerkers Commissie Diversiteit

Administrateur-generaal

Kerremans Pieter

Adjunct-administrateur-generaal

Deman Esther

Studiedienst

Hedebouw Liselotte

Deel 3 Commissie Sociale Economie

Hoofdstuk 1

Opdracht en werking

1 Opdracht en werking

De Commissie Sociale Economie bestaat uit vertegenwoordigers van ondernemingen binnen de sociale economie, de representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de SERV, het Departement Werk en Sociale Economie en onafhankelijke deskundigen.

Binnen de Commissie Sociale Economie wordt minimaal driemaandelijks overleg georganiseerd over bestaande of toekomstige beleidsmaatregelen op het vlak van sociale economie. Dit overleg gaat over:

- de hoofdlijnen van het beleid
- de ontwikkeling van een beleidsvisie
- beleidsvoornemens, beleidsplannen en regelgeving in voorbereiding op het niveau van de Europese Unie en over internationale verdragen in voorbereiding.

De Commissie Sociale Economie volgt en interpreteert de maatschappelijke ontwikkelingen op het vlak van sociale economie en detecteert daarbij eventuele knelpunten.

Binnen het overleg in de commissie staat het consensusprincipe centraal. Door het voeren van een dialoog tussen de vertegenwoordigende partijen maakt de commissie werk van een draagvlak waarbij de partijen samen antwoorden bieden op de belangrijkste uitdagingen die het beleid inzake sociale economie stelt.

In 2015 kwam de commissie 4 keer bij elkaar. Het deeloverleg, dat de sociale economie-ondernemingen en de experts van de Commissie Sociale Economie groepeerde, kwam ook 4 keer samen.

2 Adviezen

Standpunt bij beleidsnota Sociale Economie

2/02/2015

Op 26 januari 2015 maakte de Commissie Sociale Economie zijn standpunt bekend over de beleidsnota Sociale Economie 2014-2019 van minister Homans. De Commissie Sociale Economie onderschrijft in dit schrijven het SERV-advies en wijst ook op een aantal onduidelijkheden inzake de budgettaire impact, doorstroom en de samenwerking van de minister bevoegd voor Sociale Economie met andere ministers.

Contactpersoon

Niels Morsink, tel. 02 209 01 95, nmorsink@serv.be

[standpuntbij beleidsnota Sociale Economie](#)

Standpunt SINE-maatregel

20/05/2015

De SINE-maatregel zou sinds de bevoegdheidsoverdracht naar Vlaanderen niet meer gecombineerd kunnen worden met subsidiëring via dienstencheques. De cumulatie zou niet stroken met de Europese groepsvrijstellingsverordening. Tegen de achtergrond van essentiële principes zoals good governance en inclusie door werk, heeft de Commissie Sociale Economie haar ongerustheid overgemaakt over de impact van deze beslissing en van de abrupte wijze waarop ze wordt toegepast. Het stopzetten van de SINE-maatregel in de sector van de sociale inschakelingseconomie zou de meest kwetsbare werknemers treffen, waaronder 50-plussers en laaggeschoolden. Deze groepen worden in de getroffen ondernemingen proportioneel meer tewerkgesteld, en deze middelen worden net gebruikt voor de extra begeleidingsnood en de opvang van productiviteitsverlies.

Contactpersoon

Niels Morsink, tel. 02 209 01 95, nmorsink@serv.be

[standpuntbij SINE-maatregel](#)

3 Activiteiten

Hoorzitting EU & Sociale Economie

Op 3 maart 2015 vond een hoorzitting plaats omtrent de EU & sociale economie.

Commissielid Astrid Coates gaf een inleidende presentatie over de impact van de Europese staatssteunregelgeving op de sociale (inschakelings)economie. Na een situering van onder meer de EU-mededingingsregels en het verbod op staatssteun werd stilgestaan bij de begrippen 'staatsteun' en 'onderneming'. Er werd afgesloten met de verenigbaarheid en legitimiteit van staatssteun volgens het VWEU (algemene groepsvrijstellingsverordening en DAEB-financiering).

Mevr. Farah Nolens van het departement WSE gaf een uiteenzetting over de impact van staatssteunregelgeving op maatwerk, met een focus op de groepsvrijstellingsverordening nr. 651/2014. De nieuwigheden, gemeenschappelijke bepalingen, de steun voor kwetsbare werknemers, steun voor werknemers met een handicap en de DAEB werden uit de doeken gedaan.

Astrid Hannes (VLEVA) gaf een uiteenzetting over EU-subsidies voor sociale economie en sociale innovatieprojecten. Er werd stilgestaan bij de VLEVA-EU-subsidiewijzer, de Europese subsidieloga en -kaders en de verschillende EU-subsidieprogramma's (ESF, Employment and Social Innovation, Horizon 2020, EFRO en Europa voor de burger).

Dhr. Jos Sterckx van het Kenniscentrum Sociaal Europa gaf een presentatie over Europese subsidies voor de Sociale Economie.

Het beleidskader van de EU dat bepalend is voor de inhoud van subsidieprogramma's werd geschetst. Er werd ook stilgestaan bij de structuurfondsen (ESF, EFRO), het plattelandprogramma PDPO III en thematische fondsen. Nadien werd ingezoomd op hoe een concreet Europees project moet worden ontwikkeld en ingediend.

Toelichting omtrent SINE-maatregel

Op 7 mei 2015 gaf mevr. Greet Valck van het kabinet van viceminister-president Homans een toelichting over de hervorming van de SINE-maatregel.

Op 3 september 2015 gaf mevr. Greet Valck een toelichting bij de conceptnota SINE("Naar een nieuw ondersteuningskader binnen sociale economie").

Toelichting omtrent decreet W²

Op 7 mei 2015 gaf mevr. Ann Gaublomme adviseur op het kabinet van minister Vandeurzen een stand van zaken over de uitvoering van het decreet W².

Andere discussieonderwerpen

Naast bovengenoemde standpunten kwamen ook talrijke andere onderwerpen aan bod tijdens gedachtewisselingen in de commissie. De commissie besprak uitvoerig onder andere het doelgroepenbeleid en het Banenpact van de sociale partners.

Daarnaast kwamen ook verschillende andere onderdelen van de sociale economie aan bod. Vanzelfsprekend de beleidsbrief, maar ook het beleid ten aanzien van activiteitencoöperaties en coöperatieve vennootschappen werd besproken. Er werd ingegaan op de vele onzekerheden waarmee arbeidszorg te kampen heeft. De commissieleden bespraken de uitdagingen inzake in- en doorstroom in de sociale economie en de regierol van gemeenten in de sociale economie.

De SINE-maatregel en de combinatie met dienstencheques werd in een juridisch en Europees kader bestudeerd en bediscussieerd. Sébastien Perea, secretaris-generaal van ConcertES, gaf een uiteenzetting over de sociale (inschakelings)economie binnen het dienstenchequestelsel. ConcertES groepeert federaties van sociale economiebedrijven en telt 17 leden.

Ten slotte, werd een eerste aanzet gegeven voor een visienota sociale economie.

Hoofdstuk 2 Organisatie

1 Wetgeving

Oprichting en werking Commissie Sociale Economie

- Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de Commissie Sociale Economie en tot opheffing van titel IX van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 september 2000 houdende een impuls- en ondersteuningsprogramma van de meerwaarde economie.

Decreet ondersteuning Sociale Economie

- Ontwerp van decreet betreffende de ondersteuning van het ondernemerschap op het vlak van de sociale economie en de stimulering van het maatschappelijk verantwoord ondernemen.

2 Medewerkers

Voorzitter

Van Steenberge Josse

Studiedienst

Benyaich Bilal

3 Samenstelling

Voorzitter

Van Steenberge Josse

Leden

Vertegenwoordigers van de sociale economie-ondernemingen

Bosmans Peter, Coöperaties

Debock Ann, Vlaams Invoegplatform

Devisch Francis, Vlab

Neudt Dany, Activiteitencoöperaties

Van Passel Jan, Koepel lokale diensteneconomie

Verraes Eva, SST

Vertegenwoordigers van de representatieve werkgeversorganisaties

Unie van Zelfstandige Ondernemers – UNIZO

Cuyt Bjorn, UNIZO

Diels Eve, UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Teughels Sonja, Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Van Herck Pieter, Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Boerenbond – BB

Meulemans Bert, Boerenbond

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen – Verso

Vander Steene Wouter, Verso

Vertegenwoordigers van de representatieve werknemersorganisaties

Algemeen Belgisch Vakverbond – ABVV

Colpaert John, ABVV

Diepvents Philippe, ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België – ACV

De Block Kris, ACV

Gryp Stijn, ACV

Vandenberghe Patrick, ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België – ACLVB

Aissa Laïlla, ACLVB

Onafhankelijke deskundigen

Castelein Carole

Coates Astrid

Vertegenwoordigers van het Departement Werk en Sociale Economie

Lievens Sabine

Vandebroek Kathleen

Woont de vergadering bij met raadgevende stem

Benyaich Bilal, studiedienst Commissie Sociale Economie

Kunnen de vergaderingen bijwonen met raadgeven stem

Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV

Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV

Plaatsvervangende leden

Vertegenwoordigers van de sociale economie-ondernemingen

De Bruyn Erwin, Acitiviteitencoöperaties

De Cock Stef, Vlab

De Ghein Thomas, Vlaams Invoegplatform

Motmans Jos, Coöperaties

Vancoillie Joeri, Koepel lokale diensteneconomie

Vanderstock Lieven, SST

Vertegenwoordigers van de representatieve werkgeversorganisaties

Unie van Zelfstandige Ondernemers – UNIZO

Cabooter Koen, UNIZO

Deiteren Caroline, UNIZO

Voka – Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Demeyer Tom, Voka – Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Duvillier Gianni, Voka – Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Boerenbond – BB

Penninckx Iris, Boerenbond

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen – Verso

Deroy Kristel, Verso

Vertegenwoordigers van de representatieve werknemersorganisaties

Algemeen Belgisch Vakverbond – ABVV

Lanckswaert Nicole, ABVV

Van Gils Marieke, ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België – ACV

Diels Sofie, ACV

Herpoele Wilfried, ACV

Van Kerkhove Marijke, ACV

Algemene Centrale voor Liberale Vakverbonden van België – ACLVB

Truyens Gert, ACLVB

Vertegenwoordigers van het Departement Werk en Sociale Economie

De Keulenaer Bie

Van der Borgh Veerle

Deel 4 Vlaamse Havencommissie

Hoofdstuk 1 Werking 2015

1 Adviezen

De VHC heeft eind 2014 via de SERV van minister Joke Schauvliege een adviesvraag gekregen over het “decreet houdende de instemming met het Internationaal Verdrag van Hong Kong voor het veilig en milieuvriendelijk recycleren van schepen”. De VHC heeft dit dossier bestudeerd en heeft op 13 januari 2015 aan de bevoegde minister een brief gestuurd met de instemming met de inhoud van het decreet.

De VHC heeft eind 2014 via de SERV van minister Joke Schauvliege een adviesvraag gekregen over het “decreet houdende de instemming met het Internationaal Verdrag van 2004 voor de controle en het beheer van ballastwater en sedimenten van schepen”. De VHC heeft per brief aan de minister een opmerking geformuleerd en ingestemd met de inhoud van het decreet.

De VHC heeft in juni 2015 via de SERV van minister Joke Schauvliege een adviesvraag gekregen over het “ontwerp van decreet houdende instemming met de wijzigingen van de Bijlagen II en III bij het Verdrag van Parijs van 22 september 1992 inzake de bescherming van het marien milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, aangenomen te Oostende op 29 juni 2007”. De VHC heeft dit dossier bestudeerd en heeft de bevoegde minister een brief gestuurd met de melding geen opmerkingen te hebben.

De VHC in juni 2015 via de SERV van minister Joke Schauvliege een adviesvraag gekregen over het “voorontwerp van decreet houdende instemming met de wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972, aangenomen te Londen op 30 oktober 2009”. Na studie van het dossier bleek de VHC geen opmerkingen te hebben, hetgeen aan de bevoegde minister werd gemeld.

2 Publicaties

Rapport

[De Vlaamse havens – Feiten, statistieken en indicatoren 2014](#) – 22 september 2015

Hoofdstuk 2 Organisatie

1 Wetgeving

Oprichting en werking Vlaamse Havencommissie

- Besluit van de Vlaamse Regering van 15 november 1989 tot oprichting en samenstelling van een Vlaamse Havencommissie (Belgisch Staatsblad: 17.02.1990).
- Besluit van de Vlaamse Regering van 12 januari 2001 betreffende de bevoegdheid, de samenstelling en de werking van de Vlaamse Havencommissie (Belgisch Staatsblad: 15.03.2001).

Havendecreet (1999)

Havendecreet van 2 maart 1999: decreet houdende het beleid en het beheer van de zeehavens (Belgisch Staatsblad: 08.04.1999).

SERV-decreet

Sinds 1 januari 2009 is het nieuwe SERV-decreet van kracht ingevolge het besluit van 23 januari 2009. Dit decreet bevat onder meer de regelgeving inzake de Vlaamse Havencommissie. Een officieuze gecoördineerde tekst van het SERV-decreet van 7 mei 2004 zoals gewijzigd door het decreet van 19 december 2008 is hieronder opgenomen voor zover het betrekking heeft op de Vlaamse Havencommissie.

“ONDERAFDELING 2 VLAAMSE HAVENCOMMISSIE

ART. 17. § 1. Bij de Raad is een commissie opgericht die de Vlaamse Regering adviseert bij de voorbereiding van het havenbeleid, hierna te noemen de Vlaamse Havencommissie.

§ 2. De Vlaamse Havencommissie is onderworpen aan het bepaalde in artikel 24 en artikel 30.

§ 3. van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens.”

2 Opdracht en werking

2.1 Taakomschrijving

De havens van Antwerpen, Gent, Zeebrugge en Oostende zijn zeer belangrijk voor de Vlaamse en Belgische welvaart. Ze hebben een belangrijke rechtstreekse en onrechtstreekse impact op de economie: vervoer, overslag en opslag, logistiek, distributie, handel, diensten, industrie... De havens stellen tienduizenden personen tewerk en zorgen voor een toegevoegde waarde van meerdere miljarden euro per jaar. Daarom hecht Vlaanderen een groot belang aan haar havens en aan een gedegen havenbeleid.

Omdat de havens zo belangrijk zijn heeft de Vlaamse Regering in 1989 de Vlaamse Havencommissie (VHC) opgericht, met als opdracht het leveren van een bijdrage tot de voorbereiding van het havenbeleid. De Vlaamse Havencommissie heeft een dubbele opdracht: enerzijds een advies- en aanbevelingsopdracht en anderzijds een informatie- en studieopdracht.

2.2 Advies- en aanbevelingsopdracht

De Vlaamse Havencommissie adviseert de Vlaamse Regering over het Vlaamse havenbeleid. De VHC formuleert adviezen en aanbevelingen en voert studies uit, hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement. De algemene adviezen en aanbeveling- en hebben betrekking op het uitwerken van algemene beleidsobjectieven voor de infrastructuur en exploitatie van de havens. De VHC kan algemene voorstellen doen over de concurrentievoorwaarden tussen havens (financiering, subsidiëring, samenwerkingsverbanden) en over de bevordering van samenwerking tussen de havens en het beleid. Daarnaast kan de VHC ook aanbevelingen formuleren over hinterlandverbindingen en interregionaal en internationaal overleg over zeehavenbeleid.

De VHC adviseert over projecten die in de havens worden gerealiseerd en waarvoor de Vlaamse overheid subsidies verleent of (mede-)investeerder is. De minister is uitdrukkelijk gebonden om aan de VHC advies te vragen over de projecten met een totale investeringskost van ten minste tien miljoen euro. Belangrijke voorbeelden van dergelijke investeringsprojecten zijn de Flanders Container Terminal (Zeebrugge), het Verrebroekdok (Antwerpen), het Kluizendok (Gent), de renovatie van de haven van Oostende, de containerkade-noord en de container-kade-west (Antwerpen). Recent werden adviezen geformuleerd over de tweede sluis in de Waaslandhaven (Antwerpen), de renovatie van de kaaimuur van de CHZ-terminal (Zeebrugge), de tweede LNG-steiger te Zeebrugge, de derde fase van het Verrebroekdok in Antwerpen, de verlenging van de noordelijke kaaimuur in het Albert II-dok in Zeebrugge en de verdieping van de kaaimuren van het Vijfde Havendok in Antwerpen.

De VHC heeft de laatste jaren ook een hele reeks adviezen en aanbevelingen gemaakt over meer algemene beleidsmatige onderwerpen, zoals Europese aangelegenheden (Havenrichtlijn, Europees havenbeleid), strategische plannen, het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, havenbestuurlijke bevoegdheden, financiering van havens, Mobiliteitsplan Vlaanderen, beleidsplannen van de bevoegde ministers, enz.

2.3 Informatie- en studieopdracht

Het VHC-secretariaat vervult autonoom de algemene informatieopdracht van de VHC. Dit omvat onder meer de jaarlijkse publicatie van 'De Vlaamse havens. Feiten, statistieken en indicatoren', dat je kan downloaden op de website of per e-mail gratis kan aanvragen (zolang de voorraad strekt). Dit rapport brengt uitgebreid verslag uit over het afgelopen jaar op het vlak van investeringen, nieuwe scheepvaartlijnen en ontwikkelingen in de industrie in de vier Vlaamse havens. Het bevat statistische gegevens over overheidsuitgaven ten behoeve van de havens, havenarbeid, het sociaal-economische belang van de Vlaamse havens (werkgelegenheid, toegevoegde waarde), het maritieme verkeer (lossingen en ladingen, passagiers, oorsprong/bestemming), enz.

Binnen haar informatie- en studieopdracht kan de Vlaamse Havencommissie ook opdrachten geven aan externen, bv. studiebureaus, om één of meerdere aspecten van een haven- relevant probleem te onderzoeken.

Het secretariaat volgt de Europese dossiers op en heeft daarover driemaal, in 2004, 2005 en 2009, een boekje gepubliceerd met als titel 'Wegwijzer in Europese haven- en vervoer-dossiers'. Voor een hele reeks Europese dossiers wordt hierin bondig maar duidelijk uitgelegd waar het over gaat en wat de actuele stand van zaken is van het dossier. De derde editie werd gemaakt in samenwerking met de collega's van de Nationale Havenraad Nederland. In 2012 werd de uitgave andermaal grondig geactualiseerd en vertaald in het Engels. Dit gebeurde in samenwerking met ESPO (European Sea Ports Organization).

Op de website (<http://www.vlaamsehavencommissie.be>) vind je ook verschillende informatieve onderdelen (statistiek, Europese Unie, Havendecreet, haven- en scheepvaartjargon, steekkaarten Vlaamse havens). Je kan je ook gratis inschrijven op de VHC-nieuwsbrief, waarin nieuwe adviezen en aanbevelingen worden gemeld en waarmee vier keer per jaar de kwartaalcijfers voor de maritieme trafiek van de Vlaamse havens worden aangekondigd.

2.4 Werking

De verschillende werkgroepen bereiden de adviezen en aanbevelingen die aan de plenaire vergadering van de Vlaamse Havencommissie ter goedkeuring worden voorgelegd, grondig voor. De adviezen en aanbevelingen worden eventueel nog bijgestuurd door het dagelijks bestuur.

Het dagelijks bestuur van de Vlaamse Havencommissie is verantwoordelijk voor de algemene werking en formuleert de opdrachten aan de werkgroepen en het secretariaat. Op basis van de voorstellen van het secretariaat en de werkgroepen bereidt het dagelijks bestuur de ontwerpaanbevelingen en/of ontwerpadviezen voor de plenaire Vlaamse Havencommissie voor.

2.5 Werkjaar 2015

In 2015 vergaderde de werkgroep Europees Havenbeleid van de Vlaamse Havencommissie 2 maal. Het secretariaat van de VHC heeft meegewerkt aan de voorbereiding van de 4^e Vlaamse Havendag (werkgroep Maatschappelijk Draagvlak).

Het Dagelijks Bestuur vergaderde in 2015 2 maal en de plenaire Vlaamse Havencommissie 1 maal.

Op 16 maart 2015 heeft dhr. Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, de plenaire vergadering van de Vlaamse Havencommissie bijgewoond.

Na een toelichting over de werking van de Vlaamse Havencommissie door de Voorzitter van de Vlaamse Havencommissie heeft een toelichting gegevens over zijn visie op het havenbeleid. Hij bouwde zijn visie op rond de 6 volgende thema's: (1) Investeren, (2) Samenwerken, (3) Hinterlandstrategie, (4) Innovatie, (5) Promotie en (6) Draagvlak.

3 Medewerkers

Voorzitter

Rome Francis

Secretaris

Merckx Jean-Pierre

Studiedienst

Neyts Dirk

4 Samenstelling

De Vlaamse Havencommissie bestaat uit vier groepen leden: acht vertegenwoordigers van de Vlaamse werkgeversorganisaties, acht vertegenwoordigers van de Vlaamse werknemersorganisaties, één vertegenwoordiger van respectievelijk de binnenscheepvaart, het wegtransport en het spoorvervoer, elf vertegenwoordigers van de Vlaamse havens (Antwerpen heeft vijf vertegenwoordigers; Zeebrugge, Oostende en Gent hebben telkens twee vertegenwoordigers). In het dagelijks bestuur zetelen een vertegenwoordiger van elke haven en van de vier grote Vlaamse sociale partners. De voorzitter is een onafhankelijke deskundige.

Voorzitter

Rome Francis, professor C-MAT (UA)

Dagelijks bestuur

Coens Joachim, voorzitter MBZ

Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV

De Clercq Mathias, schepen van de haven van de stad Gent

De Meyer Rudi, directeur Voka Havenvereniging

Gerard Paul, gedelegeerd bestuurder - haven van Oostende AG

Van De Voorde Eddy, gewoon hoogleraar, Universiteit Antwerpen

Van Peel Marc, schepen van de haven van de stad Antwerpen

Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV

Loridan Marc, secretaris vakgroep Haven

Reniers Chris, algemeen secretaris ACOD

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Claes Michel, algemeen sectorverantwoordelijke - water ACV-Transcom
 Dielen Ilse, verbondssecretaris ACV-Antwerpen
 Gielis Wannas, nationaal verantwoordelijke PC 226
 Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Quisthoudt Erik, bestendig secretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Larik Anja, directie- & economisch adviseur
 Van De Voorde Eddy, Gewoon Hoogleraar, Universiteit Antwerpen

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Debart Carla, managing director, APM Terminals Zeebrugge
 Degryse Patrick, directeur Business Development Group De Cloedt
 De Meyer Rudi, directeur Voka Havenvereniging
 Sannen Goedele, senior adviseur Logistiek & Mobiliteit
 Vanfraechem Stephan, directeur Alfaport, Kamer van Koophandel Antwerpen-Waasland
 Van Severen Peter, projectleider Voka-VeGHO

Vertegenwoordigers van de havenbesturen

Havenbestuur van Antwerpen

Bernaers Greet, directeur infrastructuur
 Bruyninckx Eddy, afgevaardigd bestuurder
 De Wever Bart, burgemeester van de stad Antwerpen
 Van Hoecke Pascale, personeelsdirecteur Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen
 Van Peel Marc, schepen van de haven van de stad Antwerpen

Havenbestuur van Gent

De Clercq Mathias, schepen van de haven van de stad Gent
 Walters Saskia, adviseur

Havenbestuur van Oostende

Gerard Paul, gedelegeerd bestuurder - AG haven van Oostende
 Vandecasteele Jean, schepen van openbare werken Oostende

NV Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen - MBZ

Coens Joachim, gedelegeerd bestuurder MBZ
 Maertens Luc, directeur MBZ

Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van wegvervoer

Verkinderen Lode, secretaris-generaal Transport en Logistiek Vlaanderen

Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van spoorvervoer

Kerckaert Koen, general manager Transport NMBS

Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van binnenscheepvaart

Lambrechts Paul, marktprospecteur Promotie Binnenvaart Vlaanderen

Plaatsvervangende leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Rasschaert Guido, algemeen secretaris ACOD
Verbeeck Monique, medewerker BTB
Verhoeven Greg, adviseur studiedienst Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Buysse Marc, secretaris ACV
David Wim, verbondssecretaris ACV Brugge-Oostende-Westhoek
Kerkhofs Joris, secretaris Water-Binnenvaart ACV Transcom
Soens Marc, nationaal vrijgestelde Water bij ACV Transcom

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Van Hertbruggen Ellen, studiedienst ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Cools Els, coördinator lokaal economische beleid en adviseur mobiliteit
Vandorpe Gilles, coördinator onderzoek UNIZO-studiedienst

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Adriansens Marc, voorzitter APZI
Bollen Hilde, coördinator Promotie Binnenvaart Vlaanderen
Matthys Daniël, gedelegeerd bestuurder Euro-silo
Maldague Vincent, bestuurder Herfurth Logistics
Van Meenen F. Maria, gedelegeerd bestuurder Dissaco
Vansevenant Bart, stafmedewerker studiedienst Voka, Kamer van Koophandel van West-Vlaanderen

Vertegenwoordigers van de havenbesturen

Havenbestuur van Antwerpen

De Block Christiaan, chief operational officer Autonoom Gemeentelijke Havenbedrijf Antwerpen
 Demoor William, stafmedewerker kabinet schepen van de haven
 Tuerlinkx Kurt, verantwoordelijke strategische communicatie Autonoom Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen
 Vanhoenacker Tessy, nautisch consulent Autonoom Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen
 Van Kraaij Hanna, consulent beleidsontwikkeling

Havenbestuur van Gent

Mortier Peter, adjunct-directeur-generaal Havenbedrijf van Gent (AGH)
 Schalck Daan, directeur-generaal Havenbedrijf van Gent (AGH)

Havenbestuur van Oostende

Allaert Jan, commercieel directeur AG Haven Oostende
 Pannecoucke Eddy, bestuurder AG Haven Oostende

NV Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen - MBZ

Goetinck Rik, algemeen directeur beleid en organisatie MBZ
 Orlans Chantal, bedrijfsjuriste MBZ

Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van wegvervoer

Fonteyn Freija, hoofd juridische dienst van Transport en Logistiek Vlaanderen

Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van spoorvervoer

Dewulf Dirk, afdelingschef B-Mobility

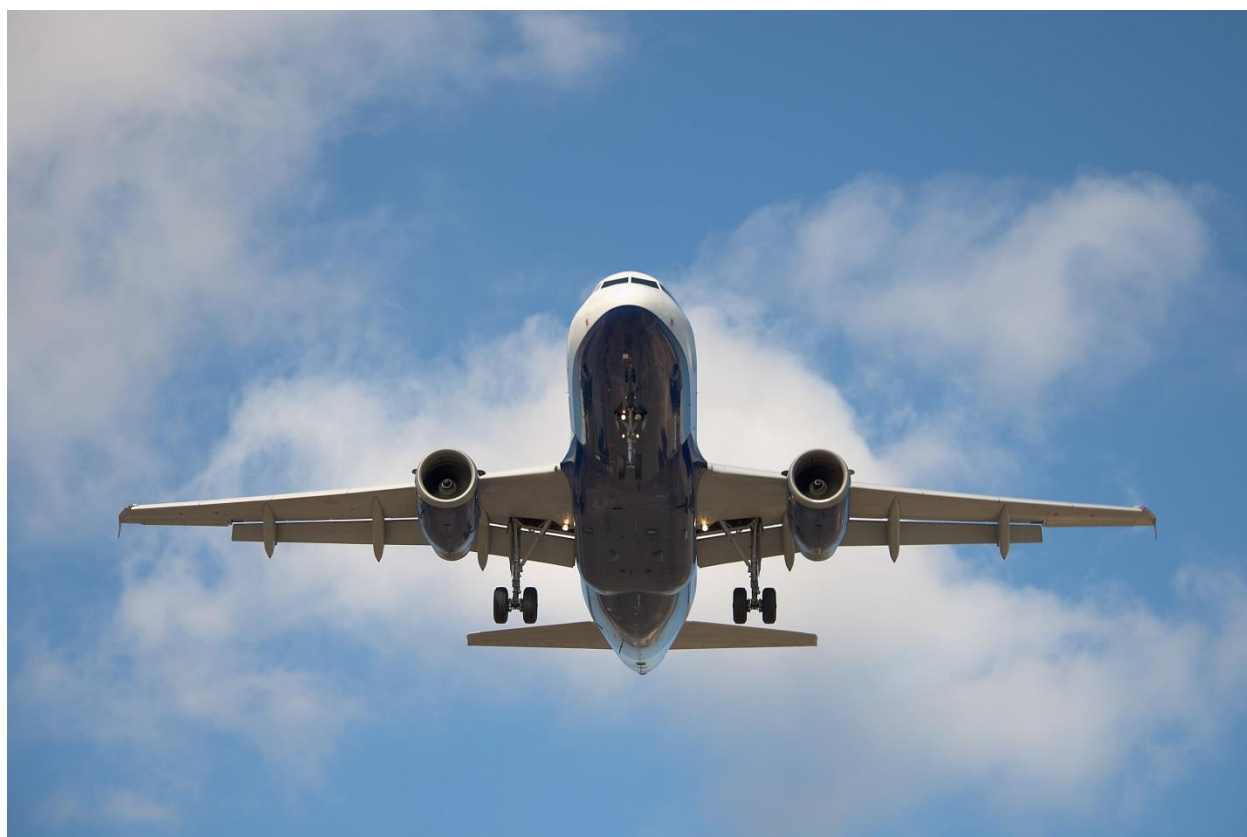
Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van binnenscheepvaart

Sterkens Véronique, beleidsmedewerker waterwegen

Wonen de vergadering bij met raadgevende stem

Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV
 Merckx Jean-Pierre, secretaris Vlaamse Havencommissie

Deel 5 De Vlaamse Luchthavencommissie

Hoofdstuk 1

Opdracht en werking

1 Opdracht

De Vlaamse Luchthavencommissie (VLC) is het platform voor structureel overleg en advies over het Vlaamse luchtvaart- en luchthavenbeleid. De VLC draagt bij tot de voorbereiding van het luchthavenbeleid in Vlaanderen vanuit een sociaal-economische invalshoek, die rekening houdt met de draagkracht van de omliggende regio en de principes van geïntegreerde

2 Werking

De VLC bestaat uit 26 stemgerechtigde leden en 11 leden met raadgevende stem. De stemgerechtigde leden vertegenwoordigen: de Vlaamse werkgevers- en werknemersorganisaties, the Brussels Airport Company, de Vlaamse regionale luchthavens en de milieuverenigingen, voorgedragen via de Minaraad.

De leden met raadgevende stem vertegenwoordigen De Lijn, de Vlaamse overheid, de NMBS, Belgocontrol en het Directoraat-generaal Luchtvaart, daarnaast kan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ook een vertegenwoordiger afvaardigen.

De Vlaamse Regering benoemt de voorzitter en de effectieve leden van de commissie.

3 Werkjaar 2015

De Vlaamse Luchthavencommissie is in 2015 niet samengekomen.

Contactpersoon

Frank Van Thillo, tel. 02 209 01 20, fvthillo@serv.be

Hoofdstuk 2 Organisatie

1 Wetgeving

Oprichting en werking

De commissie kreeg een duidelijke wettelijke grondslag met het artikel 18 van het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

Sinds 1 januari 2009 is het nieuwe SERV-decreet van kracht ingevolge het besluit van 23 januari 2009. Dit decreet bevat onder meer de regelgeving inzake de Vlaamse Luchthavencommissie. De werking van de Vlaamse Luchthavencommissie staat in Onderafdeling 3 Vlaamse Luchthavencommissie, ART. 18.

ONDERAFDELING 3 VLAAMSE LUCHTHAVENCOMMISSIE

ART. 18. §1. Bij de Raad is een commissie opgericht die de Vlaamse Regering adviseert bij de voorbereiding van het luchthavenbeleid, hierna te noemen de Vlaamse Luchthavencommissie.

§ 2. De Vlaamse Luchthavencommissie hanteert een geïntegreerde benadering van het luchtvaart- en luchthavenbeleid, waarbij sociaal-economische, ruimtelijke, mobiliteits- en milieueffecten tegelijkertijd worden afgewogen.

§ 3. De Vlaamse Luchthavencommissie kan op eigen initiatief of op vraag van de Vlaamse Regering studies en aanbevelingen richten aan de Vlaamse Regering.

§ 4. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels met betrekking de bevoegdheid, de samenstelling en de werking van de Vlaamse Luchthavencommissie.

2 Medewerkers

De ondersteuning van de Vlaamse Luchthavencommissie wordt tijdelijk waargenomen door het MORA-secretariaat.

Afkortingenregister

ABVV	Algemeen Belgisch Vakverbond
ACV	Algemeen Christelijk Vakverbond van België
ACLVB	Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België
AIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
AO	Agentschap voor Ondernemen
BB	Boerenbond
BBB	Beter Bestuurlijk Beleid
BK	Beroepskwalificaties
BVR	Besluit van de Vlaamse Regering
CPT	Clean Power for Transport
DBSO	Deeltijds beroepssecundair onderwijs
EAD	Evenredige arbeidsdeelname en Diversiteit
ESCO	European Skills, Competences and Occupations taxonomy
ESDN	European Sustainable Development Network
ESF	Europees Sociaal Fonds
ESRBHG	Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
EU	Europese Unie
EVA	Extern Verzelfstandigd Agentschap
EVC	Eerder Verworven Competenties
EWI	Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie
FCUD	Fonds voor Collectieve Uitrusting en Diensten
FWO	Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek
IAO	Internationale Arbeidsorganisatie
ICO 2020	Indicator voor Competentiegerichte Ondernemingen 2020

ILO	International Labour Organisation
IOA	Innovatie - Organisatie - Arbeid
IWT	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie
kmo	kleine en middelgrote ondernemingen
MER	Milieueffectenrapport
Minaraad	Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
MORA	Mobiliteitsraad van Vlaanderen
MOW	Mobiliteit en Openbare Werken
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
NGO	Niet-Gouvernementele Organisatie
OXO	Onderzoek en Ontwikkeling
REG-ODV	Rationeel Energiegebruik - Openbare Dienstverplichting
RESOC	Regionaal Economisch Sociaal Overlegcomité
ROME	Répertoire Opérationnel des Métiers et des Emplois
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RUP	Ruimtelijk uitvoeringsplan
SALV	Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij
SAR	Strategische Adviesraad
SAR WGG	Strategische Adviesraad Welzijn Gezondheid Gezin
SARO	Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening
SBIR	Small Business Innovation Research
SDG	Sustainable Development Goals
SER	Sociaal-Economische Raad Nederland
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SINE	Sociale Inschakelingseconomie

TAIEX	Technical Assistance and Information Exchange
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VAPA	Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
VARIO	Vlaamse Adviesraad voor Innovatie en Ondernemen
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling
Verso	Vereniging voor Social profit Ondernemingen
VESOC	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
VHC	Vlaamse Havencommissie
VHRM	Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu
VKS	Vlaamse Kwalificatiestructuur
Vlab	Vlaamse Beschutte Tewerkstellingsplaatsen
VLC	Vlaamse Luchthavencommissie
VLAREM	Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning
Vleva	Vlaams-Europees verbindingsagentschap
VN	Verenigde Naties
VOKA	Vlaams Netwerk van Ondernemingen
VSB	Vlaamse Sociale Bescherming
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
W ²	Werk- en Welzijnstrajecten
WBM	Werkbaarheidsmonitor
WSE	Beleidsdomein Werk en Sociale Economie
WVG	Beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Verantwoordelijke uitgever:

Pieter Kerremans, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel